

ખાદી પત્રિકા

[પાલિકા]

પ્રસ્તક ૩]

તંત્રી: વિશ્વદાસ વસનથ જેરાળજી

[અંક ૫

સુદૃઢકલાના નવજનન સુદૃઢકલાય,
અન્યાયાદિ: સુદૃઢ અને પ્રચારક
શિલ્પનશાસ્ત્ર મનનશાસ્ત્ર અંક

અમદાવાદ—સંવત ૧૯૮૫ના પોપ સુદ ૨

શુધવાર, તા. ૧લી, જાન્યુઆરી ૧૯૩૦

પાલિકા દલાલમ દેકાઠી શા ૦-૮-૦૦
દેતાશા શા ૧-૦-૦

સ્વરાજ્યનો ધ્રુવતારક

હિંદની સ્વતંત્રતા માટે સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ હોવી જ નોઈએ, અને સ્વરાજ્ય સારું તત્સમતી પ્રજાએ તેવી પ્રાપ્તિ અર્થે પોતાની સાધકાત પુરવાર કરવી નોઈએ. સાધકાત પુરવાર કરવા માટે કાર્યક્રમ ચાલુ કરવું જરૂરી હોય છે કે જે બધા કરી શકે અને તે સાધન આપા જનસમાજને એકસરખું સાધુ પશુ પડી શકે. આખું શુ હોય તે શોધી કાઢનાર અક્ષિત પ્રજાનો નેતા કહેવાય. હિંદી પ્રજાના સદામાટે તેને એવો નેતા પ્રાપ્ત થયો છે. આ મહાન નેતાએ એવી એક જ વસ્તુ બતાવી છે અને તેને સિદ્ધ કરી બતાવવા દેશને કાર્યક્રમ ચાલુ કરી છે.

સામાન્ય રીતે હિંદી પ્રજાએ આ સિદ્ધિદાયક માત્રા સમજી લીધી, આજ રાખી પશુ અમલમાં મૂકતા દીસ કરી આ દીપ નેટલી સત્યાગ્રહ તેડેલા. સાધકાત પુરવાર કરી બતાવવાના વિશ્વન થાય. સાધકાતપ્રાપ્તિ વિના સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ અસંભવિત છે. સ્વતંત્રતાને મદદે શુભાખી જીતેલાં જનન તેડેલું પશુ બારે શુભાખીને ફાવી રેવા અને આઝાદી અર્થે લડી રેવા સમસ્ત પ્રજા દીસ કરે તે સિદ્ધિદાયક ને ન પડવો. ટલે લડી રેવાનું એવું કાર્યક્રમ તે તૈયાર કરે.

આ નાયક તે ગાંધીજી અને સિદ્ધિદાયક માત્રા તે રેડિયો અને ખાદી લડી રેવાનું કાર્યક્રમ તે અખિલ ભારત ચરખા-સપને નામે ઓળખાય.

આ રીતની બસીયા આને દબારો લકૃષ્યાએ નોકાઈ ગયા છે, પશુ લકૃષ્યા એટલી તો મહાભારત અને જનસમજ છે કે જેના લાગે ચોકાએ. પશુ તસ નહિ થયા આ માટે જરૂરીનું કામ નિરતર જરી રાખવું નોઈએ એમ નાયકને ઈસી ગયું. આ બગી સારું તેમજ પોતાનું કામ નિરતર પ્રવાહિત અને જાગૃતિમય રાખીને એવો તો પ્રયાસ આદરો છે આખી પ્રજાનું લક્ષ્ય એ તમજ નિરતર ચોટેલું રહે અને દિનપ્રતિદિન ભારતીયા વધારો તે વધારો જ થોને રહે.

આ કાર્યક્રમ નોકાયા સિવાય આસી નથી એમ પ્રજાનો મોટો ભાગ માનતી થયો છે એમજ જ નહિ પણ તેની મહત્તા પશુ સમજીતો થયો છે. છતાં જનુ જનસમજા એકત્ર થતા ને વિશ્વન થાય તે વિશ્વન આપા પશુ માણુ રહો છે. આ ગતિ નેમજી થાય તે માટે તેમ જ પ્રજા ને ખીનું નિમારણ રેડાઈ ગઈ છે તે નિમારણરજીયાથી સુક્ત કરી તેને એક ધીરધારી બતાવવા જે ને આપરક લાગ્યું તે અમલમાં આવવા લાગ્યું છે.

૧. આખી પ્રજાને એક ખેડ માટે જાગૃત કરવા આ પૈકી 'નવજનન' અને 'યમ શિયા' દ્વારા તથા તે પ્રકારના ખીન

માદિભોધી પ્રચારકાઈ ચરુ થયું પ્રજાએ પશુ અમુક પ્રયાશમાં તે ઝીડ્યું, પચાડ્યું.

૨. આખી પ્રજાને અવરિયત કાર્યક્રમ ચલાવવા અખિલ ભારત ચરખાસપની યોજના કરી.

૩. આ વિમારોને પ્રજાચીરમા રેકવા, મામેગામ ને ધેરેરે તેનો નાદ સંભળાવવા, અમલ આદરું.

૪. કાર્યસિદ્ધિ માટે ધનસંચય, અને ધનસંચય માટે ઉપચાર્યું થયું.

૫. આખી પ્રજાસમુદાય એકામ અને એક ધીરધારી થાય તો તેનું શુ પરિણામ આવે તે બતાવવા અપરિભાર પશુ તક મળી ત્યારેતરે નાના વ્યયવા મોટા પ્રયાશમાં સામુદાયિક અખતર થવા નેમજે બારેકાલી.

ખાદી અને રેડિયોનો આ એક જ ઉપાય આઝાદી માટે બસ થાય એમ સાસાર સમજાનું હોવા છતાં, અને પ્રજાને શિક્ષિતવર્ગ કે ને શુદ્ધિકાળી છે, સહાય છે અને સમજે છે કે આ બતાવેલા એક જ માર્ગનું અવલંબન કરવાથી સ્વરાજ્ય-સિદ્ધિ પ્રાપ્ત થશે, છતાં તેના પાલનમાં બહુ શિથિલતા પ્રવૃત્તિ થાય છે તેને અમલમાં મૂકતા યા માટે તેમજ અચર્યય છે તે સમજવું કાલિન છે.

રેડિયા અને ખાદીના આ એક જ કાર્યને સમસ્ત હિંદ સ્વરાજ્યનો વતારક સમજી પોતાનું કરી લે તે જ પડીએ સ્વરાજ્યપ્રાપ્તિ અથવા સ્વતંત્રતાની ઝાખી લેવી સમજવી.

વિશ્વદાસ વસનથ જેરાળજી

કારમીર શાખાને સુવર્ણપદક

કારમીરશાખા તરફથી કારમીર શીનમરના પ્રદર્શનમાં મરમ કાપકના વજુદ તથા જાત માટે ને જુદાજુદા પારિતે વિગ્રા અપાયા તેમા અખિલ ભારત ચરખાસપની કારમીરશાખાને 'ટવીક' નામના ગરમ કાપક માટે સુવર્ણપદક અપવાયા આવ્યો છે. આ કાપક કારમીરમા માત્ર જે વર્ષ થયા કાપ કરી ગઈ છે, તેની આટલી ટૂંકી કારકિર્દીમા તેણે કારમીરના ગરમ કાપકના વજુદના ક્ષેત્રમાં પ્રવૃત્તિ કરી આ પદક પ્રાપ્ત થયો છે. આ વસ્તુ આ સાખાના કાર્યકર્તાઓની કાર્યકક્ષિતોના પુરાવો આપે છે. સમસ્ત હિંદુસ્તાનમાં આવા અખુનેકાએ કેટલાય ક્ષેત્રો દર્શી છે ન્યા, જે પદકસર કામ લગાડવામાં આવે તો ખાદીપ્રવૃત્તિને અજન વેગ મેરે સુવર્ણપદક માટે કારમીરશાખાને અને પ્રદર્શન માટે કારમીર ગમ્યને અભાગ અભિનંદન.

વિ: વ: જે.

નોંધ

ખાદી સ્વચ્છતાપત્રક

આ માસની તા ૧લી રિબેન્ડરે 'ખાદી પત્રિકા'ની પૃષ્ઠી વરદી જે સ્વચ્છતાપત્રક થી વિદ્યુલક્ષણ જેવાળાં સ્ત્રીઓને કહેલું છે એ મેળવી લેના દરેક ખાદીપ્રેમીને મારી બહામણ છે. આ પત્રક અસલ પત્રકની નવી આવૃત્તિ છે. અસલની સાથે સરખાવતા જોયે આ નવીમાં મારી પોરે પ્રગતિ જોવામાં આવે છે તેમ જ ખાદીનું સમગ્ર આ નવી આવૃત્તિમાં નવા સુન્દર ચિત્રો અપાયેલા છે એમાં આપણે શાકમાજીનો થેલો, બમલથેલો, બાંગોરી થેલો, બર્મો થેલી વગેરેના વસ્ત્રોના વાચાએ છીએ. ખાદીની ટોપી ધોવાની બોટી રીત અને સામી રીતનાં ચિત્રો નોવાલાયક છે. સામી રીતથી તેની આવરણ વધારી શકાય છે, અને તે કંઈએક સુધા રહે છે. ખાદીટોપી પહેરનાર જો તેને સાફ ન રાખે અને મેલી થવા કે તો પોતાની અને ખાદીની પ્રતિષ્ઠા ખૂણે છે. ખાદીની ટોપી ધોતી એ સાવ સહેલી વસ્તુ છે એમ ચિત્ર જોયા પછી વરત સમજાઈ જાય છે. ખાદીની ટોપીના વિચાર કરતાં એટલું પણ ઉગ્રેર કે થી જળજળ્યે ખાદીના જોઈતી લખાઈના ટુકડામાંથી ઇચ્છામાં આવે ત્યારે વગરસિયે ટોપી બનાવી લેવાની રીત શોધી કાઢી છે એ અને સૌથી ઉત્તમ રીત લાગે છે તેનું વર્ણન પણ હવે પછીના સ્વચ્છતાપત્રકમાં આપવાની મારી બહામણ છે. એથી વળી ધોવાની સગવડ વધે છે, અને સિંદાઈનું ખર્ચ બચે છે. પણ આ પત્રકમાં સૌથી વધારે આકર્ષક તેમાં આપેલી બાવધરીની સૂચના છે એ હું નીચે ઉલ્લેખ કરું.

અમે ખાદી આપીએ છીએ કે આ સ્વચ્છતાપત્રકમાં જતાલેલ દરેક વસ્તુ ચોક્કસ રીતે વર્ણવાયેલી છે, અને ચિત્રમાં પણ જણાવેલ હોવાથી તેને આપવધી હિંમત છે. આપણી કનેશી ખાદીલ પ્રયેક વસ્તુ તમને સપ્લું સંતોષકારક નીવડશે, અને તમારી ખચેલી કિંમતને તમને પૂરો ખાસિયાત આપશે.

ખાદી હાથે કાલેલ અને હાથે વણેલ હોય છે પણ થલુ નળીન વાધી આપનાર આદર્શ ભૂલથી ખાદીના પદમાં વરદેથી ચિત્રકાપડ જેવી આદર્શ બાધે છે તેથી કેટલીક જગતે તેમને સહેજ નિરાશ પણ થયું પડે છે. પણ જો આપણી કનેશી ખાદીલે આદર્શકારક અર્થે તમને કે જે વાળથી કારણકર અસંતોષ થયા હોય તો આપણે અર્થે તમને તે પાછી ચોક્કસ એમ અને ચિત્રવળી હાથે છીએ અને તે શાકપ્રેમીથી પણ સંતોષાઈએ અને તેના બહામણ બંધુએ એટલે ખાદી કાપડ આપીએ, અથવા તો તમને લાગેલ અર્થસંદિત મૂલ કિંમત પાછી રાઈએ.

આમાં આપેલી 'બાવધરી' સળી જાહેર ખજાણામાં આવતી બાવધરી જેવી બોટી વસ્તુ નથી એ પ્રમાણે ખરીદનારે પાછા પૈસા મેળવેલા છે એનું હું જાણું છું. આ કસવાય ખીજ પણ આ સ્વચ્છતાપત્રકમાં જાણવાયેલ ખજાણા જોવામાં આવશે, જેમને કામગીરી જૂના કાપડને નવા જેવું કરવાની રીતેનું વર્ણન, બીની કાપડ ધોવાની રીત, બીની કાપડ સાવચલાની રીત, અને એવી જ ખીજ ખજાણે અને સૂચનાઓ આ પત્રકમાંથી મળી શકે છે. (નવલખન' ૧૧-૧૨-૨૩) **ગ્રામ કંઠ ગાંધી કાચક'કરનું ખાદીધેનું રાજકુટુંબ**

શ્રી 'જ' તા ૨૧મી નવેમ્બર ૧૯૨૯ના 'વન હિસાબ'ના પોતાના સમુદાય પ્રાવતા પત્રમાં બે અર્થપ્રસંગો વર્ણવે છે, જે ખાદીપ્રેમીને સગના હોઈ અને આ રથેજ અમારા વચ્ચે સમક્ષ નવું કંઈએ છીએ.

જરૂરની જામાની હોળી

પરંતુ આ રથેજ કેટલી એવી જાગતો પળ હતી કે જે જોઈને ખાદીને અત્યંત આનંદ થયો. કાલેક કમ્પા રાજકુટુંબની અંતિમ પડો કાઢી નાખ્યા કે રાજસાહેબ પોને તેમ જ રાજકુટુંબની જોએ સી ખાદીને વર્ષા છે અને એમાં મહેલમાં

વિદેશી વસ્ત્રોને એક તાલણે સરખો પણ ન રાખવાની હેતુથી રાજસાહેબે જાહેરસભાને અને વિદેશી વસ્ત્રોની હોળીને પણ એક કાર્યક્રમ યોજાવ્યો હતો. રાજકુટુંબમાં એક નવા વહુરાણી પણ આવેલા તેમની પેગંજોમાં આભાવિક રીતે વિદેશી વસ્ત્રો દીકરી જાયામાં હતા તેમણે પણ ચોળાવવા યશકુટમાં પોતાના વિદેશી વસ્ત્રો હોમવા આપ્યા. પરંતુ આ વિદેશી વસ્ત્રોની હોળીમાં સૌથી મોટો શોખો તે સમસ્યુના રાજા નાલસાહેબ તરફથી મળ્યો હતો. આ બધા વસ્ત્રોનો મોટો દગલો સંભાળા એક ખૂબીમાં આસપાસ વાડ કરી સુગંધિત જોડવામાં આવ્યો હતો. એ જરૂરની વસ્ત્રોના દગલે અસિસ રસાગ દેવા પહેલાં ગાંધીજીએ લગમગ દરેક દરેક વસ્ત્રને બારીકથી જોયું અને તપાસ્યું. બીજી બરચક જરેલા મોટા ભારે ડગલાઓ, પેરિસની ઉછાખાઈથી ફેશનની સાઈમ અને કુમારદાર કામતી કારો તેમ જ કામતી રથાળી સાઈમો વગેરે ઉપર એમની 'નજર પડી ત્યારે પ્રેક્ષકોએ ગાંધીજીની સુખમુદ્રા ઉપર સ્વાભાવિક હાસ્ય છવાઈ જાયું. આ સમયે વસ્ત્રોના દગલી વાડની આસપાસ માથેસોની ઠંડ બની ગઈ હતી, અને ગાંધીજીએ મચાલ વડે જેવી હોળી પ્રગટાવી કે વરત જ રાંભે જોવા જનસમૂહે તેમને હળનાઈથી વધાવી લીધા.

રૂપામદી મચાલ

એ પ્રસંગે ગાંધીજીને આપવામાં આવેલી મચાલને હાથે રૂપામદો હતો. એ જ મચાલની પાછળથી હાથે કરવામાં આવી અને રામસંપુના રાજા હાલસાહેબે તે રૂ. ૫૦૦એ ખરીદી.

આ વખતે ગાંધીજીએ કાલેલા પ્રસંગોચિત ઉદ્દેશારો ખાસ મનનીય છે અને તેથી તે વસ્તુઓમાં જળ એમ નથી એમણે કહ્યું. "તમે જોયું કે જમીનદારોના કામતી પરંતુ વિદેશી કમ્પાઓ તેમ જ વિદેશી સત્તરના બીજા કપડાઓને મે હમણા જ અસિસ રસાગ રાઈ હતો અને એક પ્રકારની ખાંચિક કિંમત મળ્યું છું. આ હવન અને આ વસ્તુનું રહેસ્ય તમને હમણા સમજાવું અશક્ય છે પણ અને તો ખાતો છે કે આ રૂપામદી મચાલને એ જોતો ખરીદનાર સાચી રાખશે તો બાલિ પ્રમકાંચ ગમ્ભીર તરફથી રથપાવાના આસપાસકરણ (મુચિયું)માં એ જરૂર પોતાનું રથાન પ્રાપ્ત કરશે, અને કેટલાક વસ્ત્રોની યુમેશને અને કેવોઈના અખતારોએ થોડા તેના ભાવિ પ્રાપ્તને એ એક મનોહર પુરાવો આપશે. ખાદી મારાતે વિદેશી વસ્ત્રોને બદલનાર, દેશના જૂને મરતા લાંબોને રાંછ અને રાંડી આપને હોવાથી, પ્રમકાંચ કાર્યક્રમનું સૌથી વધુ અપલવનું અર્થ નહિ તો અમલના અંગેશનું એક તો જરૂર છે. આને આ બાળીદારો અને રાજાઓએ આ વિદેશી અગ્રગાળને દીક્ષાસળી આપીને એક તો એ દર્શાવી લાખ્યું છે કે દને તેમને તમારા જેવા સામાન્ય જનસમૂહ સાથે એક પ્રકારના છત્રવ પાછળી બંધાઈ ચૂક્યા છે અને બીજાને એ પણ ફક્ત કાચ છે કે તેમણે જાળથી નૈતિક અપમતા અને નામસાહેબક અપજવતા વસ્ત્રો અને થરેજના મેદને દબેલને મારે તત્તલ જલિ આપી છે તમે કદાચ મનોમને સાડુ છત્રવ જાગ્યાં દરીયા પાસુ તેમણે તો જાળથી સાદાઈનો રથેજાએ બંધીદાર કંઈ છે."

ખાદીલ'દારનું વેચાણ

ગુજા ખાદીલ'દાર (સાકા રેજીસ્ટર્ડ)	ગુજા ખાદીલ'દાર (સાકા રેજીસ્ટર્ડ)	ગુજા ખાદીલ'દાર (સાકા રેજીસ્ટર્ડ)	ગુજા ખાદીલ'દાર (સાકા રેજીસ્ટર્ડ)
દરબાઝા ઝા ખાલિકા વેચ જે	દરબાઝા ઝા ખાલિકા વેચ જે	દરબાઝા ઝા ખાલિકા વેચ જે	દરબાઝા ઝા ખાલિકા વેચ જે
મસ	મસ	મસ	મસ
સને ૧૯૨૯	સને ૧૯૨૯	સને ૧૯૨૯	સને ૧૯૨૯
જોડાવ	૨૧ ૨૩,૫૧૫	૨૧ ૧૫,૫૨૧	૨૧ ૩,૨૩૧
સાંપડના	૨૧ ૨૦,૫૦૫	૨૧ ૧૧,૦૩૫	૨૧ ૫,૧૫૦
જોડાવ	૨૧ ૩૩,૫૨૦	૨૧ ૨૬,૫૫૦	૨૧ ૨,૫૫૦
નવેમ્બર	૨૧ ૩૩,૫૨૦	૨૧ ૨૫,૫૫૦	૨૧ ૩,૫૫૦

‘ખાદી પત્રિકા’નું

લવાજમ

‘ખાદી પત્રિકા’ના લવાજમનું આ માસમા જીલ્લુ વર્ષ પૂરું થયે ફેબ્રુઆરીથી લવાજમનું નવું વર્ષ શરૂ થયે

‘ખાદી પત્રિકા’નું વાર્ષિક લવાજમ

આઠે આના છે.

આ લવાજમ પોસ્ટની ટિકિટોથી મોકલી આપવા આપને વિનવણી છે. અથવા અને શુભરાતી ‘પત્રિકા’ની કુલે ૧,૦૦૦ નકલો ઘરાકોમા મોકલાય છે.

તેમા ગયે વર્ષે ૧૦૦૪ ઘરાકો તરફથી જ લવાજમ મળ્યું છે.

અથા આઠકો ને વાર્ષિકે આઠ આના જેવી નાની રકમ મોકલી આપે તો ‘પત્રિકા’ના પ્રચારકાર્યને સારી મદદ મળે

‘પત્રિકા’નું લવાજમ અથવા સંગઠનચોજનાનું લવાજમ વી. પી. થી વસૂલ કરવાનું ખર્ચ હોવાથી તેમ કરવામા નથી આવતું.

આસ ક્યાન આયો

‘ખાદી પત્રિકા’ સંબંધમા કોઈપણ માહકને કઈ ફરિયાદ હોય, અથવા પોતાના સરનામામા ફેરફાર કરાવવા હોય તો એ વિષેના પત્રવ્યવહારમા તેમણે દર્શાવેલા પોતાના રેસર ઉપરના સરનામાનો નબર ઠાકવો એમને નામ બેવડાઈ જવાથી એક કરતા વધુ નામ મળતી હોય તેમણે વધારાની નકલ પૈદ કરવી.

—ખાદીસંગઠન—

ખાદી ભંડારની સંગઠનચોજનાનું આ વર્ષ અત્યંત ખાદીની આખરે પુરું થાય છે. ફેબ્રુઆરીથી સંગઠન ચોજનાનું નવું વર્ષ શરૂ થયે.

સંગઠનચોજનાના સભ્યનું વાર્ષિક લવાજમ એક રૂપિયે છે.

આ ચોજનાનો આઠકોને લાભ

તેમને ખાદીની ખરીદી ઉપર દરેક રૂપિયે રૂ. ૦૦ ૩૦ વળતર આપવામા આવે છે, ઉપરાત દર મહિને ‘ખાદી પત્રિકા’ પણ મફત મોકલાય છે

આ ઉપરાત ખાદી સૂચીપત્ર (કેટેલોગ) ત્યાદે પ્રકટ થાય ત્યારે તે પણ મોકલવામા આવે છે.

દર વર્ષે સંગઠનચોજનાના સભ્યોની સંખ્યા

વર્ષ	સંખ્યા	વર્ષ	સંખ્યા
૧૯૨૪-૨૫	૬૧૩	૧૯૨૭-૨૮	૫૬૨
૧૯૨૫-૨૬	૫૪૦	૧૯૨૮-૨૯	૭૦૪
૧૯૨૬-૨૭	૫૦૭	૧૯૨૯-૩૦	૮૨૫

સંગઠનચોજનાના આઠક થવા આવે એક રૂપિયે મળીઓદરથી મોકલી આપવે

ખાદી વાપરનારાઓનું સંગઠન

ક્રમાંક

તા

ખાદી ભંડારના વ્યવસ્થાપક જોગ,

ખાદી ભંડારના સંગઠન ‘ખાદી પત્રિકા’ના આઠક તરીકે માત્ર નામ નોંધવો વાર્ષિક લવાજમને રૂ. ૧ આ સાથે મોકલે છે

પૂરું નામ

હેતુ

તા ૫૦ આઠક તરીકે અને ૧૯૩૦ ના ફેબ્રુઆરીની તા ૩ લીથી નોંધવાનું શરૂ થઈ ૧૯૩૧ ના જાન્યુઆરીની ૩૧મી સુધી એક વર્ષ અનુવામા આવશે, અને તે ૬ પ્રમાણે દરેક વર્ષે અનુશે.

હિંદની સ્વતંત્રતા માટે મૂળનાર સ્વતંત્ર હિંદી સૈનિકો હોય

હિંદી સૈનિકનો પોશાક

હિંદની માતાઓએ

રેશિયે કાંતેલ સૂતરનો હોય

રેશિયે કાંતેલ સૂતરના પોશાક માટે ઉપયોગી કાપડ

લોંગ કલોથ જેલું ખાદી કાપડ

પહેરણ, ખગીસ આદે ઉપયોગી ધોરણે કુશલસદાર

૧૦ વાર લાંબાસામા

જાત નંબર	પનો ઇંચ	તાકાનો બાવ	વારનો બાવ
૩૫	૩૫	શ ૫-૧-૧	શ ૦-૮-૩
૩૬	૩૬	, ૫-૧૦-૧	, ૦-૮-૩
૪૪	૪૪	, ૬-૮-૦	, ૦-૧૦-૬
૪૮	૪૮	, ૭-૩-૬	, ૦-૧૧-૬
૫૨	૫૨	, ૮-૦-૦	, ૦-૧૩-૦

કોમ્પની ખાસ ધોરણે જાત—લુંખાઈ વાર ૧૦

જાત નંબર	૩૬	૪૫	૫૦	૪૪
પનો ઇંચ	૩૩	૪૦	૪૫	૪૮
પરો તાકાની કિ. શ ૫-૧-૦	૬-૧૩-૬	૭-૬-૬	૮-૬-૦	
જુદા વારનો બાવ શ ૦-૮-૬	૦-૧૧-૦	૦-૧૨-૩	૦-૧૩-૬	

ખાસ ધોરણે

૨૦ વારનો તાકો, પનો ઇંચ ૨૭, જાત નંબર ૧

ખાખા તાકાની કિ. શ. ૬-૧૫-૦ વારનો બાવ શ ૦-૮-૦

ખાદી પ્રાંચ આલે વાર

જાત નં. ૭૦	એક રૂપિયામાં	સરેલી ને મુંદર
તાકો વાર ૧૬	એક પહેરણની	કાઠિ ને
પનો ઇંચ ૨૭	ખાદી	મળજાત

બેસકેટ—ગરમ બનુસ—વાર સામા થી ૩ x ૫ થી ૫૪—કિમત શ. ૬૫ થી ૧૫ એકના—કંઠીમાં ઉપયોગી

ડગલા, પાટલૂન માટેનું ખાદી કાપડ

સહે અને રંગીન વિવિધ જાતો

સહેક ધોરણે-જનવજાદ-ખાદી કાપડ નંબર ૫

પનો ઇંચ ૩૩, તાકામા વાર ૧૪

તાકાનો બાવ શ ૧૧-૧૫-૦ વારની કિ. શ. ૦-૧૩-૬

ખાદી ચીતારી—એફ. ધોરણ—કે વજાક

પનો ૩૫ ઇંચ — તાકામા વાર ૧૪ — કુલાવ ધોરણ

જાત નં. ૪/૩૫, તાકાની કિમત શ. ૧૦-૨-૬

વારનો બાવ શ. ૦-૧૧-૬

પનો ૩૩ ઇંચ — તાકામા વાર ૧૪ — ખાસ ધોરણ

જાત નં. ૪, તાકાની કિમત શ. ૧૦-૧૩-૬

વારનો બાવ શ. ૦-૧૨-૬

પનો ઇંચ ૨૭ — તાકામા વાર ૧૦ — કાલ ધોરણ

જાત નં. ૫૫, તાકાની કિમત શ ૫-૪-૦

વારનો બાવ શ ૦-૮-૬

કે વજાકની ખાસ જાત—ખાદીમા કાપડ

જાત નંબર	પનો ઇંચ	તાકાની કિમત	વારનો બાવ
૮	૩૩	શ ૧૪-૧૨-૦	શ. ૧-૧-૦
૯	૨૭	, ૧૧-૧૦-૬	, ૦-૧૪-૬

કાશરીની તરફલ જેવા અનેક પાકા રંગનું એક ખાદીકાપડ

પનો ઇંચ ૩૬, તાકામા વાર ૧૪ થી ૧૬

વારનો બાવ શ ૧-૦-૦ થી શ. ૧-૪-૦

પનો ઇંચ ૨૭ તાકામા વાર ૧૪ થી ૧૬

વારનો બાવ શ ૦-૧૧-૦ થી શ. ૦-૧૪-૦

સૂચીપત્ર : ખાદીની જાતખાતનું તૈયાર સૂચીપત્ર મગારો ટપાલ ખર્ચ શ ૦-૧-૦ પોસ્ટની રિકિડે મોકલી મંગાવો

સૂચના—૧. બહાર મામના બોર્ડર વી. પી થી મોકલાશે.

૨ બહારગામથી આવે મગાવનારે ૧૫ રૂા બેટરી કિમત બોર્ડર સાથે આવવરખ મોકલવી જોઈએ.

૩. બાવતાલના પત્રક તથા નમૂના માટે શ ૦-૧-૦ ની રિકિડે મોકલવી.

સપ્તજો પત્રવ્યવહાર ખાદી બહાર, નં. ૩૮૬ કાલકેતી રોડ, મુંબઈ નં. ૨, સરનામે કરવો.

નરમ કાપડનું કાપડોન્ડ : અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, સીનગર (કાશીર)

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી બહાર—૩૮૬, કાલકેતી રોડ—મુંબઈ નં. ૨

તારનું સરનામું :

KHADISHOP

Bombay

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પ્રસ્તુત ૩]

તાંત્રી: વિદ્યુતદાસ વસનંત બેરાળજી

[અંક ૯

અમદાવાદ: નવલખન સુદસ્યાલય,
અમદાવાદ: સુદસ્યા અને પ્રકાશક
અમદાવાદ: અનન્યાલય સદે

અમદાવાદ—સંવત ૧૯૮૬ના વૈશાખ સુદ ૩
સુરવાર, તા. ૧લી એ ૧૯૩૦

પ્રથમ સંસ્કૃતિ: ૧૯૩૦-૩૧-૮-૮-૮
૧૯૩૦-૩૧-૮-૮-૮

સૂતરને બદલે ખાદી

[સુખર્ષીના અંકારમાં વિવેચિત્વે ખાદીના જોવા એકસરો ગાલો અને ખાદીનાં સૂતરની માધ્યમથી પણ પૂરતા પ્રમાણમાં ખાદી મેળવવાની આશા ખૂટતી નથી. આ કારણે સુખર્ષીને ખાદી પૂરી પાડ્યા માટે મુ કરવું નોંધ્યું છે એ સંબંધી મતભેદ અંગત ગોપીયતાની રૂબરૂ મુલાકાત લીધી.

આખો એ વસ્તુચિત્તિ સમજાવવા લાગે તેને એ તોડ એમણે સૂચવ્યો તે પછીથી બધી બાબતો. આ પછી જેમનો તેમ જોવા લાગે.

સૂત્રી ૫ વિદ્યુતદાસ બેરાળજી,

ખાદીની વળવળમાં અને તેથી તમારા કામમાં વળવળવળતું છે તેથી જ કહી છે. હું માનું છું કે તેને ફેરફાર ખાદીને સાચું એવી રીતે ફેરફારવું જોઈએ. એ કે તેને વળવળતું એ ફેરફારી શકાય એકાએક કામ નહોતી કરી શકી. હું સમજીને બહુ મન કહે છે કે તે ફેરફારી છેવટે તેને જોઈએ. એ પણ સાચા અને પરિણામે તે જોવા અને કામને. પછી જોઈ ગયા. હવે એ ફેરફાર કે સુખર્ષીને મારા પાસે પડ્યા ફેરફાર, કરતા બહુ વધારે મારા હાથે જોવા છે. પણ હું માનું છું કે એ જોઈએ. મારા ઉપરથી વિચારતા ખાદીની માધ્યમથી લાગશે તેટલો જ તે ખાદીને અર્થે જ ઉપયોગી અને કાર્યકર્તા છે. વિદેશી વસ્ત્રના અધિકારના શાસ્ત્રને મારા જોઈએ નહીં. આ ફેરફારની વાતને કામને કામને સમજાવશે. આમને ખાદીની માત્ર પ્રમાણે આપણી માટે ખાદીના બોલો નથી. માત્ર જોવા વળતી જાય છે અને આપણે તેટલી ખાદી ઉપયોગ કરી શકતા નથી. એટલે જો ઉપયોગ કરવાની શક્તિ ઠીક રીતે વેળા ન કરીએ તો ખાદી ખૂટે ને ખાદી ખૂટે તો અધિકાર વ્યવસ્થા જોવા એ વાત આપણે અકબચિત્તના દિશાળથી પણ સિદ્ધ કરી શકીએ. તેથી મારી નવી સૂચના આ છે:

જેમની ઉત્તરણે થઈ શકે તેટલી ઉત્તરણે એટલે આપણે કામમાં જ તમારે સુખર્ષીની પ્રતિભા અમારે આપી દેવી નોંધ્યું છે એને ખાદી નોંધ્યું છે તે પૈસા આપણે નહિ મેળવી શકે, પણ હાથે કંઠાવેલું સૂતર આપણે જ કંઈ ચકશે. આમ કરવાથી જ સોફા સમજાવ શકશે કે ખાદી એ વિદેશી વસ્ત્રના વેપાર જેવો સોફા નથી. પણ એ તો પ્રતિભા શક્તિ ને તેની ભાવનાનું માપ છે. ખાદીનું કામ તે એવું છે કે જ્યાં લગી ર મળી શકે ત્યાં લગી ખાદીની વાજ પડી ન શકે, પણ તેને સાચું સોફામાં માંવાની ભાવના વેળા કરી નોંધ્યું. ને આ અગ્રિયે સમજે

અને સ્વાસ્થ્ય સ્થાપવાને સમજે કાંતવાની ભાવના બધાકે ન શકે તે ખાદીમાં કંઈ અર્થ જ નથી, એટલું જ નહિ પણ આપણે એક કોઈક રતલ ખાદી વેચાવવામાં પૈસા ના નોંધ્યું. તેથી આપણે ધર્મ સરળ છે. સોફામાં ખાદીની ભાવના ખરેખર હોય તો તેમણે કાંતવું જ નોંધ્યું. મારી સૂચનામાં ઉપરથી જોવા ને કંઠાવા લાગશે તે છે નહિ. ફેરફાર ખાદી સેવા આપવાની પાસેથી માગણી તેણે પોતે કાંતેલા સૂતરની નથી, પણ કાંતવાની પણ હાથથી કંઠાવેલા સૂતરની છે એટલે સુખર્ષીનીવાસી ગમે તેવી રીતે હાથે કાંતેલું સૂતર વેચા કરી શકે છે. પોતે કાંતીને, કંઠાવીએ પાસે કાંતવાની, જરીક પડોશી પાસે કાંતવાની અથવા કિંદુસ્તાનમાં મને તે મામલાની પાસે કાંતવાની સૂતર વેચા કરી શકે છે. આન તેણે ચોરીથી પણ તરીકે તો ઉઠાવશે જ નોંધ્યું. અને એટલી પણ તરીકે ન ઉઠાવે તે ખાદી વિના રહી જાય એમ જ તેનું, ખાદીનું અને ગણાનું કૈય છે. સૂતર કેવી જાતનું હોવું નોંધ્યું અને કંઈક વસ્તુમાં શેકેથી હજી આપી સ્થાય એમ છે વગેરે વાતો તો તમે પોતે જ વિચારી શકો. મારી ઉમેદ છે કે સુખર્ષીનીવાસી જેઓ અત્યારે લાકામાં ખૂબ માગ આપી રહ્યા છે તેઓ આટલી સરળ વાત સમજાવશે અને પોતાને નોંધ્યું ખાદી મેળવવાનેગતવા શોધા પ્રયાસ કરવાનો મોભે તેમની ઉપર આવી પડે છે તે ભોમરી દુરશે.

અમદાવાદ ૨૩-૪-૩૦

ખાદીના સ્થાય થવા

આપણા મારાશીવાંદ

ખાદીની માગણી વડુ પાતી નીકળી છે જતા ખાદીના આવ કેટલીક જાતોમાં પટ્ટાકી ચકાવા છે.

એવિલની પત્રિકામાં સંસ્કૃતિનાની ખાદીના આવ થવાની ખબર આપાઈ છે. હમણાં કિંદુસ્તાન કેટલીક જાતોના આવ પણ થવા છે.

વિ. ૧૦ જે. ૧૦

બહિષ્કાર અને ખાદી

ખાદી વિના બહિષ્કાર કદી સિદ્ધ ન થઈ શકે એમ જેઓ માને છે તે જાણે છે કે બહિષ્કૃત કપડાને બદલે ખાદી મેળવાય તો જ તેટલો બહિષ્કાર ફેબો જણાય ને પાછળથી પસ્તાવું ન પડે. એટલે બહિષ્કારને બંને આપણી પાસે મોટામા મોટો પ્રશ્ન બન્યો છે. આદી ઉપરનો જ છે. એ ન હોય તો વિદેશી વસ્ત્ર આગેથી નહિ તો પાછલે બારણેથી હિંદુસ્તાનમાં આવ્યા જ કરે. આવી સ્થિતિમાં ખાદીબંધારણે શું કરવું એ વિચારવાનું છે.

મુંબઈવાસી પ્રત્યે

અને આખરે મુંબઈના બહાર શું કરવું? મુંબઈનો બંધાર આખા હિંદુસ્તાનમાં મોટામાં મોટો છે. તેની પાસે એમરથી ખાદી આવે છે, પણ બધી જગ્યાએ ખાદીની ખપત વધવાથી મહામુશ્કેલીને ખાદી ધોરીક આપી શકે છે. આ સ્થિતિમાં જે મુંબઈને બંધાર કઈ યુક્તિ ન શોધે તો તેણે દરવાજા બંધ કરવા જોઈએ. આ જાળવતી વાટાપાટ કરતા શી. વિક્રમદાસ જેરાળણીને મેં કહ્યું: “તમારે હવેથી પરકિની પાસેથી પેસાને બદલે હાથે કાવેલું સુતર માગવું. અમ કશી એટલે જેઓ અરેખર ખાદીની વાટે જ બહિષ્કાર કરવા માગે છે તે જ ખાદી લેવા આવશે. આમ કરતા ખાદીની ખપત નિમજ થશે, કાતનારની સંખ્યા વધશે ને સુતરનો કચવો થશે. અને જ્યારે બધું બરાબર જોઈવાઈ જશે ત્યારે પાછો ખાદીનો પહોંચ જોશે. સુતર જોતે કાંતેલું હોય તો ઉત્તમ, પણ તેમ ન બની શકે તો આખા કુટુંબનું સુતર એકઠું કરે. મનુષ્ય મનુષ્ય ગામગામ પહોંચી સુતર કંતાવે ને લાવે. કરોડોની વસ્તીમાંથી સુતર પેદા કરવું એ સાવ સહેલું છે. સુતર આવે તો તે દુરત વણવાવાની સંખ્યા ઓછી કરી લેવી જોઈએ. મુંબઈમાં વણકરો ઘણા છે. બહિષ્કાર થતા પહેલાં સુતર તો બજારમાં ન જ જવું જોઈએ. સ્વદેશી મિલોનું સુતર હોય. તે મિલો પણ જે સમજે તો હાથે કાંતેલા સુતર સાથે દરીયાઈ ન કરે. વણકરો જેનામાં સ્વદેશીય ઉત્પન્ન કરી શકાય તેઓ પણ હાથે કાંતેલા સુતરને જ વણશે.”

“પણ પ્રજા આમ કરતા રિસાઈ નળ તો?” લાઈ જેરાળણીએ પૂછ્યું.

“જાણનાર તો કદી નહિ રિસાય, ન જાણનાર રિસાવાના હોય તો ભયે રિસાય. તેઓ ખાદી નહિ પહેરે તો તેઓ જોશે. ખાદીને કશું ધોવાપણું નથી.”

મારી યુક્તિનો અમલ કરતા બહિષ્કારમાં ખાદીનું સ્થાન ક્યાં છે એ પણ બરાબર સમજાઈ જશે આપણને જે અરેખર વિશ્વાસ હોય કે ખાદી વિના બહિષ્કાર સિદ્ધ નહિ જ થાય તો પછી આપણે ખરી વાત કહેતાં રાખે કરીએ? આપણો ધર્મ ખુંડું કરવાકરાવવાનો છે. પરિણામ ધિરાધીન છે.

પણ મુંબઈને જે હું જોળખતો હોઉં તો મારી ખાતરી છે કે મુંબઈ મારી યુક્તિને સમજી જશે, રિસાશે કદી નહિ, પણ વચાસકિત થઈ જ કરશે.

તકલીને આપદ્ધર્મ સમજવાય ને દીકરામાંથી સુદર તકલી બનાવી જોતે જ પીછેને સહુ સુતર બનાવવા મંદી નળ. જાણના જે કલાક અપાય તેવે ખસ થશે. ખાદીબંધારના બધા

માથુસો પણ તકલીવિચારક થઈ નળ, હોડો ન તેમને તકલી બનાવતા, પીંજતા, સુતર જોળખતાં રહી જશે. આખું જ માસ ચાલે તો ખાદીની તાણુ કદી પડે. આટલું પણ સમજવાનું છે કે જે ખાદીની ભાવ વ્યાપક સ્વરૂપ પકડે તો ગામડાને તો ખાદીની જોડ જ પડે. કેમકે ગામડાં તો દુરત પોતાપૂરતી ખાદી ઉત્પ કરી લે.

એક પ્રશ્ન મુંબઈમાં બધે ઉત્પન્ન થવાનો છે: ‘તને જે તરફથી સામુદાયિક સવિનય લેવું કરાવી રહ્યા છે ને બીજ તરફથી તકલી ચલાવવાનું કહે છે. સવિનય બંધ કરનાર બંધની ધમાકમાં તકલીનું સુત્ર જ ક્યાંથી?’ અંગમાં ધમાક હોય સવિનય ભંગમાં ધમાક શી? સવિનય એટલે શાંતિમય. શાંતિ એ ધમાકનો વિરોધી સબ્દ છે. આપણા ભંગમાં ખરી શાંતિ હોય તો તકલી વધારે જોરથી ચાલે, કેમકે તકલી તો શાંતિની અર્થ છે. ધાવણીઓમાં ફરતા કું ‘લેઉ’ છું કે ધણી જગ્યાએ સૈનિકો આજસયા સમય ગુજારે છે ને કહે છે: ‘અમને કામ આપો કાં પકડવો’ પકડાવવાનું છેક મારા હાથમાં નથી કામ આપી શકાય છે, ને તે તકલી છે, પીજણુ છે. હળારે સૈનિકો અત્યારે તો હળારે તોલા સુતર મેળ આપી શકે છે. હળાર તોલા સુતર એટલે પચીસ રોર સુતર, એટલે જોળખાં જોળા પોણોસો ચારસવાર ખાદી. એક દિવસની આપણી જરૂરિયાત સવા ઈંચની ગણાય: એટલે કે બેહદરએકસો જણની ‘ફે-’ જરૂરિયાત પૂરી પડી. આ પશ્ચિમ-હરફો-મિલિતને આભય પમાડે એવું છે. પણ જેઓ ‘અડું તાતણુ બળિયું નો’ ત્યામ જાણે છે તેને આ આભય નહિ પમાડે એકે તોને સુતર કાતનાર પોતાને સારું ને બીજને સર્વા જાણને મહા ખાદી સામૂખ તૈયાર કરે છે. એ: ને નુતર રહે ને વમ: વાતમાં કાંતી શી છે, ને જે આપણે સાર્વ ૫૦ ફેડ હોઈએ તો આપણે મોકી કરતા, જે: ને ચલાવી શકીએ. આપણે ચીની ને વાવ કરી, ધારા કે આપણે ચીનીના સરકારી-અનુદાન કળને લેવા ગયા, તેઓ કળને નથી આપતા, આપણે-જોરેથી મારી જીભ છીએ, એટલે આપણને પકડે જયવા ગોળાએ મારે જયવા લાકડી ચલાવે. આ, બધું કરે ત્યાં ભગી આપણે શાંત મિતે કા તકલી ચલાવતા ન હોઈએ? એ સત્યાગ્રહીનું હાથિવાર છે. તેની બાંહે ને આપણી દીકરાની ને વાસની બનેલી તકલી! અને આના જેવું કશું વધારે ભવ્ય નથી લાગવું. મુંબઈ અને બીજાં શહેરો ને ગામડાં આ વધાવી લેશે?

વળા વિચારીએ. કરોડો માથુસો જોળા ખાવા નાંદ નીકળે, આળે દહાડો મીઠું નહિ સારું, કરોડો માથુસો સરથસમાં નહિ નીકળે. ધેરા, જગ્યા, ધરડા શું કરશે? જે આ બધા પણ સુતર કાંતે તો સ્વરાજ્યપદમાં પૂણું જા? તે છે.

(‘નવજનન’ તા. ૧૭-૪-૧૯૩૦)

મોહનદાસ કરમચંદ બાંધી

અંધિયરું ખાદીવચાણુ

મુંબઈના ખાદીબંધારમાં એમિલના એક જ માસનું ખાદી વેચાણ:

રૂ. ૧,૦૦,૧૮૧

આદી અને સ્વરાજ

સર્વવ્યાપી ભવાણી -

હિંદુસ્તાનના અત્યારે યુદ્ધિની જ્વાળા ચારે તરફ સળગી બેઠી છે. એની જ્વાળા પ્રેમપથપાવકની છે. તેમાં ને પડે—ગાંધી કે અગાનથી, ઇન્ડોએ કે અનિન્ડોએ—એ પવિત્ર યુદ્ધને નીકળશે અને ભાવિ પ્રજાના સાચા યુગનેડોકા મુશ્કારો, પશુ ને તેનાથી બાગશે તે નવા યુગના ખાતરો.

શ્રી નેરામણી ઉપરનો પત્ર

આ અંકના 'મીલ' બાજુ ઉપર શ્રી આદીજીનો બાઈશ્રી નેરામણી ઉપરનો પત્ર છપાવેલો છે. ખુબ જોતાં એ એક સાધારણ પત્ર નથી પણ નિઃસ્વય અને કેશળ કરોડો ભાઈબહેનોને નામે દુનિયાની નેરાવરમા નેરાવર અને બારમા બારે ચલ્લારી પ્રજાની સામે ઝડપનાર એક ખડકાલ તપસ્વીની વ્વાણ છે. અથવા કહો કે લકાઈને મેળવેથી એ વીર સેનાનાયકનો હુકમ છે. સ્વતંત્રતાની પાછળ આને મેદાને પડેલ દરેક હિંદુવાસીને એ હુકમ શિરસાવવું હોવાને જોઈએ. એ હુકમથી તેઓ આપણી પાસે આપણી ભાવાના અને શક્તિના સક્રિય ઉપયોગ માગે છે.

ધમશ અને અધ્યત્મભોગની જરૂરિયાત

અત્યાર મુઠ્ઠી આપણે આપણી પોલી ભક્તિયા આપણને અને દેશને ઉઠાવે છે. તેથી એ તપસ્વીના પકકાર પછી પણ મનુષ્ય વર્ષ નેટશે. કાળ આપણે શુભાભીમા વધુ સમજતા રહ્યા અને આપણે-આપણે કોડેડ-ગરીબ દેશજામને તેટલા વખત મુઠ્ઠી ચુંદ મર ખમતા રહેવું પાડ્યું. ૧૯૨૨મા આપણે આદીની અવતા બીજા ઠાઈ સફેદ કપડાની ટોપી ઝોડી લાખોની સખ્ખામા ડીપરણી અને દુનિયાને એવો ડેંગ કરી બતાવ્યો કે અમે સ્વરાજ હોવાને બદલે પડ્યા છીએ. પશુ હાલ ઉપર હાથ ચડી સાંચેસાંચું નહીંએ તો ખરેખર સ્વરાજ લેવા નીકળનારાઓ આપણામા પડા ઝોડા લતા કરવુંએ ને એક કાણે એક પ્રજા વિચારે કે અમાર પહેલેની પૂસતી કાઠી નાખવી છે અને ને એ વિચાર સક્રિય અને ખરેખરો હોય તો દુનિયામાં એવી કઈ ભક્તિ છે કે તેને એમ કહતા રાહી થો? એ આ વાત સાંપી હોય તો હિંદુસ્તાનની સંસ્કારી અને તેજીલ કહેડ નેટલી મદાન પ્રજાને માટે સ્વરાજ મેવું એ વાત સુરેલ હોઈ કો જ નહિ. પશુ ખરી વાત તો એ છે કે આપણે સ્વરાજની આવી તીન ઇન્ડો કાપિ કરી નથી. અને તે કરી હોય તોયે તેની કિંમત આપવાને કદી તેવાર ક્યા નથી. એ તો પ્રાચીન સત્ય છે કે સહેલાઈથી મળેલ વસ્તુને નથી આપણે બરાબર ઝોળવ્યો કલ્યાણ કે નથી સાચવી ચકવાના. તેથી આ કોડોકીને પ્રસન્ને દરેક હિંદુસ્તાનીની ધરજ છે કે તેણે ખરાબ કમર કસવી.

આમ વર્ગની આખાલ બચ્ચિતિ

શ્રી. ગાંધીજી અને તેથી આખા હિંદુસ્તાનની પ્રજાનું આ આખરી બુદ્ધ છે. દેશ છલ્લો તો આને છલ્લો. આને ગારેલ રહેશે તો જમાનાઓ સુધી તે શુભાભીમા સમજાશે એમ આપણા મેતાઓ કહે છે. હિંદુસ્તાનને પૂણેપૂણે પહેચેલ આ સરેશી આખવર્ગે બરાબર સીધી લીધી હોય એમ કાવા એવું સ્પષ્ટ બજાય છે, અને તેથી એ પશુ એવું જ સ્પષ્ટ છે કે હિંદુસ્તાનને માટે સ્વરાજ હવે દિવસોની વાત છે. તે કઈ કાણે આપણા હાથમાં રહી તે જ ઉધિર રહી થકે. પશુ આપણે તો તે માટે કહેવા તેવાર જ રહેવું પડશે.

પ્રમત્તીય તંત્ર જોઈએ

યુદ્ધ એ ઠાઈ પ્રજાનો હમેશનો મધો નથી. એ જ્યાં રાજકીય સત્તા પ્રજાના હાથમાં જ હોય છે ત્યાં તે જ આકસ્મિક અને અચ્ચિને પ્રસન્ને જ હોય છે, પ્રજાની આર્થિક શિશાત સગીન હોય છે, તેના દુનરઉદોગ કુલદાકાસલ હોય છે, તમા જીખખરાનું નાખનિસલ હોવું નથી તમા પ્રેમની સત્તા સર્વોપરિ હોય છે. આપણે આ સત્તા દોડેલો કરતા વધારે વર્ષોથી ચુમતી બેઠા છીએ. તે હવે સાર કરવાની અચ્ચિ પર છીએ. અને સાર કર્યા પછી ને આપણું રચનાત્મક કાર્ય આપણે પડતું પૂરુંએ તો આપણે મેળવેલ સ્વરાજ અને આપણે બળિતોના વૃથા ભવ

માત્ર સૂતરને લાંતણે

આ દસમાથી બચવા માટે શ્રી. ગાંધીજીએ આજથી આ (શ્રી નેરામણીના ઉપર પત્રમા દર્શાવેલો) યોજના યોજ હોય એવું કાગે છે. એ પવિત્ર આમાની દષ્ટિ આપણી દષ્ટિ કરતા સહેલો વર્ષો આમગ પડતી દીન છે. શ્રી. ગાંધીજી અને તેમની દિલસાલથી ને ઠાઈ વાકે છે તે તો જાણે છે કે તેમની ને વાતને લોકો જાની કલતા નહિ એટલું જ નહિ પણ કેટલાક તો કહી કાઢતા તેમને પશુ આને કબ્જ કરવું પડ્યું છે કે હિંદુસ્તાન માટે શ્રી. ગાંધીજીએ યોજેલ રસ્તા સચો, એ જ જોય અને જોય છે શ્રી. ગાંધીજી પ્રથમથી જ કહેતા આખાએ કે દરેક કુટુંબે એકામા એકાધુ યોજના ઉપયોગ પૂરતું કાતીવણી હેવું જોઈએ. આને ન્યારે દેશને સ્વરાજની ગાંધી વર્ષ રહી છે ત્યારે તેઓ દરીથી પોકાર કરીને કહે છે કે “લોકોની ભાવના ખરેખર હોય તો તેમણે કાવતુ જ જોઈએ.” આને તો લોકોની સમજા માટે તેઓ એટલી છૂટ પશુ મૂકે છે કે તમે તમાનું સુદર વજીવની ન ચોકો તો આદીમાંકોરમા જઈ તમારા સુતરના બકલામાં આદી લઈલો અને ચરે, તમે નને પડતું કાતી ન ચોકો તો બશે બીજા પાસે કવારી સુતર પેલા કરાવી દો. અમે આનો રાખીએ છીએ કે દરેક હિંદી આ વાતને બરાબર માને અને “જ્યા લગી રૂ મળી થકે ત્યા લગી આદીની તાણ ન પડી થકે” એ સુતને સાચું પાડે.

હા. અ. કોડક

હાથે કાંતેલા સુતરને બારે આદી કેમ ખરીદાય?

આદીની રાજકીય પહેચીરળવા અર્થે આદીની ઉત્પત્તિ વધારવી જોઈએ અને તે હાથે કાંતેલ સુતરનો અર્થો વર્ષે તો જ અને. આ માટે પૈસા લઈને આદીનાં ને વેચાણ કરવામાં આવે છે લેને બારે આદીની કિંમત તરીકે હાથે કાંતેલું સુતર લેવામાં આવશે.

સુતર કેવું હોય?

હાથે કાંતેલ સુતરની કિંમતનો આકાર
સુતરની મજબુતાઈ-કસ ૮૦ અને સમાનતા ૮૦ અથવા તેની ઉપર હોય. આવા સુતરની ૮૪૦ વારની એક આદીની કિંમત રૂ ૧-૦-૦.

સુતરની મજબુતાઈ-કસ ૮૦થી ઓછો હોય તો રૂ ૧૦ ઓછા કસે ૧૫ પાંચ ઓછો.

૫૨૪ સુતરની મજબુતાઈ-કસ ૫૦થી ઓછો હોયે ન જ નોંધ એ.

સુતર ૫૦ કસ (મજબુતાઈ) મુખીય હોય ૫૦૪ સમાનતા તો ૮૦ ટકાથી ઓછી ન જ હોવી જોઈએ.

સુતર ૧ કારેલું એટલે પાણી છડેલું હોવું જોઈએ.

આંટી કેવી હોય?

૪ ફૂટના પેરાવાના શીંગા ઉપર સુતર ઉતારવું.
૮૪૦ વારની આદી કરવા માટે ૬૩૦ વાર લેવા જોઈએ.

૬૩૦ તારીખે ૭૦ તારીખે એકેએક એવી ૬ લાઠ શાળા ઉપર ઉતારી વચ્ચે ભેગ બાંધી. હોલી નોંધાવે. (ત્રાકના મોકલ પત્રથી શાળા ઉપર તાર ઉતારી વખતે ગણતર જરૂર અને ૭૦ તારની એક લાઠ માત્ર એટલે તેને એક પાકા દેવાથી ભેગમાં બાંધી લેવી. આવી નવ લાઠની એક શાળામાં ૮૪૦ વાર સુધર થશે).

સુતરની કિંમત—દાખલા તરીકે

સુતરનો બાંધ	સુતરની બાંધી એક રતલમાં	કિંમત એક રતલ સુતરની
૧૦	૧૦	રૂ. ૦-૬-૦
૨૦	૨૦	" ૦-૧૦-૦
૩૦	૩૦	" ૧-૪-૦

(૩ની કિંમત આશરે ૦-૮-૦ એક રતલના. સુતરની કિંમતમાં ૩ની કિંમત સમાઈ જાય છે, એટલે વધારે કંઈ અને સમાવતાવાળું સુતર ભેગ વધુ બાંધતું હોય તેમ કિંમત વધુ).
ખાદીવેચાણ

જેઠી કિંમતનું સુતર આવશે તેજી કિંમતની ખાદી તે બદલ વેચાણ તરીકે મળશે.

સાધનો

સુતર કાતવા માટે ૩ પીંજવાનાં તેમજ કાતવાનાં સાધનો અમારે ત્યાંથી મળશે. આ સંબંધી સૂચનાસમજાવણ-પૂરતું કોઈપણવાની મોકલવું પણ કરેલ છે. હાથકંડામણ માટે પાકી માસદીનું ૩ એ પીંજનાર અને કાતનાર બંને માટે ચારણછી મહેનત વધારવાનું છે.

આ માટે જેને આ રીતે ખાદી મેળવવી હોય તેમણે ૩નો મોકલ હાથમાં કરી લેવો જઈએ. અને જેઓ પોતે ૩ મેળવી ન શકે તેમણે અમને અજણપત્રથી અમે તેમને માટે ૩ મેળવી આપવાની મોકલવું કરી આપવું. વિ. ય. જી.

ખાદીગામના અહલકોને વિનંતિ

ગામોગામ ખાદી પહોંચાડવા અનેક પ્રયત્નો આદર્યા, અને તે કારણે 'ખાદી પત્રિકા' પ્રગટ કરી તેમાં ખાદીની જાતસાતની જાહેરાત કરી.

પરિણામે દીકરીક સિદ્ધિ પણ થઈ. અને ત્યાંનાં જોડાં ગામોમાં ખાદીનાં સંદેશો પહોંચ્યા.

સાવિત્રી બાંગની લકડ રાઈ થઈ. અને મુંબઈની ગામઅહલકી એટલી વધી કે બહારગામને માટે કંઈ જથ્થો ફાળવ પાડી શકાયો નથી.

પરંતુ હવે પછી 'હાથે કાંતેલ સુતરના બદલે ખાદી કેમ ખરીદાય?' ની ચોજના મુજબ જેઓ પોતાને જે વસ્તુ જોઈતી હોય તેની પૂરી કિંમત માટે હાથે કાંતેલ સુતરનો જથ્થો મોકલશે તેને તે વસ્તુ મોકલી શકાયો.

સપ્તમે: પત્રવ્યવહાર:—ખાદી બંડાર, નં. ૩૬૬ કાલકાંચી શાહ, મુંબઈ નં. ૨—સરનામે કરવે.

ગરમ કાપડનું ઉપવિત્તિક:—અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, બીજાગર (કારખાંર). સરનામું અંગ્રેજીમાં કરવું.

ત્રિગી

રાષ્ટ્રીય ધ્વજના બેજ

ઢાતી ઉપર પહેરવા

રાષ્ટ્રીય ઝળંડા

બેજ—લોકેટ

કિંમત

નમુના ૧૬. ૦-૧-૦

કેટલના ૧૬. ૦-૧૨-૦

જથ્થાબંધ લેવારને

અપાવી સવકંતા

(૧૨ હજાર એક સાથે લેવારને

૧૬. ૫ મા ૨ હજાર બેજ વધુ)

૧૪ હજારના ૩૬. ૬-૦-૦

પેકિંગચાર્જ શુદ્ધ.

૧૬. ૫-૧૪-૦ થનીચોડીયા મોકલી આપવાથી ૧૪ હજાર બેજ ટપાલસરતે મોકલી આપવામાં આવશે.

અવરજાઈક

ખાદીલંકાર

૩૬૬, કાલકાંચી શાહ, મુંબઈ

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી બંડાર—૩૬૬, કાલકાંચી શાહ—મુંબઈ નં. ૨

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિકૃલદાસ વસનજી જેરાભણી

[અંક ૪]

મુદ્રક મૂળચંદભાઈ ચિત્રમલાલ
પેટલ સુરપ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ
પાનકેરના કાં, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સવત ૧૯૮૭ ના ચૈત્ર સુદ ૧૪
શુક્રવાર, તા. ૧ એપ્રિલ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લવાજમ
દેશમાં રૂ. ૦ ૮-૦
દેશાંતર રૂ. ૧-૦-૦

રાષ્ટ્રીય સમાહમાં સસ્તે ભાવે ખાદી

ચાનુ એપ્રિલ માસમાં રાષ્ટ્રીય સમાહ નિમિત્તે સસ્ત ભાવે ખાદીના વેચાણ કરવાનું મુખર્જીના ખાદીભાડે દરાખ્ય છે સસ્તા ભાવે ખાદીવેચાણની શરૂઆત સોમવાર તા ૪થી એપ્રિલથી શરૂ થશે અને તે તા ૧૬મી એપ્રિલ સુધી એટલે ૧૬ દિવસ, ચાલુ રહેશે આ મુદત દરમ્યાન ભાડાર પોતાના ચાનુ ખર્ચ માટે એકદરે ખાદીખરીદી ઉપર રૂપિયે જે એક આનો ચકાવે છે તે છોડી દેશે, એટલે કે દરેક જાતના ખાદીના વેચાણમાં ઉપર રૂપિયે એક આનો વગરતે આપશે

બહારગામથી મંગાવનારોએ જેમની વધીના પત્રે તા ૧૬ મી એપ્રિલ સુધીમાં જાતી ગયા હશે તેમને પણ આ સવડતાનો લાભ અપાશે આ સમયમાં મળતી વર્ધીઓને સમયસર પહેલી વળવાને દરેક પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે, પરંતુ બનાઉના અનુભવે જણાય છે કે કામના સખત દગાણના અંગે સફેદ દીવ થાય તો તેને નિર્માણી લેવા માહોરને વિનવિત છે

આ સિવાય ખાદીની જે ફેલીક જાનો જુની દબના વણાટની હશે, ચા બીજા કારણોને અંગે જે ખાદી વેચાણ કરી દેવી જરૂરી હશે તેનું વધુઓએ જાણે એટલે ૧૨૫ અથવા ૨૫ ટકે ઓછે પણ વેચાણ થશે આવી જાતો મુખર્જીના રચાનિક રહેવાથીઓ જાતે પમદ કરીને ખરીદે બહારગામવાળાઓએ પણ મુખર્જીના પોતાના હાથ રોઢીને લખીને ખરીદવી

ખાદીની જાતો, જાતો અને જાત સમજવા માટે આ સાથે તેની જાહેરાત લાવતાલ સુદાં નમદ કરવામાં આવ્યા છે જે ઉપરત પચ અનેક જાતો બહારના સમદમાં છે

સસ્તે ભાવે કારખીરી ગરમ કાપડ

આ સમયે કારખીરું સર જાતનું ગરમ કાપડ પણ રૂપિયે જે જાના ઓળા લઈને વેચાણ કરવાનું દરાખ્ય છે જોકે ગરમ કાપડ પહેરવા માટેની જોશમ દાલમાં બીની ગઈ છે, અને બીજી આવવાને દણ સમય છે, તોપણ આ સસ્તા ભાવની જોખનાનો જેઓ લાભ લઈ ગરમ કાપડનો સમદ કરી ચકતા હોય તેમને માટે આ અમદાવાદ તક છે

વિકૃલદાસ વ. જેરાભણી

ગુજરાત ખાદી સંમેલન, અમદાવાદ

(તા. ૧૬-૧૭ ફેબ્રુઆરી ૧૯૩૧)

ગુજરાતના કાર્યકર્તાઓનું આ સંમેલન તા ૧૬ ફેબ્રુઆરીના દિવસે બપોરના ત્રણ વાગે ગુજરાત વિલાપીકમાં મળ્યુ હતુ તે વખતે જુદા જુદા દેન્દ્રોના મળીને લગભગ ત્રીસ કાર્યકર્તાઓ હાજર હતા આ દિવસ પ્રાથમિક સ્થાને રાખેલો હોઈ જુદા જુદા મથકોના કાર્યકર્તાઓએ પોતાની મુશ્કેલીઓ અને પરિસ્થિતિનું વર્ણન કર્યું હતુ, અને તા ૧૬મીએ થનાર રીતસરની બેઠક માટે ચર્ચાના મુદ્દા નીચે પ્રમાણે નક્કી કર્યા હતા —

૧ ગુજરાતની ખાદીઉત્પતિ કઈ રીતે શક્ય છે ?

૨ ગુજરાતમાં ઉત્પન્ન થતી અને બહારથી આવતી ખાદીના વેચાણની બવરથા,

૩ ગુજરાતમાં ખાદીની લાવનારો પ્રચાર,

૪ સિલકાપડ અને ખાદીની હરીકાઈ,

૫ મિલસતર અને હાથસતરની હરીકાઈ,

૬ ખાદી અને ચકત વચ્ચેના સબધ, અને

૭ ગુજરાતમાં ખાદીકામ સંગતિ અને આપક રીતે કરવા એક મુખ્યવર્તી મંડળની જરૂરિયાત

બીજો દિવસે સંમેલનની રીતસરની બેઠક બપોરના ૧૨ વાગે શરૂ થઈ હતી તે વખતે ગુજરાતના લગભગ બધા ખાદીમથકો અને ખાદીમ હરોના કાર્યકર્તાઓ અમદાવાદનાં વિદેશીકાપડ બદિખર સમિતિ અને પ્રિન્ટિંગ મડળના કાર્યવાહકો તથા અન્ય આમંત્રિત લાઈબ્રેરેનો મળી કુલ ૭૫ જેટલી સંખ્યા થઈ હતી કાર્યાલમાં પડિત ખરેખર ઈશ્વરપ્રાર્થના કર્યા બાદ બેઠકા સિલકા ખાદીસખના મત્રી શ્રી દેસાઈભાઈ પટેલે વિનમ્ર સ્થોભ આશરમાં સમાચક શ્રી હનુલલાલ માધીના દેશી સંમેલનનું પ્રમુખસ્થાન શ્રી કાકાસાહેબ લે એરી દેશાસ્ત કરી પ્રમુખસ્થાન સ્વીકારીને શ્રી કાકાસાહેબે જણાવ્યુ કે સંમેલન વિલાપીકમાં જ હોય અને હું પ્રમુખ થાઉં એ અજુગતુ જણાય. પણ પ્રમુખ જાતનાં હું મૂક બની જાઉં છું અને મારે મોંઝામાં વધારે પડતો ભાગ લેવાનું બંધ થાય છે એટલે હું તો નિષ્ક્રાંત લોકોમાં મવણમકિત કરવા જ પ્રમુખ જાન્યો છું હવે આ સંમેલનના નિમંત્રકપ્રમુખ શ્રી રણછોડભાઈને પોતાનું નિવેદન વાંચવાનું આમ તણુ કરુ છું બાદ શ્રી રણછોડભાઈએ નીચે પ્રમાણેનું પોતાનું નિવેદન વાંચ્યુ હતુ

નિમંત્રકનું નિવેદન

ખાદી લડતનું પ્રધાન અંગ

“ જહેનો અને લાઈબ્રી, દેશના અધાપાણ સમેશોમાં આ સંમેલન થાય છે એટલે અધાપાણ રીતે સમાયો, સંમેલનો, પરિપક્વો જેમ ભરાય છે અને અમુક કાર્યપદ્ધતિને અનુસરે છે તે જાતની યોગ્યતા આપણે આપણે નહિ સખીએ દેશમાં લઈ આવે છે.

(અનુસંધાન પાનુ ૨૮)

બનવાનું નથી. એટલે ખાદીને ટાકવા ખાદર પણ ખાદીસેવકે હકલ પ્રત્યે સમજાવ શખવે. એટલે, અને હકલમાં આપણી ફતલ થાય એમ ઇચ્છુ એટલે એ હકલમાં કાર્યકર્તાઓ ખાદી ગયા હોય (એવો પ્રસન્ન આવવાનો નથી), અને નવા મળવા નથી એમ દેખાય તો શ્રી હર્ષદાસભાઈ એવા કાર્યકર્તાએ પણ ખાદીને ઉત્થાના બોળામાં રાખીને સીધા હલમાં ભરી પણ ખાદીકાર્યમાં તે ત્યાંસુધી એમને બીજા ન સૂચવું એટલે આવી એક નિશા વચર શાદીય દિલ્લાય શું કે રાજકીય હલ શું, એમથી એકે બચાવર ખોલવાનું નથી.

મુખ્ય કાર્યકર્તાઓમાં એટલી એકાગ્રતા જરૂરી છે સમગ્ર કાર્યકર્તાઓમાં એકાગ્ર લેવો. મેળવવાનો આશય ન રાખી સમગ્ર ખાદીની દિલ્લાય આખા રાજકીય નેવડી મેટી — એમાં એણે પ્રવૃત્તિવાળાને પશુ રવાન હશે, કાર્યકર્તા લોકોને પણ રવાન હશે, અને રાજનિહોને પણ, તેઓ ધારે તો, રવાન હશે.

ખાદીને રાજદ્વારી દિલ્લાયની આલસહલ નથી પણ એ કામની એકાગ્રતા ખાદર ન હલવા બીજા કાર્યકર્તાથી દૂર રહે છે. ખાદીકાર્ય હલતને અર્થે રથપાણું નથી હલત સાથે એવો અવ પણ આવવાનો નથી એ વચારી — પણ અ એ હલતા રચતી એ કોઈકે કોઈકે ટેકણે રથાયેલું દેખાય તો એમાં આશ્ચર્ય નથી ખાદીકાર્ય હલતા કાર્યકર્તા સાથે ભણે નહિ એ જાણી છે, પણ ખાદીસેવકો હલવા હલવા સાથે સળ થ તો જરૂર શખરી, સમાન વિચાર, આદર્શ અને સમાન રહેલીવાળાઓ સાથે તેઓ ભળશે પણ ખાદર.

ખાદીને અલિપ્ત રાખીએ છીએ તે સરકારી અમલદારોને ઉત્તરવા માટે નહિ, સરકારી કમનિયમિતિ બચવા માટે નહિ રાજદ્વારી દિલ્લાય હલવાનો એ વિષયો નથી, પણ આપણી કાર્યની કુસળતા છે ખાદીને એક વિષયો તરીકે વાપરી શું તો અમલદારો એતારો નહિ, પણ દિલ્લાયનો અવસરમાં કુશરો."

આપણુ પૂરુ કર્મ પછી તેમણે શ્રી રણછોડભાઈને મધ્યવર્તી મડળની રથપાનાને લખતો પહેલો હરાવ રજૂ કરવા વિનંતિ કરી હતી તો રણછોડભાઈએ નીચેના હરાવ સમ્બેલન સમક્ષ વાંચી સંભળાવ્યો હતો —

“શુભરાતમાં ખાદી પ્રચારને અગ્રે થતુ છૂટકવાયું કાર્ય સંગઠિત અને વ્યાપક થઈ એકતત્ત્વ અને તે માટે એક મધ્યવર્તી મડળની આવરથકતા છે એમ આ સમ્બેલન માને છે, તેથી તેવા મડળનું બધારણ નહીં કરી તેને અસ્તિત્વમાં લાવવા માટે નીચેના સફર્યોની સમિતિ-સફર્યો વધારવાની સત્તા સાથે-નીમવામાં આવે છે આ સમિતિએ તા. ૫ મી માર્ચ સુધીમાં આ મડળ નિર્માણ કરવું.”

સફર્યો — શ્રી કામસાહેબ, શ્રી રણછોડભાઈ, શ્રી લક્ષ્મીદાસભાઈ અને સૌ સરવાલેવી. મંત્રીઓ — શ્રી જ્ઞાનાવ ગાધી તથા શ્રી મુકુલદાસ દવે.

હરાવ રજૂ કરતા શ્રી રણછોડભાઈએ જણાવ્યું કે આ મડળની જરૂરિયાત વિષે મારા નિવેદનમાં એ કહ્યું છે એ રીતે આખા હિંદમાં સરખાસંધ છે તે બાતના મડળની ગુજરાતને જરૂર છે આ મડળ દ્વારા જુદા જુદા ખાદી-કેન્દ્રોને પડતી અડચણોમાં ઉકેલ થશે, તેમજ ખાદીકોટિવિવેચણ, પર પ્રાતની ખાદીની હરીફાઈ વગેરે સવાલો નિમલ સરે અત્તરસુધી ગુજરાતમાં થયેલું કાર્ય છૂટકવાયુ હોવાથી અગ્રાસલના કાર્ય તરફ નજર કરતાં તે નહતું લાગે છે તેથી સહુ આ મડળની જરૂરિયાત સ્વીકારી હરાવ પસાર કરે એમ વિનંતિ છે. કમવને ટેકા આપતા ગુજરાત ખાદી પ્રચારક મડળના મુખ્ય અધિકારી શ્રી હર્ષદાસભાઈએ જણાવ્યું કે સત્તરના એક તાર કરતાં એમાં કરેલા ઘણાં તાર વધારે

બળવાન હોય છે એજ રીતે ગુજરાતના બધા ખાદીકાર્યકર્તાઓ અને ખાદીનિષ્ઠતા ધોળાની કલ્પિ આપા મડળને અર્પણ કરે તો જરૂર ગુજરાત ખાદીકાર્યમાં ફટકુ કરી રીતે તે બતાવાય, અને કાર્ય આગળ ધપે તેથી આ હરાવ સ્વીકારના સહુને મારો આગ્રહ છે.

મત લેતાં હરાવ સર્વાનુમતે પમાર થયો હતો. ખાદી પ્રચારને લખતો બીજો હરાવ શ્રીમતી સંઘારેલીએ રજૂ થયો —

“ખાદીની ઉત્પત્તિ અને વેચાણના કાર્ય સાથે ખાદીનિષ્ઠતા ખાદી સખ્યામાં તૈયાર ન થાય તો ખાદીનો વિકાસ ન થાય, અને તેથીયે વિશેષ મજમાં ખાદીનું મહત્ત્વ સમજાવવાનું અને ખાદી પ્રત્યે રચિ અને નિષ્ઠા વધારવાનું કામ ચાલુ ન રહે તો ખાદીને વ્યાપક અને અસરકારક ન જ કરી શકીએ, એ ક્ષેત્રમાં લઈ પ્રચાર તરફ વધુ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે એમ આ સમ્બેલન માને છે.”

હરાવ પર લખેલ્યન કરતાં તેમણે જણાવ્યું કે ખાદીની પ્રવૃત્તિ માત્ર રાજકીય હાલ ઉપરાંત આર્થિક અને નૈતિક દરિએ પણ છે અને તેથી આ પ્રવૃત્તિ પર વિશેષ ધ્યાન આપવાની અત્યંત છે ખાદી મારફતે વિદેશી કાપડનો બહિષ્કાર કરવાનું આપણું કૌમ. તેથી મેળામાં તેની ભાવના જેમ બને તેમ વધારે બ્રહ્મન કરવી ભોઈએ સરખાતમાં જેમ સરસો, વાણેજી, પતિકાઓ વગેરેથી પ્રચાર થતો તેમ અત્યારે પણ ઘણું એટલે તેમજ ખાદીને આગળ ધવાવવાના નવા નવા પ્રયત્નો હરદમેસ થતા રહેવા ભોઈએ સમાજમાં સરેક સાદું કપડું એટલે ખાદી એવી માન્યતા બરાઈ બેટી છે તો લોકોને શુદ્ધ ખાદી એટલે હાથે કલિલ અને હાથે વણેલ કપડું એજ ખાદી એમ સમજાવવું ભોઈએ અને મિલની ખાદીની શુભ્ણનામણીમાંથી તેમને વહાર કાઢવા ભોઈએ.

હરાવને ટેકા આપતા મુકુલદાસ દવેએ જણાવ્યું કે અધીષ્ટાએ ખાદી વિષે જેટલો આગ્રહ રાખ્યો હતો તેટલો એમના જેલ જવા પછી ગુજરાત રાખી કમ્યુ નથી કારણ હલતમાં બામ લેનાર સેનિયા જ મિલનુ કાપડ મસાલી હોતા થયા. ત્યારબાદ જી કારણગદેને ખાદીની મોળાસ વિષેની દબીલોના જવાબ આપીને ખાદીવેચાણની એક મોળાના વાચી સંભળાવી હતી. એ નીચે પ્રમાણ છે —

ખાદી પ્રચારની યોજના

આજ અંક મહિનામાં ખાદીપ્રચાર તથા રેડિયોવર્કના અનુભવ ઉપરથી ગણ્યમ પરચુ છે કે ખાદીની ભાવના મધ્યમ વર્ગના સીધુરચના બહુ સારી રીતે પ્રચાર છે કેટલાક તો માત્ર મહાદાઓમાં મળ્યા છે તેનેથી એવ ફ રહિ રાખે છે જે હોય તે સમજી વર્ગના સીધુરચના એમ માને છે કે દેશના લાસ ખાદર ખાદી વાપરતી ભોઈએ.

પુરોએ ખાદીને ઉપવાચ જણાવવા કરવા માટેના છે. ખાસ કરી પહેરણ કપડી અને ટોપી માટે. ધોતિપાંતે વાપર બોડા છે પરંતુ આ ખાદી તે ઘણે ભાગે માત્ર નામે ખાદી — મિલનું બહુ કપડું, મિલની ખાદી અને જેવે નસ ખાદીનો પાત શુદ્ધ ખાદી તરીકે જુલઈ છે બધી ભોઈને ઉપવાચ થાય છે કારણ કે તે સસ્તી છે અને ભોઈએ તેટલા પ્રમાણમાં મળે છે અમદાવાદ સહેજી અને બીજા સેક્ટર મિલોએ ખાદીના બરતું કપડું તૈયાર ન કરવા માટે નિશ્ચય કર્યો છે પણ મુબઈ અને ઉત્તર વરૂની મિલોમાંથી ભોઈએ તેટલું આ ખાદી બેટુ કાપડ માને છે અને ઘણે ભાગે આ જ કપડાનો ઉપદ અત્યારે થઈ સ્લો છે આ વસ્તુ બહિષ્કારનું એક ધોળામાં

ચેત્તુ વિધન છે આ વિ ન દૂર કરવાનો રહેતા એક જ છે તે એકે ખાદીને Bounty-ખાદીની આપીને પણ સરદારી કરાવી અને ખર પ્રાન્તોમાં ન્યા ઉત્પત્તિ વધારે થાય છે, મહત્તરી સરદારી છે અને બીજા ઉદ્યોગમુદતર નથી વિના વધારે ઉત્પત્તિ કરાવવી

ગુજરાતમાં સારી ખાદી ઉત્પાદન બોધી કરાય છે કારણ કે ગુજરાતમાં સીપુરોને બીજા મહત્તરી જલ્દી કે એવેય કાવવાનું થોડા હોયમાં છે નહિ કારણકે ૩, ૫ વચ્ચેના અને બીજા નિશ્ચિતમાં ન્યા બોધા ઉદ્યોગ છે એ થોડા કરાવે ત્યા કાલજીવનજી દાખલ થાય તેા કીડા છતાં એટલી ખાદીથી ગુજરાતની ખાદીથી પૂરી ન થાય, અને તેથી પર પ્રાન્તોની ખાદીની ભર તેા રહેવાની જ આ કામ બીજા પ્રાન્તોમાં ચરખાસકે કરું છે તેા તે જ પ્રમાણે ગુજરાતમાં એ જ દુરાર ચલુત્તરેએ ગુજરાતની બીજા સહિતને ઉદ્યોગખાદીના પ્રયત્ન કરે એ એકે

ઉલ્લા વર્ષમાં કે ઉપાયો ચોલ્યા છે, હાટાટ તરીકે—સાથ, સરખા પ્રતિષ્ઠા ફેરી, જે તે સંગો માટે તુન થોડાં હતા પણ ખાદીને કે સ્થાયી સ્વરૂપ આપવું એકેએ તેને માટે હવે બીજા ઉપાય ચોલ્યા એકેએ

મહાદેવ મહાદેવ શુષ ખાદીની એક નાની દુકાન દેવા એકેએ આંચિયા માટે અન્નનિમિલિતા એકેએ

પુરુષો બનાવીએને કાપડ વધારે એકેએ કે એકેએ દહિ બિન્દુ ખાદી ઉત્પત્તિમાં બહુ તુલ્ય એવામાં આવે છે જલ્દે સમુજાત નથી માટે એકેએ અને બાકાને એવા પ્રમાણની ખાદી એકેએ દોષ તેવી તે તે દુકાનમાં ખુદી એકેએ એકેએ ચાર વસ્તુ એકેએ સ કીડા ધારા, થોળી ને કપલ આ બધામાંથી ધારામાંની થોળી કપલ મહત્તરી ખાદી મગી કાકે છે પણ તેમાં કે બિનનિમિલિતા એકેએ તે મગી નથી નેની વિલાકની છોટા આવે છે એવા ત્રિશામાં વેચાર થાય છે એવી સખજાએ બાતોની છોટા વધી એકેએ. આ ચાર વેચાર મગી નથી છુટાની ભાગની ખાદીના થોળી ની બધી ખરખરી ખાદીના સફેદ તોષા, ને થોડા બકા કોકે કલેશથી ખાદીના પ્રચાર ન થાય એમાં તેા સાદસ એકેએ વખત એવખત ફરતી વેચાદક કરાવી એકેએ, જ ન થાય એકેએ અને એકેએ મન આકર્ષવા એકેએ

બધાથી સામુસત્ત થઈને અને સફેદ કપડા પહેરીને સંતોષ માની દાખા નહિ અને બે વિલાકી મોટીનીમાંથી ખરેખર હોય તેા એ જ રહેતો કે એકાદ નાની સરખ એકેએની રાદીય સભા કે અદાની વિદેશી કાપડ બહિષ્કાર સમિતિ એ કામ ખાદી જ નહ જ પ્રમાણમાં કરી રાકે અને રેડુ થાય એટલે જલ્દી મોઝુ થાય ગોડા રહેલ પર એક કામ થવું એકેએ તેા જ ખાદીના ઉપાદ વધે

ખાદી સરદારી કરો

બીજા ખાદીના સાલ્લા અને ધોતિયા સાથે કરવા માટે ભર પ્રયત્ન થયો એકેએ અને તે સરખ થાય સાન રૂપિયાને એક સાલ્લા છે ત્યારે સાધારણ સારા અને આ બધાર કેમ દૂર થાય જ ન્યા સવા રૂપિયે કે કોડ રૂપિયે મળત હોય ત્યા થાય કે સત રૂપિયાનું કોણ લઈ રાકે જ અને કેને કેટલાય જ આપણે સમજાવાએ કે બે સાલ્લાને થશે પણ સામઠા વૈરા ખરખરવાતુ જ થારે બજા કોળી થારે છે જ જલ્દી બીજી નહિ પણ વચલા વજની ખાદી વધારે રહેતી અને સારી થવી એકેએ નહિ તેા મોટા અને સદાકા મિલના રહેતો ખાવના અને બચદાર બેનુ રવાન હોવું એકેએ બી રૂપિયાના સાથે સાલ્લા થાય તે બચ્ચ વર્ષમાં તેના ઉપા કરાવી શકાય

સ્વદેશી બનત બરામ ત્યા કપડામાં તેા ખાદીને જ સ્થાન દેવું એકેએ એમાં મિલોના રહેલ દોષા એકેએ નહિ મિલોના કાપડના પ્રચાર મિલવામાં દુકાને માડીને કરી રાકે છે સમિતિ તારફથી બનત બરામ તેમાં મિલોના કાપડને સ્થાન ન હોય કેમકે સમિતિના અદર્શ ખાદી છે એટલે એ આદરને પહેલવા માટે ખાદી જ દોષી એકેએ

સારા વજુરે રાખવ એકેએ શીખાત ખાલેસા પાસે કામ થાય એટલે મન પસદ કામ થાય નહિ રોશની વસ્તુ નિભાવી લેવા નેની સદન ન થાય સારી જ એકેએ વૈરા ખરખરવા સાથે માલ થાય નહિ અને વૈરા-બરડે તે થાજ ન કહેવાય

દસ વર્ષ ખાદીનું કામ બાવનાવાળા માલુસના હાથમાં રહ્યું હવે એને bazaar bazaar ઉપર મુકાવવું એકેએ એ માટે નીચેની સરનામો ઉપયોગી થઈ પડશે —

૧ ખાદી—આ કરવા માટે ચરખા સમ થયા બીજા ખાદીપ્રિય સીપુરોની એક ગુજરાત માટે નાની કમિટી થવી એકેએ. એ કમિટી ગુજરાતીઓની જરૂરિયાત તેમાં લાઈ અને despatch વોરને પૂર્ણ અકારા કરીને એ કે પ્રાન્તોમાં સારી ખાદી ચરખાસક મારફત ઉત્પાદન થાય છે ત્યાં તે વસ્તુ મુકે અને તેવી ખાદી તૈયાર કરાવે ખાદી વચવા માટે મોનોપોલી monopoly નેની વસ્તુ ન હોય

૨ ખાદીની દુકાને

૩ ખાદી ફેરી—તે પ્રમાણે મિલની દુકાને તારફી કાપડના ફેરિયા રહે છે, તે પ્રમાણે ફારે જલ્દી જલ્દી થાય છે પોષા અને મરિયા ખાદીના ફેરિયા રાવા એકેએ

હાથવજુરના કરી રોડે મિલના સુતર પર મુકવાને બદલે હાથે કાલેશા ડીધુ સુતર પર ચાલવવા એકેએ અને તેને માટે ચરખાસકને વિપોઈ કરવાનું સોંપવ

રૂઝમ રૂઝમ બાંધવ કરનાર કે મુખ્ય વપારીઓ કે સમને સ્વદેશી બાધન થા ઉત્પાદન એકેએ અને જુદા જુદા પ્રાન્તોમાં ન્યા રૂઝમ મ ગ્રાવાય છે ત્યા પણ લાવને coasting દોષા એકેએ રૂઝમની ચોલના માટે એક કમિટી કરીને તેના વિપોઈ તૈયાર કરાવશે

નેપતિસ ખાદીનું સાલ્લા—મિલ મોલક અસાક્ષિસન કે સ્વદેશી સભાએ આ બાબત હાથે કરવી એકેએ અને તેનું રે કાલ કરવું એકેએ

આ ચર્ચો આગળ ચલાવના—બી લક્ષ્મીનાસભાએ કહ્યું કે ખાદીની પાછળ બે વસ્તુઓ આદર તરીકે રાખે ત્રી કે ખાદી ફિનિયામાં બનત કાઈ પણ કાપડ કરતા વધારે સસ્તી અને મજબૂત હોય એકેએ પણ બનરમાં મગીતી ખાદી એવી નથી હોતી અલ્પારમુધી ખાદીમાં ભાવનાને આપા રેજ ચાલુ છે ભાવના એ ધરનું પ્રતિબિંબ છે, પરંતુ વહેવાર વિરોધી ધરના પ્રચાર આગળ નથી વધતો ધરની સજ્જોત પોતાને ધેરથી થવી એકેએ ખાદીને bounty-મદદ-આપી સસ્તી કરવી એમ ન અને હિંદની મરીનાઈ એ જ bounty છે કાલનું ખાદીનું ઉત્પાદન સ્વાર્થિક નથી અપવાક તરીકે સુરત બિર-સના રૂ ૦૦૦ કુદવો સવાલ બન્યો ખાદીખારી બન્યા છે ખાદી કાર્યકર્તાએ હવે સાવધાને લઈ જવું એકેએ પોતાનું કલિલુ વજુર નિશના સુતરને બાંધે વળી ન આપે ત્યાંકુધી કાઈ પોતાને કાંતવામાં નિમ્ણાત ન માને

ખાદી ઉત્પત્તિ બે રીતે થાય (૧) મરીનાઈને લાધે મરીનાઈ (૨) કુરસદના વખતમાં ગુજરાતમાં કુરસદી ખાદી જ થઈ રહે તેને માટે નિમ્ણાત શિક્ષકોની ભર છે જ બે પીજનાર અને કાંતનાર એક હોય તેા ખાદી સારી સસ્તી અને બાપક થઈ રાકે વજુરો એક જગ્યાએ અને કાંતનારા બીજા જગ્યાએ હોય એ પણ થોડુ પડે સ્વાલ બન પડતી ખાદી ગુજુકારની કડો આગળ વધશે અને પાછળથી તેમાં કાર્યકર્તા ન હોય તેા પણ ચાલે. કેટલાક પ્રમાણે જવાબમાં એમણે કહ્યું કે વજુર બે પ્રમાણે હોય છે આડ કે સ્વાર્થિક અને વિલાસી વિલાસી ધરમાં જ ઉમેરા કપાશી હોય છે સ્વયંસેવકા વજુર અને તેા જ વજુરની બોધી પડે

ગુજરાતમાં હાલ પડી રહેલી ખાદી વિષે બેલાતા થી, છત્રનાઈ બોચીએ કહ્યું કે બીજા પ્રાંત જેમ પોતાની ખાદી ઉત્પાદન કરી તેના નિકાષ કરી રાકે તેમ ગુજરાત કેમ ન કરી રાકે ગુજરાતમાં વેચાણ માટે કેટકોએ વધારે ખાદી કાર્યકર્તા બોલવાની ભર છે

મિલકાપડ અને ખાદીની દરીયાઈ વિષે શ્રી મણીભાઈએ કહ્યું કે મુશ્કેલી નેમ મિલોને આપ આપો, છે તેમ મિલોએ પણ ખાદીને સાથ આપવો એજ એ જવાબ પરદેશી કાપડ વેચાણ હોય તેવા દુકાનદારોને મિલોએ પોતાના કાપડ વેચવા માટે ન બંધ આપવું એજ એમ થાય તો નેરોનિય કે બીજી કાપડ ખાદીને નામે ન ધૂમી રહે

શ્રી મણીભાઈએ કહ્યું કે વેપારીખાદીને લીધે મિલસતર ધણી જગ્યાએ ખાદીમાં ધૂરણ છે ખાદી માટે આપણે શીરીએ નથી મનાવી પણ ધરજમી રસોડાં જ રાખ્યાં છે આપણાં તત્ત્વ અને તાલીમ આપણે સુધારવા એજ છે

શ્રી હળનવાય ગાંધીએ વિભવુરો પોતાને અનુભવ આપતા કહ્યું કે મોટા પનાની ખાદી પરી રહેતી નથી, ટૂંકા પનામાં દુવાલ વગેરે વૃણાવધા આવે તો તેને અટ નિકાલ થાય શાખા પનાની ખાદી વણવા માટે આપણે વણકોને થોડુંક લીધાવવું પડે ખટુ, પણ તે પાછળથી કાળદામી નીવડે છે વિભવુરમાં તો ખાદીએ પોતાની ગરજ કાઢે છે ત્યારબાદ પરી રહેલી ખાદી ખપાવવા માટે કેટલીક સ્થાનોએ કંપામાં આવી હતી. છેવટે નીચેની ચોળા મળૂર થઈ હતી —

૧ આ ખાદીનો બધો જથ્થો અમતાવાદની વિશેષ કાપડ બહિષ્કાર સમિતિને ધીરવામાં આવે,

૨ તે ખાદીનું રૂપાંતર કરવાની વિશેષ કાપડ બહિષ્કાર સમિતિને છૂટ રહે,

૩ આ રૂપાંતર કરવા માટે જરૂરી નાણાંની મધ્યવર્તી મડળ ગોઠવવું કરે,

૪ આને કમતી સળી બધરથા માટે નીચેના સભ્યોની સભ્યો વધારવાની સત્તા સાથે—એક સમિતિ નીમવામાં આવે છે —

શ્રી શારદા બહેન, શ્રી કાકા સાહેબ, શ્રી રણછોડભાઈ શ્રી હળનવાય જોશી અને શ્રી મુખાભાઈ મહાસુખગમ.

આ મિતિને ખાદીનો નિકાલ કરવાની ગોઠવણુ એ શરતે જ રહે કે ઉત્પાદનમધકે બહિષ્કાર મધ્યવર્તી મડળની સુલના મુજબ જ નવી ખાદી ઉત્પાદન કરે,

૫ આ ગોઠવણુ છતાં જ કાઈ ખોટ આવે તે સરખાએ મોગવવાની રહેશે.

ખાદી વિજય

છેવટે ઉપસહારમાં શ્રી કાકાસાહેબે અત્યંત વિસ્તારપૂર્વકે ખાદીનું સર્વોદયીય રહસ્ય સમજવતાં પોતાના બાપજીમાં કહ્યું કે —

ખાદીપ્રેમી ભાઈએ અને જોડેનાનું આ સમિલન સફળ રીતે પાર પાડ્યું એ આનંદની વાત છે આ સુચેલન મારફતે આપણે ધણ મેળવ્યું છે એક બીજને મેળવવા થયા, આજનું ખાદીનું વાતાવરણ સમજી રાહ્યા, કાઈક જમાવી પલ રાખ્યાં મારે માટે તો આ એક નવી જ કેળવણી છે

પ્રચારકો વિના સરકારિતા ન ટકે

આપણે મણીભાઈ વિચારે ફાળીએ છીએ, પણ જીવવા માણસો અકરેક ફાળો કરે અને જીવી વાવી સભાએ એના જેવું અસરકારક પ્રચારકો બોલું નથી ધર્મનું કામ ધમલગી જે વાલવું એટલે તો જ તેનરવીના અગિની જેડે સળગી રહે આપણા દેશમાં એ વિચાર પણ છે, આપણા સમાજની એ આસિયત છે વેદિક કાળમાં અધિયુનિયો કમલ કરતા અને સરકારી બંધી રાખ્યા નવા નવા લોકોને સરકારી અસર વધે આજના. ઉપનિવદ્ધકાળના અધિયુનિયો કમલતા અને અધિયુનિયો કરવા નારદ એજ દેવી પ્રકોષ તણે લોકમાં ફેરે એટલું જુલું જ નથી ત્યાં આજે છે પછી

કુશાગ્રેને વારે આજે તેમજ પુરાણકથા સભાવતી ભવ અને સમીપ રૂઢિ વધારતા ભવ એમના પરી પ્રચાર પડિનેમો વર્ષ ઉભે રથે એમના કુશાગ્ર જુલિયે દેશ આમે જમાડયો અને જીવનનું રહસ્ય ઉઠાવવામાં મદદ કરી એમનું રથાન ત્યારપછી આપણા સામુસતિએ લીધું તેમજ ફેરના ભવ અને ગતિ ભવ, અને કુશિયોનો ઉઠાર કરવા ભવ એમને રથાને કમિક ધર્મનકાળે આવ્યા, દરિદ્રાસો આવ્યા તેમજે ભૂતી ભૂતી વરડોમોનું મિશ્રજ કહ્યું જાનનમ જીએવા પણ પોતાનું કામ કરે જ નથી મોઢીએ અને ફેરો એ જ કામ લુટી દેને કરવા

ત્યાર પછી આવ્યા અમેદ બલેલા વિનાએ એમણે પર વિદ્યા કુશિયોને ઉપરેક કરવાને રરેતો ચોપી કાઢ્યો સર્વજન ધર્મ એમણે કાઢ્યા કાઢ્યા એક વિષય એવો ન મળે કે જમા એમને કહેવા જેવું કહ્યું ન હોય એમની સાથે સાથે દેને આપણે નવા પ્રચારકોને વર્ષે જાએ કર્યા છે પ્રચારક વગર સરકારિતા ટકે જ નહીં

છવનને પ્રધાન રૂપ લાગે

આ બધા પ્રચારકોમાં આપણે એટલે છીએ છીએ કે ત્યામ એ જીવનને પ્રધાન રૂપ છે સેવાનો ઉત્સાહ એ જ એમનું અર્થાત્તે છે આપણે ખાદીસેવકો એ જ પ્રાચીન પારપાના વસ જ છીએ આપણે ખાદીસર છીએ પણ આપણામાં એ પારપર પ્રેમ હોય એકબીજાને નસાવી લેવાની ઉદારતા હોય તો આપણે આખા દેશનું રૂપ ફેરવી રાખીશું

માત્ર રવરેકસેવાની ધમસ સાથે બધરથાસાક્તિ, વેપારીનભવ અને કાપડકુશળતા એટલે છીએ એના વગર આપણે આપણે ફાવવાના નથી એ નિર્ણય છે ધીરપૂર્વક સમાજને સમજવવાની બ્રાહ્મણરૂપિ આપણામાં એટલે છે પ્રેમન પડે બરીએને અર્થ અને એમની તરફદાર ખાદીને અર્થે મરજિયા થઈને સુઝવાની જાગરતિ આપણામાં હોવી જ એટલે ખાદીપ્રરતિની એટલે વૈરધર્મની પ્રકાશા એમાં કોઈએને મરિતાઈ છે બારેમાં બારે લોકસકલ ખાદીમાં જ વૈરધર્મિ તો એમાં પૂરેપૂરી દોષી જ એટલે અને આપણે આજે સેવકો રહ્યા એવાને નામે પ્રભ પાસેથી આપણે કાઢ્યું છીએ આપણામાં આજાસ વગરના ઉભય ખાતલપણુ અને નમ્રતા ન હોય તો આપણે સેવકો શાના ? આપણી પાસે ખાદી બધુ હોય અને સેવાની કાવના ન હોય તો આપણે કશી અસર કરી રાખવાના નથી જાગની કાવના એ જ મુખ્ય વરડું છે શુદ્ધ કાવનાથી કરેલી બુદ્ધિ પણ સમાજ જાગવન કરે છે એ કાવના ન હોય અને આપણે કેવળ નોંધારિયા સેવક આપણે તો ખાદીને પ્રચાર થવાનો નથી નેકાર પચાર નેકરુ જ કામ આપે એને કિલસ અડક કલાઓ આપણે અજડ ખાદીનું ધ્યાન ધરવાનું છે

કમલ કમલ ફેરલાક દુધરી લેવા કવાની ફેરિયા કલને આવ્યા છે એ એમના ફેરિયા એના નથી સારા દરો એમણી જીવિયો જીવિયો લાલ થશે પણ જ્યારે એ એણે કે એમના દરિયો પ્રચાર શુદ્ધ ખાદી નથી ત્યારે મને જલુ કુખ થડુ એ લોગની નભજ લાખ રૂપિયા જગર છે બૂખે મરના કોરો બાઈબદેને ઉપર નથી થતો જાનવવાની કુશળતા એમનામાં કહે દો, પણ એ ફેરિયા પાછળ રહેલું ધર્મતાન તો એમનામાં ન દેખાઈ

પણ કોઈની નિદા કુ સામકાં કરે ? સામુસ નેકરો ત્યાજ જવાને નેકરો થોય આપે તેટલો જ કલને વાલીએ બીજાને ફેરોની ખલખાઈથી આપણે આજણ વધવાનું નથી આ મદલ કાર્ય જ નેની નેકરી કાલિ કહે તેટલું તો આપણે

ગરીબોના છવનમાં એવિતપ્રોત થાએ

આપણે આજનુપીડો પ્રચાર મધ્યમ વર્ગમાં જ થયે છે સરકારિયા થયે છે સામકાળે અને સરીપ કોમીમાં થયે નથી સરીપમાં પણ સમજવાની કાલિ હોય છે, ઉપચરતિ હોય છે, લાખની કાવના હોય છે એમનામાં આપણે કથા પ્રચારમર્મ કહ્યું છે ? કમલ જ સરકારીએ કહ્યું તેમ જ થય અને ધનવાન લોકોમાં જ આપણે ફાળો છીએ સરકારી પાછલ લાખએમાં આપણે કથા ફાળો છીએ ? મનો, પ્રાચા, મેર, અચી વગેરે લોકોમાં આપણે કલ પડેવામાં જ નથી કલકુશળતા ઉપલી કોમિએ નીચી કોમિના જીવનમાં પ્રેરક કર્યો જ નથી સદુ પોતપોતાનું જ સુએ આ કાવના સમાજિક

સર્વે જાણુ રાજપુત્રીથી આદી ધારણ કરે તો લગાઈ વિના પૂર્ણ સ્વરાજ્ય પ્રાપ્ત થાય. — ગાંધીજી.
આદીની દરેક જાત ઉપર અખિલ ભારત ચરખાસંઘની છાપ હોય છે
— દરેક તાકા ઉપર તેની કિંમત સ્પષ્ટ રીતે લખેલ હોય છે —

<p>કાપડના અનેક પ્રકાર</p> <p>શુદ્ધ આદીમાં</p> <p>મળે છે.</p>	<p>અખિલ ભારત ચરખા સંઘ (વેચાણુ વિભાગ)</p> <p>આદી ભંડાર</p> <p>૩૯૬, કાલકાંડેની રોડ, મુંબઈ ૨, Tel. 'Khadishop'</p>	<p>જરૂરિયાત માટે આદી અને આદીની વસ્તુઓની માગણી કરવાથી બહારનામ મોકલવા ખાસ વ્યવસ્થા છે.</p>
---	---	--

સફેદ અને રંગીન — હરેક પ્રકારની આદી

<p>સફેદ ધોધેલ આદી જાત નં. ૩૬-પનો ઈંચ ૩૬ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૮-૯ તાકાનો ભાવ „ ૫-૧-૬</p> <p>જાત નં. ૪૪-પનો ઈંચ ૪૪ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૯-૯ તાકાનો ભાવ „ ૫-૧૫-૬</p> <p>સાદી ધોધેલ માટે આદી જાત નં. ૪૮-પનો ઈંચ ૪૮ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧-૧-૦-૦</p>	<p>સરતી સફેદ આદી — ટકાઈ અને સર્વોપયોગી બે તાકામાંથી ૬ અખીસ પહેરણુ થાય છે. જાત નં. ૭૦-૧૫૫ વારનો તાકા-પનો ઈંચ ૨૭ તાકાનો રૂ. ૪-૦-૦-૩ વારનો રૂ. ૦-૪-૩</p> <hr/> <p>૩મથા પહેરણુ અને અખીસની — સરતી આદી —</p> <p>તાકામાં વાર ૧૫૫ થી ૧૬ — પનો ઈંચ ૩૦ પહેરણુ અખીસ માટે ૩૫ વાર — ૩મથા માટે ૫ વાર</p> <table><tr><td>જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩</td><td>જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦</td></tr><tr><td>જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ „ ૦-૬-૯</td><td>જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ „ ૦-૫-૬</td></tr></table>	જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩	જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦	જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ „ ૦-૬-૯	જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ „ ૦-૫-૬	<p>ડગડા પાટલૂનની જાતો — સફેદ અને રંગીન —</p> <p>૫૬ વજાટની ચોતારી-ખાસ જાત ખાસ ધોધાઈ-જાત નં. ૪ તાકામાં વાર ૧૪, પનો ઈંચ ૩૪ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧-૦-૨-૬</p> <p>ધોધેલ ચોતારી જાત નં. ૪/૩૫ પનો ઈંચ ૩૫ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૯ તાકાનો ભાવ „ ૬-૪-૬</p>
જાત નં. ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૪-૬ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩	જાત નં. ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૧૦-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦					
જાત નં. ૧૧ વારનો ભાવ રૂ. ૬-૭-૬ વારનો ભાવ „ ૦-૬-૯	જાત નં. ૩૦ વારનો ભાવ રૂ. ૫-૩-૩ વારનો ભાવ „ ૦-૫-૬					

રાષ્ટ્રીય સમાહ માટે

તા. ૪ થી ૧૯ એપ્રિલ સુધી

ઓછા ભાવે આદી વેચાણુ

<p>ધોતી તથા ચાદરને ઉપયોગી જાત નં. ૫૨-પનો ઈંચ ૫૨ તાકામાં વાર ૧૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૨-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૭-૬-૦</p> <p>મંચુકત પ્રાંતની આદી ધોધેલ-પનો ઈંચ ૩૨ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૩ ૧૨ વારનો તાકા</p> <p>તાકાનો ભાવ રૂ. ૪-૬-૦</p> <p>રંગીન આદી</p> <p>પાશ રંગની ખાતી સાથે સ્વયંસેવકા અને સેનિકા માટે ખાખી તથા ક્ષાઉન તાકામાં વાર ૧૨ પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૧-૦-૦</p> <p>લાલ અને લીલી પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૦</p> <p>નેવી બ્લુ પનો ઈંચ ૩૫</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૦-૦</p>	<p>આદીની ખાસ ચાલુ જાતો</p> <p>૧૫ વારનો તાકા-પનો ઈંચ ૨૭</p> <p>જાત નં. ૧૫૦</p> <p>વારનો ભાવ રૂ. ૦-૬-૯ તાકાનો ભાવ રૂ. ૬-૩-૩ પહેરણુ માટે ૩૫ વાર કામર માટે ૩ વાર હાથકાટ માટે ૩૫ વાર આદી બેઈઝી</p> <p>— લોન કલોથ આદી —</p> <p>અખીસ પહેરણુ તેમજ સર્વ ઉપયોગી ખાસ ધોધાઈની ઊછળી આદી તાકામાં વાર ૧૦</p> <table><tr><td>જાત નં. ૫૪</td><td>પનો</td><td>વારનો ભાવ</td><td>તાકાનો ભાવ</td></tr><tr><td>૫૦</td><td>૪૮</td><td>રૂ. ૦-૧૨-૯</td><td>રૂ. ૭-૧૩-૬</td></tr><tr><td>૪૫</td><td>૪૫</td><td>„ ૦-૧૧-૬</td><td>„ ૭-૧-૦</td></tr><tr><td>૪૦</td><td>૪૦</td><td>„ ૦-૧૦-૩</td><td>„ ૬-૪-૬</td></tr><tr><td></td><td>૩૬</td><td>„ ૦-૯-૩</td><td>„ ૫-૧૧-૦</td></tr></table> <p>પહેરણુ અખીસ તેમજ નારીક જાતના ૩મથા માટે સફેદ ધોધેલ</p> <p>— લોન કલોથ —</p> <p>ખાસ ધોધાઈ જાત નં. ૧</p> <p>તાકામાં વાર ૨૦, પનો ઈંચ ૨૭ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૭-૩ ૨૦ વારનો ભાવ રૂ. ૮-૧૫-૦</p>	જાત નં. ૫૪	પનો	વારનો ભાવ	તાકાનો ભાવ	૫૦	૪૮	રૂ. ૦-૧૨-૯	રૂ. ૭-૧૩-૬	૪૫	૪૫	„ ૦-૧૧-૬	„ ૭-૧-૦	૪૦	૪૦	„ ૦-૧૦-૩	„ ૬-૪-૬		૩૬	„ ૦-૯-૩	„ ૫-૧૧-૦	<p>૫૬ વજાટનું ડક-આદી કાપડ ખાસ ધોધાઈ જાત નં. ૬</p> <p>પનો ઈંચ ૨૭, તાકામાં વાર ૧૦ વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૩-૦ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧-૦-૦-૬</p> <p>બે ૩મથાનો આદીનો તાકા જાત નં. ૫૫</p> <p>ચોતારી-પનો ઈંચ ૨૭ ૧૦ વારનો તાકા જાવ વારનો રૂ. ૦-૭-૦ „ તાકાનો રૂ. ૪-૬-૦</p> <p>રંગીન ચોતારી સ્પુટિંગ</p> <p>તાકામાં વાર ૧૪, પનો ઈંચ ૩૫ ખાખી અને ક્ષાઉન (તપખીરી) વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૩-૬ તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૧-૧૧-૦</p> <p>— નેવી બ્લુ</p> <p>તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૩-૧૪-૦ વારનો ભાવ રૂ. ૧-૦-૦-૦ કાટ માટે ૩૫ વાર-સ્પુટ માટે ૬૧ વાર</p>
જાત નં. ૫૪	પનો	વારનો ભાવ	તાકાનો ભાવ																			
૫૦	૪૮	રૂ. ૦-૧૨-૯	રૂ. ૭-૧૩-૬																			
૪૫	૪૫	„ ૦-૧૧-૬	„ ૭-૧-૦																			
૪૦	૪૦	„ ૦-૧૦-૩	„ ૬-૪-૬																			
	૩૬	„ ૦-૯-૩	„ ૫-૧૧-૦																			

સ્વાધીનતાને પોષતો આદીનો પોશાક ધારણ કરો — આદીનો પોશાક એ રાષ્ટ્રનું ગૌરવ છે. આદી કાપડનાં તૈયાર સીવેલાં કપડાં.

<p>બાળકોના ખમોસ સફેદ આદીના તૈયાર ગળાનું માપ ૧૧ા, ૧૨, ૧૨ા ઇંચ ભાવ નંગનો રૂ ૧-૦-૦ ડઝનનો, ૧૧-૧૨-૦</p>	<p>આદીના પાંચબા ઈમર પૂરી લંબાઈના વર્ગાઈ ઇંચ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ના તૈયાર કિ નંગના રૂ ૮-૧૪-૦ ડઝનના રૂ ૧૦-૪-૦</p>		<p>અર્ધી બાથનું પહેરણ (ચિત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ) અર્ધી બાથનું લાલિયા-નાદી પહેરણ કિમન નંગની રૂ ૦-૧૩-૦ કિમત ડઝનની રૂ ૯-૮-૦ તૈયાર ગળાનું માપ ૧૩ા ૧૪, ૧૫ા ૧૫ ઇંચ</p>	<p>બાળાઓ માટે રંગીન કપડાં નત ન ઉમર વર્ષ કિ નંગ ૧ ૧ થી ૨ રૂ ૦-૧૨-૦ ૨ ૨ થી ૩ „ ૦-૧૪-૦ ૩ ૩ થી ૪ „ ૧-૦-૦ ૪ ૪ થી ૫ „ ૧-૨-૦ ૫ ૫ થી ૬ „ ૧-૪-૦ ૬ ૬ થી ૭ „ ૧-૬-૦ ડઝનના ચાર આના બોજા</p>
<p>સ્કાઉટ કેસ-ગાળાનો લરકરી પોશાક આખી અમીસ અને બ્રાઉન તથા નિકર એ ખીસાવાળા અમીસ અમીસના ગળાનું માપ ૧૧, ૧૧ા, ૧૨ ઇંચ નિકરની લંબાઈ ૧૬ અને ૧૮ ઇંચ ભાવ રૂ ૩-૦-૦ નંગના ડઝનના રૂ ૩૫-૮-૦</p>	<p>પહેાળાં કોસરવાળા બ્લેઝનેક હાફશર્ટ-અમીસ ડઝનના કોસર ઉપર અમીસનો નવર બહારથી દેખાય તેવી ઢાળી મનરવાળા અમીસ કિ નંગની રૂ. ૧-૧-૦ ડઝનની રૂ ૧૨-૮-૦ તૈયાર અમીસના ગળાના માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૫ા, ૧૫ ઇંચ</p>	<p>આદીના અકલવાળા — કમરપટા નિશર અને પાટણન પર પહેરવાને ઉપયોગી સફેદ પટા કિ રૂ ૦-૪-૬ નંગ ૪-૦-૦ ડઝન રંગીન પટા કિ રૂ ૦-૫-૬ નંગ ૪-૦-૦ ડઝન</p>		

એપ્રિલના ૧૫ દિવસ આદીના ઘટોડેલા ભાવ — વટાવ ટકા ફા

હિંદની દરેક હબનાં ધોતિયા સુતર ન ૧૨ થી ૧૫ દરેક નંગ છાંદ આવે છે ધોતિયા હોય છે વાર પનો ઇંચ ભાવ ન ૧ નો ૪ા x ૫૦" રૂ ૨-૧૫-૦ ૪ x ૫૦" „ ૨-૬-૬ ૪ x ૪૫" „ ૨-૫-૦ ૩ા x ૪૫" „ ૨-૦-૬ ૩ા x ૫૦" „ ૧-૧૩-૮ ૩ x ૪૦" „ ૧-૬-૦ ૩ x ૩૬" „ ૧-૭-૦	
---	--

સામાન્ય પાતળી વણાટની ધોતિયા ૪ વાર x ૪૬" રૂ ૨-૪-૦ ૩ા વાર x ૪૬" „ ૨-૨-૦ ઘટ વણાટ ૪ વાર x ૪૫" રૂ ૩-૦-૦	
---	---

કુમતાવાળા ખસ ફુપકા ૨ા વાર x ૨૭ ઇંચ રૂ. ૦-૧૨-૦ એકના બાળકોના લાખા પહેરણ લાખી બાથ — પૂરતી લંબાઈ અને ખીસાવાળાં સફેદ નંગના રૂ ૦-૧૪-૦ ડઝનના રૂ ૧૦-૪-૦ ગળાનું માપ ૧૧ા, ૧૨, ૧૨ા ઇંચ	(ચિત્ર મુજબ) લાલાટ અમીસ કિમત નંગની રૂ ૧-૫-૦ ડઝનની રૂ ૧૫-૮-૦ અમીસ તથા પહેરણ — તૈયાર ગળાનું માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૫ા અને ૧૫ ઇંચ
---	--

મુંદા-ગજીરાક ગજીરાકને બલે દરેક મણુમા વાપરી શકાય છે ચિત્ર મુજબ સીવેલા કિ રૂ ૦-૮-૬ એકના કિ રૂ ૬-૨-૦ ડઝનના	તૈયાર સિવેલા હાફકોટ તૈયાર ગળામા રખાતું ખાતીનું માપ ૩૨, ૩૪ ૩૬ અને ૩૮ ઇંચ સફેદ અને ચેકની તરાહવાળા હાફકોટ સફેદ કોટ ફૂંકા ડગળા રંગીન એકના કોટ કિ રૂ ૩-૨-૦ રૂ ૩-૧-૦ અને ૪-૮-૦
---	--

લાખા પહેરણ પૂરી લંબાઈ-બાથ અને ગળા સાથે	'જમાલુરુ જાકીર' તરાહવાર રંગીન ચેકના પહેરણ ઉપર પહેરી શકાય તેવા બાજીટ ખાતીનું માપ ૩૨', ૩૪', ૩૬', ૩૮'
--	---

(ચિત્ર મુજબ) 'લાલાટ પહેરણ' કિમત નંગની રૂ ૧-૩-૦ ડઝનની રૂ ૧૪-૦-૦	નાના બાળકો માટે બાળાપોશાક — બાળાપેશુક બૂટલ સુધીની ચડી સાથે બટનવાળો કોટ (કાચો) સફેદ કોટ — રંગીન માટી નત ન ઉપયોગી વર્ષ કિ નંગ ૧ ૧ થી ૨ રૂ ૦-૧૦-૦ ૨ ૨ થી ૩ „ ૦-૧૨-૦ ૩ ૩ થી ૪ „ ૦-૧૪-૦ ૪ ૪ થી ૫ „ ૧-૦-૦ ૫ ૫ થી ૬ „ ૧-૨-૦ ૬ ૬ થી ૭ „ ૧-૪-૦
---	--

મુસાફરી માટે ઉપયોગી સાચનો

હોલ્ડમોસ — મિત્રના ખતાબા મુજબ
ખાઉન રગની ખાસ વજુહની મજબૂત જાદી
— હોલ્ડમોસ લોટરચક કરવેન હોય છે —
મુસાફરી વખતે પથારી બાંધવા તથા થોડા લોકો રાખવા
આ હોલ્ડમોસ ઉપયોગી છે મજબૂત ચામડાના બધ તથા
હકલ અંદર બે બાજુ કપડા બરવા માટે ખાસ સગવડતા
રાખા ખાના, વચ્ચે મિઠાનું બાંધવા માટે પડો અને તે
પડામાં ત્રણ બકન સાથે ચામડાના બધ હોય છે.
પહેનાઈ ઈચ ૨૭—લબાઈ ઈચ ૭૨—કિ ૩૧ ૧૧-૧૨-૦

તૈયાર ગાદી — ૩ ભરેલ
— ફેન્સી તરાહ બાપની —
માપ ૨ વાર લાખી — ૨૭ ઈચ પહેાળી
ફકલ બાપેલ બોળ કિ ૩૧ ૨-૮-૦
ગાદી ૩ ભરેલી બે વાર કિ , ૫-૦-૦
૩ ભરેલ ગાદી તથા ઉપર બાદીનું સજેલ કવર કિ , ૬-૪-૦

હીવાનખાનાનો શત્રુગાર
મનમોહક છાપની જાગમ
જાગીન પર મિજાબવા માટે
આકર્ષક પદ્મની તરાહો બાપેલ

માપ—૩ વાર×૧૧ વાર, ૩ વાર×૨ વાર-૪ વાર×૩ વાર
જાવન રૂ ૪-૦-૦ રૂ ૫-૧૩-૦ રૂ ૧૧-૧૦-૦

વજેદ ચોકડી ભાતના ટેલકકોથ
'શામલ' ટેલક કવોથ,
જેજ, સ્ટેલ વગેરે પર રાખવા માટે
૪૫ ઈચ × ૪૫ ઈચ — કિમત રૂ ૨-૦-૦ એકના

— ટેમચ કોથ — દીપેઈ કવર
મરતી ભત-રંગીન-ચારે તરફ બારીક કિનારના-૨૭'×૨૭'
કિ. રૂ ૦-૪-૦
રંગીન-સ્વતંત્ર ભારત' બાપના ટેલક કોથ-૨૭'×૨૭'
કિ રૂ. ૦-૬-૦
ફેન્સી તથા એંગ્રેમાર પ્રિન્ટિંગનાં ટેલક કોથ
સજે અને રંગીન
ચોરસ માપ—કિમત નગ એકની
૩૦'×૩૦, ૩૬'×૩૬, ૪૦'×૪૦, ૪૫'×૪૫, ૫૦'×૫૦"
રૂ ૦-૧૩-૦ ૦ ૧૫ ૬ ૧ ૫-૦ ૧-૬-૦ ૧ ૧૪ ૦

રાષ્ટ્રીય સમાહની જીવબહુ

બાદીનો સંગ્રહ કરવાની સુદર તક—વટાવ ટકા રૂ અને ૧૨૧

દ્રાવેલિગ — મુસાફરી માટે — રેલ્વેના ખાટિયા પૂરતી
શેતરજી-માપ ૨ વાર × ૨૮" પહેાળી કિ રૂ ૩-૪-૦ એકના

ટકાઉ અને મજબૂત વજુહની — પટવાળી
રૂ ૨ વાર × ૩૬" | શેતરજી | રૂ ૨ વાર × ૪૫"
કિ રૂ ૪-૧૫-૦ | કિ રૂ ૬-૧૪-૦

સુદર — સુશોભિત — શેતરજી — બડી ઘટ વજુહની
૭ ફૂટ લાખી — ૪ ફૂટ પહેાળી — છેડા ગુથેલી
કિમત રૂ ૬-૦-૦ એકના

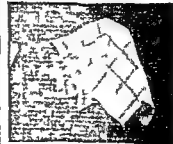
વજેલ ભાતના ચારસા — બેકેટ — બેડસીટ
'શામલ' બેડસીટ

સુદર રંગીન તરાહ વજુહના બેડવા, મિજાબવા માટે
માપ કિમત નગ એકની
રૂ ૨ વાર × ૩૬ ઈચ રૂ ૨-૧૨-૦
રૂ ૨, × ૪૫ ,, રૂ ૩-૫-૦
રૂ ૩, × ૫૪ ,, રૂ ૪-૩-૦
વજેલ ભાતનાં સરની ભાતનાં બેડસીટ
રૂ ૨ વાર × ૫૪ ઈચ કિ રૂ ૩-૧૨-૦ નમના

શરીર સાફ કરવા

— દુવાલ —

દાથ મોડુ લુછા નપમિન
હુનિકામ-ખાડાની તરાહવાળા
દુવાલ દુવાલ નપમોન
માપ ૧૧વાર×૨૭ ૧વાર×૨૭ ૨૨'×૩૬'
કઝનના રૂ ૭-૧૫-૦ ૫-૫-૦ ૪-૬-૦
નમની કિ ૦-૧૦-૬ ૦-૭-૩ ૦-૬-૩
ચોતારી દુનાવ-નપમિન
માપ ૧૧×૨૭ ૧૧×૨૭ ૨૨'×૨૨'
કઝનના રૂ ૭-૧૩-૦ ૬-૮-૩ ૨-૧૪-૦
નમની કિ ૦-૧૦-૬ ૦-૮-૬ ૦-૪-૦
પાતળી વજુહના દુવાલ-નપમિન
માપ ૧૧×૨૭ ૧૧×૨૭ ૧×૨૭
કઝનના રૂ ૪ ૧૨ ૦ ૪-૨-૦ ૩ ૪-૦
નમના = ૦-૬-૬ ૦-૫-૬ ૦-૪-૬

સાફસુદ કરવા
માટે ડસ્કટ
ચોકડી ભાતના, ટકાઉ,
લોટરઅથવા થોડા
ગાદી તેમજ ઘરના
બારીખાસુ સાફ
કરવા અને ફરનિચર
લુછવામા ઉપયોગી
માપ ૨૧ ઈચ ચોરસ
કિ નમની રૂ ૦-૨-૬

વિદેશી કાપડોનો બહિષ્કાર ખાદી સિવાય બીજી કોઈ પણ રીતે થઈ શકવાનો નથી.

— સી ઉપયોગી વસ્તુઓ —

ખાદી છાપની સાડીઓ. ચક્રચક્રી આકર્ષક વેવળી વગેરે

કિનાર.	ગાંધી સાડીનું માપ	કિંમત
એક રંગી છાપેલ સફેદ ૫ વાર x ૪૫"	શા ૪-૪-૦	
બેરંગી છાપેલ	શા ૪-૮-૦	
એક રંગી છાપેલ છાપેલ	શા ૪-૧૨-૦	
એક રંગી છાપેલ સફેદ ૫ વાર x ૫૦"	શા ૪-૧૦-૦	
બે રંગી છાપેલ	શા ૪-૧૪-૦	
એક રંગી છાપેલ છાપેલ	શા ૫-૨-૦	
છા પેલ ખાદી છીટ — ઘર ઘર રૂઠ ઘર ટ		
ધાવરાપાટ — પનો ઇંચ ૩૬		
સફેદ જાત	છાપેલ — વારના	શા ૦-૧૨-૩
રંગીન	" "	શા ૦-૧૨-૬
છાપેલ છીટ	ઘા ઘા સા પાટ	
- પનો ૧/૫ રૂઠ -	રંગીન જાત અને કોર છાપેલ	
એક રંગી માત - રંગીન છીટ	પનો ઇંચ ૩૬	
વારના શા ૦-૭-૦	વારના શા ૦-૧૦-૩	
યજ્ઞેલ રંગીન જાડા કિનારની સાડી		
સફેદ પોત ૫ વાર x ૪૫" દર રૂ. ૩-૩-૦		
મહારાષ્ટ્રના ખેડૂતવેશ માટે		
મહારાષ્ટ્રીય લુગડા — રંગીન પટર — રેશમી કોર		
વાર ૧૧ x ૫૫ ઇંચ — કિ શા ૨૫-૫-૦ થી ૩૨-૧૦-૦		

છાંચ રૂમાલ		
સાઇઝ ૧૮" x ૧૮"		
ચારે તરફ લાઇનવાળા		
જાત	ભાર નંગ	કિંમત
સરસીજાત	શા ૦-૧-૬	૧-૩-૬
ખામ જાત	શા ૦-૨-૦	૧-૧૨-૦
ખાતી જાત	શા ૦-૪-૦	૨-૧૪-૦
કેકડી-રૂમાલ		
માપ ૧૮"x૧૮" ન શા	૦-૧૦-૦	કિંમતની ૭-૧-૦
વાનરચોનાના કેકડી રૂમાલ		
૨૭"x૨૭" ન મના શા	૦-૮-૦	

લેખસંસ્થાના પ્રસંગે વખતે પહેરણ, ખમીસ વિગેરે માટે રેશમી કાપડો બદલે વરણા કોકડી કાપડ ચાલુ પનો ઇંચ ૩૬ કિ શા ૨-૦-૦ થી ૨-૨-૦ મેરો પનો ઇંચ ૪૫, બા પનો સાડી માટે પણ ઉપયોગી છે કિ મત શા ૨-૫-૦ વારના

હાંથે કાતેલ જારીકે લીનુ કાંચા પ્રકારનું

નિખાલસ બિની માલ

ખરીદી ઉપર ૧૨૧૧ ટકા બોછા એપ્રિલ તા. ૧૮ થી સુધી હરેક પ્રકારનું કાશ્મીરી ગરમ કાપડ, પ્લેકેટ વગેરે—૧૨૧૧ ટકા બોછા

ચરતી કિંમતનું — કાશ્મીરી બિનનું		પરબીના કોરિંગ	કાશ્મીરી રંગા — ધાબળી
— પકુ ગરમ કાપડ —		રંગીન અને કાળા તથા તરાહદાર	વજનમા હમકી
એક તાકામીથી એક કોટ અને છે		થોડા — પનો ઇંચ ૩૦	કિશાળી તેમજ બોખાસાથા એક
તાકામા સાદા રંગના ઘેરા રંગના આખી તેમજ નેલી	તેમજ સફેદ તાકા	વારની કિંમત શા ૦-૮-૦	સરણ કામ બાપતી
વાર	બધુ રંગના	— વજન ૨૫૦ —	રંગીન ધાબળી પ્લેકેટ
૪: શા ૧-૧૪-૦ શા ૭-૨-૦ શા ૬-૬-૦		ગરમ રંગીનના હાંથેકેટ	મદા
૫: " ૭-૪-૦ " ૭-૮-૦ " ૬-૧૨-૦		અને પાઇલન	બાવ
૫: " ૭-૧૦-૦ " ૭-૧૪-૦ " ૭-૨-૦		કિંમત શા ૧૬-૧૨-૦	વાર પનો ઇંચ એક નંગના
કાશ્મીરી બિનનું કાશ્મીરી કિંમતનું	કાશ્મીરી રેશમ કાશ્મીરી	ટવીડના લુદી લુદી તરાહના	૩ x ૬૮ શા ૧૫-૧૨-૦
ટવીડ ગરમ કાપડ	મનમોહક અને બહામદાર,	— હાંથેકેટ —	૩ x ૫૮ શા ૧૧-૪-૦
તાકામા વાર ૧૫, પનો ઇંચ ૨૭	અને જાતના ભરતકામવાળી	કિ શા ૧૦-૮-૦ એકના	૩ x ૫૮ શા ૧૦-૨-૦
કેટલો ટવીડ શા ૧-૧૨-૦ વારના	પરબીના સાલ	પકુ મા ટવીડ કાપડનું	૨૧૧ x ૫૪ શા ૬-૧૦-૦
વિટર ટવીડ " ૧-૧૦-૦ "	૩ વાર લાંબી x ૫૪ ઇંચ પહોળી	માપ લાંબા ૩૮ ૪૦, ૪૨ ઇંચ	૩ x ૫૮ શા ૮-૮-૦
રૂઠ-ટસટવીડ ૧-૮-૦	કિ શા ૮૦ થી ૨૫૦	કિંમત ૩૧ ૧-૪-૦ એકના	૩ x ૫૪ શા ૭-૦-૦

સંસ્થા—૧ બહારગામના બોર્ડર પી થી ચા મોકવાણે.

૨ બહારગામથી માવ મગવાનારે રૂપ ટકા જેટલી કિંમત બોર્ડર સાથે અવરજ ચોપાલવી લેવડે.

૩, એક આનાની ચોરની રિફિશ મહેથી નમતો મોકલવામાં આવશે

૪. બહારગામથી મગવાનારે જેટલી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવડું.

સમયો પચવચહારે—ખાદી ભાંડર, ન સહેક કાવખાંદેની રોડ, મુંબઈ નં ૨, એ ચારનામી કરવો.

ગરમ કાપડનું ઉપરોક્ત — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શીનગર (કાશ્મીર) ગંગાચુ અમેચર્મા કરૂ,

તારણ સંતાપુ:

KHADI SHOP

Bombay.

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ નિગમ)

ખાદી ભંડાર—૩૬૬, કાલમકેવી રોડ—મુંબઈ નં. ૨.

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિહુલદાસ વસનજી બેરાબણી

[અંક ૫]

અંક મૂલ્યરૂબાઈ ચિન્હસભા
પરેલ, સુધ્ધિકારા પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ
પા ન કો ર ના કા, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના વૈશાખ સુદ ૧૪ }
શુક્રવાર, તા. ૧ મે. ૧૯૩૧ }

વાર્ષિક લવાજમ
રૂબા ૩ ૦-૮-૦
રૂબા ૧ ૧-૦-૦

કરાંચી ખાદી પ્રદર્શન

(દૂક રૂપરેખા)

તા ૨૧ મી માર્ચને રોજ કરાચીમાં હમેશ મુજબ મહાસભાના અગ્રણી ખાદીપ્રદર્શન બોલવા નક્કી થયું પશુ તા ૪ થીના રોજ શ્રી જમરામદાસ સુત્રના આપે છે કે 'બહુ ભોખમદારી નહિ વહેરતા, હીંદીના સંદેશ ચિન્તાજનક છે' આવા મનોગો વચ્ચે કરાચીના વેપારી મહામંડળ તરફથી ખાદીપ્રદર્શન બગાય, અને તે માટે એટલો તો દૂકો વખત હતો કે પ્રદર્શન સંબંધી ને નિમગ્નપત્રિકા મોકલાર્થે તેમા પશુ ખબર આપવામા આવી હતી કે આ પત્રિકા પહેલી તેમજ છેલ્લી ગણી ખાદીકાર્યકર્તાઓ સહકાર આપી પ્રદર્શનને ફતેહમંદ બનાવે

અનુપ્રભ પ્રદર્શન

આ વર્ષની મહાસભા પશુ અનૈકિક તેમજ આ વર્ષનું ખાદીપ્રદર્શન પશુ અનૈકિક અસહકારના યુગ પછી મહાસભા સાથે પ્રદર્શન હોય છે, પશુ આ વખતે તો માત્ર અખિલ ભારત ચરખામંડળના પ્રમાણ પત્ર વાળી ખાદીજી એક પ્રદર્શન થયું પ્રદર્શન માટે એક લાખ પચીસ હજાર ચોરસ ફૂટ જમીનના વિસ્તાર પસંદ થયો, અને આવા વિસ્તારમા એકલી ખાદીનું પ્રદર્શન ભરતુ એ પહેલી વખત જ બન્યું પશુ આથી ખાદી કેટલી ફાલી તેનું માપ કાળકર્તાઓને અને રાષ્ટ્રને મળ્યું.

આટલા દૂકો સમયમા પ્રદર્શન ફતેહમંદ રીતે પાર પાડવામાં કરાચીના બાઈબહેનોનો પૂર્ણ સહકાર, વિપ્રત સાધનસામગ્રીની ભેગવાઈ અને પ્રદર્શનમંત્રી બાઈશ્રી ચંદ્રકર બુક્ષની મહેનત અને બ્યવસ્થાશક્તિ ગણાય પ્રદર્શન સંબંધી વિગતવાર હેવાબ આ પત્રિકામા બીજે પ્રગટ થયો છે પશુ આ સ્થળે કેટલીક વિશેષતાઓ ઉલ્લેખ કરવો જરૂરી છે

પ્રદર્શન કેલેન્ડર જાણ્યું ?

પ્રદર્શન બોલવા માટે બનાવના ખાદીસેવક શ્રી સતીશ જ દામ શ્રીમતે નોતરવામા આવ્યા હતા પ્રદર્શનના કામકાજમા મદદ કરના માટે બાઈચંદ્રકર બુક્ષના વસીલાથી એક ખાદી ફેન્ડ તૈયાર હતી, અને સ્વયંસંવિકાસ તરીકે હિન્દુ તેમજ પાગસી બહેનોનો પૂરો સહકાર ન હોત તો પ્રદર્શન એક મેળો જ રહેત

અદ્યક્ષત સીશક્તિ

આ વર્ષની લડતમાં હિન્દી સીશક્તિએ ને ફાળો આપ્યો છે અને એ સક્તિ કેટલી ખીલી નીકળી છે તેનો ફીક ફીક અનુભવ આ પ્રદર્શનમા થયો ૨૦ સિન્દુ બહેનોએ તો ગાંતીવીસ પ્રદર્શન જાવણીમાં જ રહીને કામ કર્યું, બ્યારે શ્રી જમરામ મહેતાની પ્રેરણાથી ૪૦ જેટલી પાગસી જાનુએએ દલાકાના કલાક ખડે પડે પ્રદર્શનના જુદા જુદા વિભાગમાં પ્રદર્શન બોલવા આવનારને પ્રદર્શનની વિગતો સમજાવવા એ લાખ બળબો તેથી પ્રદર્શનની ઉપરગિતા વિશે પ્રદર્શન બોલનારાઓને ફીક ફીક મગજબુ મળતી.

દૂક સમયમા ગોઠવાયેલા આ પ્રદર્શનમા ધણુ કંચાનુ બાકી રહી ગયું હતું, છતાં પશુ આ વર્ષમા ને ઝડપથી કેટલીક પ્રગતિ ખાદીકાર્યમા થઈ તે મતોપકારક રીતે ફાંચી ચકાઈ હતી

આ માહેલી કેટલીક વિગત તો એવી પશુ હતી કે મારા જેવા આ કામમા પહેલા માણસ માટે પશુ નવું જાણ્યાનું ગણાય.

ઐતિહાસિક દાકા મજબૂતી

હિન્દીના પૂર્વ ઇતિહાસમા દાકા મહમમ સારી પેટે વજાણ્યું છે, અને બ્યારથી ફરી રેડિયા ફત્તા ચાકે ચાકે ત્યારથી આ ફાંચ વર્ષ દરમિયાન એ દાકા મહમમ હવે પાણુ બ્યારે વણી ચકાશે એ પ્રશ્ન પુછાતો જ રહ્યો છે

આ પ્રદર્શનમા મિહારની મરખાસવની શાખા તરફથી ૧૨૦ આના સુતરનો એક મહમમમજબૂતીનો તાંબો લાવવામાં આ યો હતો આ તાંબો ભોતા જ આના ફની ગણ્યાંબુની વડેટતી હતી, અને અસવના દાંગમજબૂતીની વાદ ટાણ થતી હતી પશુ વિગતો તો સમજવી બાકી હતી આ તાંબની ઉત્પત્તિની વિગત મિહારીભાઈઓએ આપી ત્યારે તો એવી આશા બધાઈ કે હવે તો દાકાની ઐતિહાસિક મજબૂતીનાં દર્શન જ નથી

મિહારમા આલણો જતોઈ માટે પોતાને આગળે એક ખાસ પ્રકારનું જ ઉપકાર છે આ ફને વાસની તકલી ઉપર ક્રિત છે આ તકલી ઉપરનું સુતર બ્યારીક અને સુવાડુ હોય છે, અને પ્રચલ કરતાં તે એવી જ શકાય એમ અમને ખબર મળ્યા પરિણામે તેનું કેટલુંક સુતર એકઠું થયું એ સુતરનો આક ૬૦થી ૧૨૦નો હતો

આ સુતરમાથી મજબૂત વણાવવા મિહારીભાઈઓએ તજવીજ કરી, પશુ પહેલે કંચા મિહારી વણકર તે ન વણી ચકાશે, એટલે ભેડુ કરેડુ સુતર દાકા વણાવા મોકલ્યું દાકાના કારીગરે તે વણ્યું અને તાંબો વણાઈ મિહાર આવ્યો પછી તો મિહારી વણકરે પશુ વણવા પ્રચલ કર્યો અને છેવટે વણાડુ આવ્યો આ બંત માસિક રૂ ૫૦૦ ની કિંમત જેટલી જ ઉત્પન્ન કરી ચકાય પશુ વણુ પ્રચલ કરે ચુ થાય છે તે માટે રાહ બેવી રહી

(આ જાતના નમૂના—તકલી, રે, સુતર અને તાકાના— સુખર્ષીના ખાદી ભાડારમા દર્શન અર્થે દાક્ષ રાખવામા આવ્યા છે)

કારવાડનો ધાબળો

કચ્છ, કાઠિયાવાડ અને સિંધના કારવાડો ટોર ચરાવવા જગમગા બળ ત્યારે ખબે એક ગરમ ધાબળો રાખે છે ટાંક અને વરસાદમાં આનો ઉપયોગ સારો થાય છે આવા ધાબળા કહેરમા વેચાણ માટે બ્યવસ્થિત રીતે નહેતા મળી શકતા

મિંધના મરપારકરના ક્ષિત્રમાં ખાતર્લ વર્ષોમાં રેલસંકટ આ યુ અને ત્યા મદદ માટે લાવનચરવાળા બાઈ બળવતરાય મહેતા પહેાયા, તેમજે ત્યાં આ ધાબળાના દર્શન કર્યાં અને

તેની લોકોને ખબર આપી આ વખતે તો મહાસભા અને પ્રદર્શન સિધમાં જ હતા એટલે રેલવેકેટ નિમિત્તે જે ઉદ્યોગ ત્યાંના ગદરા ગામમાં એસીને ખાદીમેજાએ ખીસ્યો હતો તેના પૂરા દર્શન પ્રદર્શનમાં થયા

બેન કાવતારી ખહેરો (જેમાં એક કાવતાર ખાદી તો અથ લતી), તથા બેનના ધાળજા વધુનાર વધુકરે પશુ આપ્યા હતા, અને આ ધધાને હવે વ્યવસ્થિત રૂપ મળ્યું છે

કેલિકો પ્રિન્ટ

હિન્દના ઇતિહાસમાં દાઝ મળ્યોની જે સ્થાન બોગવે છે તેવું જ સ્થાન હિન્દી કેલિકો પ્રિન્ટ પશુ બોગવે છે આણુ હાલત દરમિયાન આ જાતની હાવવાની કળા કેટલી ખીસી છે તેનું દર્શન આ પ્રદર્શનમાં રૂકોખાદ (સુકુખ પ્રાન્ત), રજપુતાના, ઝુમર્ધ અને પાલન, એ ચાર પ્રાન્તો આપી રહ્યા હતા આ ચારે પ્રાન્તો પોતપોતાની કળામાં દીપી રહ્યા હતા અને ઇતિહાસને ફરી સાચો કરશે એવું દેખાડી રહ્યા હતા

વીટીમાંથી પસાર થતી શાવ

કારમીરી કળા તો હણુ છવત છે, પશુ તેમાં બેજસેજ પૂરેપૂરું થાય અને તે દાખમાંથી જવાની અખી પર આવે તે પહેલાં તો અખિન ભારત ચરખાસ થના એક સેવક ત્યા પહેાચી ગયા, અને કારમીરી કળાનું યુનસ્ત્યાન આર્દુ સાત વાર લાંબી, સડસડ ઇચ પનાની એક શાવનામે શાહનુશ-આમગીની વીંગીમાં સારીમે પરાંચાર્ નીકળે તેના દર્શન પ્રદર્શનનેનારને થતા હતા

પ્રદર્શનમાં ગાધીજી

ગાધીજીએ પ્રદર્શનની ઝુનાકાત તો લેવી જ નહોતી, પશુ તે કપાઈ નહોતી રીતે ઝુનાકાત લે તો કેટલી બીડ થાય ?

આ પ્રશ્ન બહુ મૂળવજીવાળો હતો. અમો કહેવ કરવા વહેની સવારે મળરકમાં પાચ વાગે ગાધીજી મૂપચૂપ પ્રદર્શનની ઝુનાકાતે આવે અને ઠરાચુ આપી જે રીતે દોઢ કલાક સુધી ફરીને ગાધીજીએ નિરાતે નીરખી નીરખીને પ્રદર્શન ભેચુ, અને સતોષકારક નહોતી કરી આદીવાદ આપ્યા

ઉપાહારશુદ્ધ

જ્યા બહુ મોગી સખ્યામાં માણસો આવવાના હોય ત્યા આવાપીવા માટે પશુ બંદોબસ્ત કરવો જરૂરી હોય છે અને આ માટે પ્રદર્શનના કાર્યકર્તાઓએ મોખી ગોઠવણ કરી હતી ગોઠવેના ટેમલ પર આદીના ટેમલકેનોય, ખાદીના હાથ લુછવાના નેપકિન પીરસનારા જ્યા ખાદી પોચાકમાં અને રવંદેશી માંદર એ મો આકર્ષક હતુ

પ્રમશનખાલ

પ્રદર્શન તરફથી ખાસ પ્રમશનખાલ જોવાવામાં આવ્યું હતુ, અને તેમાં વિશેષતા તો એ હતી કે દરેક જ ખાદી પ્રદર્શન પત્રિકા 'નામનુ એક હુયેટિન યુજારતી, સિંધી અને અગ્રેજ એમ ત્રણ ભાષામાં પ્રગટ થતું, અને આ રીતથી પ્રદર્શનની માહિતી ઠીક ઠીક રેવાથી સકારી હતી

પ્રદર્શન ને વિસ્તારમાં જોવાયુ હતુ તે વિસ્તાર દર વર્ષની ખાદીકારકિર્દીમાં મોટામાં મોટો હતો પરતુ એટલા વિસ્તારમાંયે સંચોચાલુ પડ્યું અને ખાદીપ્રદર્શન હવે એનાથી બેવડા વિસ્તારમાં કરતુ પડ્યો જેથી અનુભવ થયો.

પ્રદર્શન બેવાનો લાભ ૮૦,૦૦૦ માણસોએ લીધો અને આ પ્રદર્શન બેનારને ખાદીના વિસ્તૃતપણુનું જ્ઞાન કરાવ્યુ પ્રદર્શન દરમિયાન એકદરે રૂ ૬૦,૦૦૦ નું ખાદીવેચાણુ થયુ

વિકુલદાસ વગનજી નેરાજાળી

કરાચી ખાદી પ્રદર્શન

(વિસ્તૃત વિવેચન)

દિનપ્રતિદિન ખાદીની રાજસ્તીમાં વિસ્તરવા લાગી છે એની ઉપચોગિતાનું જ્ઞાન પશુ તેટલા જ, બલકે તેથી થોડાક વધુ, પ્રમાણમાં જનતાને થવા લાગ્યુ છે આવી રીતે વધતો જતો એનો વિસ્તાર અને દરખમાન થતો એની તવરપશિતા ખાદીની પ્રગતિ આકે

મહાસભા અને મહારામા ગાધીજી આને જોતપ્રોત વર્ધ ગયા છે રાષ્ટ્રજીતિને સ્થાને સરદાર વલ્લભભાઈ હો કે પડિત જવાહરલાલ હો, સુકાન તો ગાધીજીના હાથમાં જ હોય છે. મહારામાજી આને રાષ્ટ્રદેહે દીપે છે અને એમને પ્રિય, રાકને પોષનાર, દુર્ગળને સળગ કરનાર, નિર્માયને તેજ અર્પનાર, નિરંદોષીને ચોક્કસ કામ આપનાર ખાદી એમો જ્યા જ્યા ત્યાં હોય જ.

ખાદી સામ્રાજ્ય

મહાસભાની એક સાથે પ્રદર્શનની પ્રથા ચાલુ થયેલી છે અત્યારસુધી પ્રદર્શનમાં ખાદી તથા ખીજી સ્વંદેશી વસ્તુ વગેરેને સમાવેશ થતો, પરતુ આ વર્ષે ખાદીએ પોતાનું સામ્રાજ્ય રચાણુ હતુ

ખાદીપ્રદર્શનનું કામ અખિલ ભારત ચરખાસે તથા કરાચીના મહાપરી મહામંડળે ઉપાડી લીધુ હતુ સ્વાગત સમિતિએ પ્રદર્શન અંગેની સર્વ જનજૂળતા કરી દીધી હતી ચરખાસપ તરફથી શ્રી વિક્રમદાસ નેરાજાળી જર્ધ પહેાચ્યા હતા પ્રદર્શનના સામાન્ય મતી શ્રી યદ્રશ કર ખૂચ પશુ ચોમ યુરુષ મળ્યા હતા આવા સંજોગોના કારણે થોડાક સમયમાં પશુ પ્રદર્શન આકર્ષક અને ઉપદેશક બની શક્યુ હતુ

પ્રદર્શન પશ્ચિમ

ખાદીપ્રદર્શન માટે રોચ્ય વસ્તાવરણુ તૈયાર કરવા, કરાચીને ખાદીસખજ જનાવવા માટે સહેરમાં ખાસિકીની હોલમાં ખાદી બનાવે જોવાયુ હતુ આ બનાવે સંજોગ થયુ અને પ્રદર્શન માટેની પૂર્વ તૈયારી થઈ આ ઉપરાંત તા ૯-૪-૩૧થી 'ખાદી પ્રદર્શન પત્રિકા' ચાલુ થઈ યુજારતી, સિંધી અને અગ્રેજ આ ત્રણ ભાષાઓમાં બેના આકે નીકળવા લાગ્યા, અને કરાચી સિંધ અને અન્ય પ્રાંતોમાં એ પહેાચવા લાગી જનજીત વધારવામાં એનો ફાલો જેવેરોવેલો નહોતો આ પત્રિકાની સવિસ્તર સમાલોચના કરવાનું આ સ્થળ નથી, પરતુ એટલું કહેવું પ્રાસ થાય છે કે પત્રિકાએ પ્રદર્શનને વિશેષ પ્રસિદ્ધિ તથા ગૌરવ બક્ષ્યા હતા

બાવનો

પ્રદર્શનમાં કલાબવન, પ્રયોગબવન, શિશુબવન, આનેખ-બવન તથા વિકલબવન આમ પાંચ બાવનો હતા

નો કે 'બાવનો' રચવાનો મનોરથ હતો, અને કરતા કરતા દોઢ લાખ ચોરસ શીટનો વિસ્તાર માર્ગેનો, પશુ ખાદીને ખાટલી જગ્યા પૂરી ન પડી એ સમય પૂરેપૂરો લાખો હોત તથા પ્રદર્શન ચોખતી વેળાએ અખિન અસ્થિર વાતાવરણ ન હોત, તો ખાટલો વિસ્તાર તો ઘણો જ અધૂરો જણાત હવે આખજે પ્રત્યેક 'બાવન'માં પ્રવેશીએ

પ્રયોગ બાવન ખીલ્લ બાવનો કરતાં આ બાવને લોકોને પોતા તરફ વધુ ખેંચ્યા હતા સામાનમતીના ઉદ્યોગમંદિર પોંજનાથી માંડીને કંતવાની બધી દિવાલો ચાલુ રાખી હતી મહારામાજીએ ચરવડાતરજમાં ઉપખવેતો રેટિયો પશુ હતો જે નાકવાળો રેટિયો પશુ સોને ચંબાવનો હતો જે આ રેટિયો સજ્જ થયો ન કહેવાય, પશુ એ પ્રયોગાવસ્થામાં

છે એના ઉપર સતત એ કલાક કાતી શકાય અને તે પણ ઠીક ઠીક અભ્યાસ પછી કલાકે ૧,૨૦૦ વાર સુતર વેદા થાય એ કલાકને વળી થમ પણ ખૂબ લાગે છે એટલે એ હજી સફળ બની શકેા નથી આપ્રનું બારીક કાંતણું તથા વણાટ પણ આ ભવનનું એક આકર્ષણ હતું સિધ્ધતા ચરપારકરના ગઢરા રચણનું જીની કામ એ એક નવો જ અણ હોના આ રચયેથી ઉત્પન્ન થતો જીની માન સારો અને સરતો હોય છે આ કામની ઉત્પત્તિ દુષ્કાળસંકટનિવારણને આગે ચર્ધ હતી

આ 'ભવન'નો બીજો વિભાગ કાશ્મીરી કઠાર્થી અગમગી રચો હતો નજપ્રાય થતો કાશ્મીરી ઉલોચ ચરખાસલે કેવી રીતે બચારી લીધો તેનું રચણ બાન કાશ્મીર પ્રયોગ વિભાગથી થતું હતું આનો ઇતિહાસ જાણ પણ પ્રદર્શન પત્રિકામાંથી લઈ શકે છું —

કાશ્મીરી અરબ કાપડ

'કાશ્મીર એના ગરમ કપડાં માટે પરાપૂર્વથી પ્રખ્યાત છે કાશ્મીરી શાલો અને કાશ્મીરી કોટિંગ એ બધામાં સારે વ્યાપક છે આને કાશ્મીરીની આ ભૂમી બાપ્પાની વિખ્યાતી પર વેપારીઓ વેપાર બેઠા બાપ છે અને કાશ્મીરી શાલ કે કાશ્મીરી કપડાંને નામે પારદેશમાં બનેલા કાપડનું વેચાણ કરી ચાલેલે અને દેશને જોડે છે આ ચાર વર્ષ પર અંગ્રિક શારત ચરખાસલના કાર્યકર્તાઓનું હથેળું અને કાશ્મીરના જરૂરજનબાઈ કોઠાક કાશ્મીર પહેાયા

તપાસ કરતા સમયનું છે બેનનું કાતવાનું એ કે હજી ચાલે છે પણ દિવસેદિવસે બાણકુલ ન્ય છે અને પારદેશથી આવતા બેનના ધામણી કાશ્મીરમાં વણેલ કાપડના કાશ્મીરી કાપડ તરીકે પ્રચાર થાય છે એટલું જ નહિ પણ પારદેશી તૈયાર વણેલ કાપડ કાશ્મીરના વેપારીના મનની તેના ઉપર બાજબાજ વહેરે રોળી, કાશ્મીરી શાલ અને કાપડ તરીકે ધેલેલી હઈ કાશ્મીરના મીઠવા ઉદ્યોગને પામમાલ કરી ચૂક્યા છે'

આ વિભાગ અત્યંત આકર્ષક બનેલો હતો બન પ્રેક્ષકોને દેશનું પમાડતો હતો કાશ્મીર દિનપ્રતિદિન વધતું જ ન્ય છે, અને નાણાની વધારે સગવડ મળતા આ કામ ખૂબ આગળ પધી શકે એમ છે, એમ એમનાં વૃત્તાંત ઉપરથી લાગે છે આ વિભાગના ને ને હતું તે 'પ્રદર્શન પત્રિકા' જ આપણી સમક્ષ રજૂ કરશે —

કાશ્મીરી ઘેટા

'એ મુલાકાત કી વધારે પડે છે ત્યાના ઘેટાની બેનમાં કુદરતે તેડલા પ્રમાણમાં જુડુ મુલાકામતા અને ગરમી આપેલા છે દિ હુરેશના કાપડાં કેડો મુલક કાશ્મીર જ છે તેથી ત્યાના ઘેટાની બેન આપણે દિ હુરેશના બીજા પ્રકારના ઘેટાની બેન કરતાં જુડુ મુલાકામ અને ગરમ હોય છે એ બતાવવા આસ એક ઘેટાડ પતીને કાશ્મીરીથી લાવવામાં આવ્યું હતું

ઘેટાને રૂનાન

બેનને પાઈને જ પછી બીજી કિચાઓ ચર્ધ શકે છે પણ એ બેનને ઘેટાના શરીર પરથી ઊઠી પછી ધીવાય તે બેનકે તાર ચૂંચવાઈ અને સંતોષાઈ ન્ય છે આ બાબતના જ્ઞાનને અભાવે બીજા અગ્નિચોની બેનમાં આ ખામી રહી ન્ય છે પણ કાશ્મીરમાં તો બેનને ઘેટાના શરીર પર જ સાફ કરવામાં આવે છે ઘેટાને ધવાઈ પછી દાનરડા નેવા હુમિયારથી વાળને ઘેટાના શરીર પર જ સીધા કરી લેવામાં આવે છે

બેનની કલાઈ

કાશ્મીરમાં બેનને પી નવામાં આવતું નથી પણ કાસજીના દહ્યા વતી ઘેટાના વાળને દહ્યા અને સીધા કરી કાતવામાં આવે છે 'પરમ' એ જીવ્ય ભવનું બેન છે તેને તો કાસજીથી સાફ કરી ચોખાના લોટમાં ભેળવવામાં આવે છે આથી 'પરમ' નવું ચીકણાવાળું અને એકાગ્રી ચર્ધ ન્ય છે 'પરમ' ની ભવને તો તેલ લેળીને કાસજીથી સાફ થાય છે કાતણી કાશ્મીરી બેનને એ ફાઈરો રહે છે કે-પીનવામાં રેસા એ લગીને અગ્રેજ બને છે તે મુપ્પસ આ કિયા ચર્ધ અટકે છે

કાશ્મીરનું વણાટ

મુખ્યત્વે કરીને એના તણ પ્રકાર છે શાલવણાટ, બેનનું વણાટ અને ત્રીજું પરમીનાનું વણાટ

કાશ્મીરી શાલનું વણાટ કાશ્મીરીને અગમગી નબનો છે આ વણાટ ભેલે છેને ગરીબ તથા અમલુ વણકરો પ્રત્યે પ્રેમ ને આદર ઉપજાવે અને દિ હુરેશનાની કળાનું અભિમાન ધરી (પ્રયોગનેગાએ ને શાલનું વણાટ ચર્ધ હતું તે બે માણસો મળીને તણ દિવસે લગભગ સવારોડે ઉઘ વણી શકે આ રીતે તણવારી શાલ લગભગ ૮ મહિને પૂરી થાય આ શાલની કિંમત લગભગ રૂ. ૧૦૦ થાય આ વણકરો પોતા સમી પોતાના શાલનું એક પાતું રાખે છે, બીજા પડે તો એ શાલ એમને પ્રાઈ દર્શાવે છે)

બેનનું વણાટ તથા પરમીનાનું વણાટ

આ ભવનું વણાટ થોડા ઘણા દેશકાર સાથે બીજા વણાટને મળતું છે કાશ્મીરની સાળ બહુ થોડી જ માત્રા સમાઈ ન્ય છે, અને વણકર કેવા બાન દર્શી પોતાની નાની ચૂંપડીઓમાં વણાટો દરી તેનો છેને ખ્યાલ બને છે

ચૂંપડી એ કળાની બજાર બહુ એકાને હોય છે, એમ મુતારા બાદીમાં તેમ પરમીનાના મપડમાં વણાટ કરના દેડલા તાર વડે છે, અને કાપડ બનાવ પછી તે ઉપર દેખાય છે આથી કાપડ અમલુ અને ગરમ લાગે છે પૂર્વની કિયાથી આવા વાળો કાશ્મીરે પરમીનાનું કાપડ એકસરખું બતાવાય છે

મહીરો આ લગ્ન દિ હુરેશનામાં એટલા પ્રખ્યાત છે કે મહીરના મહીરો શું હશે તે ભવના વગર પણ દુર દુરના લોકો મારો છે એ આધારે કાશ્મીરના મહીરો જેઈએ છે એ એવી કિયા છે કે જેથી બેન કાપડ પોવાય છે અને સકાઈને મળતું બને છે સાધારણ રીતે બેન ચીલેને વાપરીને મહીરો કરાય છે આ કિયાનું નામ મહીરો છે તેના ઉપરથી પરમીનાના મહીરો કરેલ બેન કાપડને મહીરો ના નામથી ઓળખાય છે

રુકુ-વગલ

આ બે કિચાઓ એવી છે કે જેથી કાંચાલુટમાં કે કપાયેલ કપડાંને મુખારીને નવા નેત્ર બતાવાય છે વાટથી બે દુકાડાં એકાઈને સુખ ચર્ધ ન્ય છે અને તે એવી રીતે છે તે એકામાં પછી બજાર જન પડે છે તે કપડું પહેલા કદી છુટા બેટકાના કપડાં હઈ રુકુથી અચારી પહેલા કે કીડાંએ ખાઈને બનાવેલા કે ધસાઈને પહેલા કાણા છે એવી રીતે એકાઈ ન્ય છે કે પછીથી તે જગ્યાએ ઉકેલેલ છે નહિ તેમ કહેવું મુશ્કેલ ચર્ધ પડે

બેન કાપડ માટે રુકુ વાટ અને મહીરો બે કિચાઓ એટલી બધી આસવીદાર છે કે અગરનાયથી ખુબ ચર્ધ બીને મુખારી શાકાય છે અને ભૂમી ચીલેને મુનજીવન આથી ફરીથી કામમાં હઈ રાકાય છે

કાશ્મીરનું બરલકામ એ તો નબવિખ્યાત છે કાશ્મીરના ચપળ આગળએ આપણા સદાકાથી બીથી ભવના પરમ કાપડ પર જાન્ય વાશો કે કુદરતી દેખાવો ઉતારી શકે છે

નમદાની ખનાવલ

બેનને પાઈને એક રેપને જમા કરી, મહીરો નાનાવવામાં આવે છે, કાશ્મીરના આ ઉપયોગ દે ચારકડના દિ હુરેશ બહારનો મુલક નમદાઈ અને ભરપૂર છે

કાશ્મીરી શાલો

કાશ્મીરી શાલોની મુખ્ય બે શાળ અને ભરતકામની શાલ તૈયાર થાય છે ભારે ભરતકામ ભરત ભરી બનાવાય છે

(૧) રોરાદાર શાલ

(૨) પલ્લેદાર

(૩) ભરખેલી

રાજીવ

આ મીને તે કળાભવનને બહેકાવી મેક્યું હતું આ ચાલ લગભગ ૭ વાગે લખાઈની તથા ૬૫ ફીચ પનાની હતી અને તે આગળથી વૈગીમાથી મહેલાઈથી પસાર થયેલી-ત્રીમા પરીવાયેલી હોને દર્શન આપતી આ શાહીની કિમત રૂ ૬૨૫ પાનેક મિનિટ હાથમા રાખવાથી ગરમી વજીરે ઝેટલી બધી ઉભા એમ છે કળાગો આ અદ્ભુત નયનો વીલેપાર-વેળા બાઈ હેમચદ મોહનલાલ જવેરીએ ખરીદી કાશ્મીરી કળાની કદર કરી

પીળજી વચ

પ્રયોગલવનમાંથી નીકળતા પહેલા પીળજીવને પણ અવલોકાએ સંદેશમા મિલની પૂણીએ દાખવ થઈ છે, તે રૂ ૨૨૫ માટે તમા રાહેલાઈથી રૂ પીળજી માટે આ વચ ઉપરોક્તની વચરે એમ લાગે છે આ ભારત પીળજીવન શાધનાર અને બનાવનાર થી કે તિરનારાયણ બી એ (કિશોર ભુવન, સી પી રેક મુબઈ) છે

(૧) આ વચથી એક કલાકમા ૧ રતલ અને સાત કલાક લાગલાઈ વચાવ થી ૬ રતલ પી છ રોકાય

(૨) બળપૂત શરીર થી માણસ તેના ઉપર બળને કલાક એક સાથે એમ વિલસમા અડક કાચ કરી રહે એક સાથે તેના ઉપર વડમા વડુ ૪ કલાક ને ૨૦ મિનિટ કામ થયું છે આમ તેના ઉપર મહિનામા ૨૬ દિવસ કામ કરી રોકાય

આપણા ભવન

હવે આપણુ આલેખલવનમા પ્રવેશીએ લાહોરમા જે નકશાએ આલેખે, નાની છબીએ વગેરે હતા તે જ અહીં પણ જરા વધુ વ્યવસ્થિત અને કનામક રીતે ગોઠવવાનો યત્ન થયો હતો. ઐતિહાસિક નમુનાઓ પણ મોબાસલાણુ રથાન પામ્યા હતા અને તેથી પ્રેક્ષકોને લખાવાતા હતા

સિદ્ધિ લેવન

આ ભવન સાથે સિદ્ધિ ભવન હતું સિધ્ધીની બાઈએ કાતજી-પીળજીની પોતાની રીતે દર્શાવતી એકી હતી આલેખોમા સિધ્ધીની પ્રગતિનું માપ દર્શાવનાર આકાશો હતા

આ ભવનમા દેશનેતાઓના સ્મરણ નમુનાઓ હતા તેમાં વળી મહાત્માજીના સ્મરણ આગમ શો યજ્ઞો ને પ્રેમવદના કરતાં આ ઉપરાંત બ્યારીક સ્મરણ મીખ દેવલાલ નયનોની હતી, જેમાના એકને વિષે અહીં નોંધણ ઉપયુક્ત છે

(૧) આકે વાર વચન રૂની જાત ૬૪૦ ૩૦૦ ૪ મીન પીટી

આનુ કાતનાર ૧૨ વર્ગો દેવેન્દ્રનાથ બોઝ છે

(૨) બિહારી આકાશોનું યથોપયીત માટે જ તકલી ઉપર કાતેનુ સ્મર ૭૦ થી ૧૦૦ આંક સુધીનું કે જે સ્મરમાંથી બિહારની મજબીન લેવન મરી સમર્થ

આ ભવનમા મહા યાદર મત્ર પોતી જેની સુદર વસ્તુઓ પણ હતી તકલી ઉપર કામી સ્મર ૬૦ થી ૨૫૭ આકેનું નીકળી રહે છે એના નમુનાઓ પણ હતા આલેખલવનમા સ્મરની ત્રી પડી વીલેપારલેની ત્ર પડીની ક પના ઉપરથી જબી કરવામાં આવી હતી અને આ ભવનની સામે વીલેપારલેની ઉપનગર બાવડીએ મહાભાઈ માટે તૈયાર કરેલ કુટિર પણ આજી રાખ્યામા આવી હતી

રાધ્યપતિનું સ્મર

કરાચી મહાસભાના રાષ્ટ્રપતિ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલેરેડા અને સામરમની તુરગોમાં પોને કલિશા સ્મરમાંથી વણુવેશ એક પોતિયુ અને એક સાકી પોતા સાથે લાખ્યા હતા મહાનશાના પ્રમુખના હાથે જેમવાસ રમિયાન કલાપે સ્મરમાંથી વણુવેશ મા વસ્તુઓ આ પ્રદર્શનમા બજીમેલી હતી, અને તેથી આ બને વસ્તુઓને ખાસ રથાન આપવામાં આવ્યું હતું

કલાભવનમાં દાખલ થતા જ રંગોની વિવિધતા તથા છાપામની પ્રગતિનું જાન થતું હતું કલિકા જાપાઈની સહાયથી

મેર ફરકમાદ આદમપુર (પાળમ), અને મુબઈ એ રથોએ ચુ સ મામ કરવુ સરે કર્યું છે તેની રપ્ચ પ્રતીત થતી હતી અમદાવાદની વિદેશી વજમલિખામરસમિતિએ રૂપેરી કાર વગેરેને શુદ્ધ બનાવે છે આ પણ જેવેતેરો લાભ નથી આમ જનતાની હાજતોને પૂરી પાડવાના પ્રયત્નો કેટલા બધા થાય છે તે આ કળાભવન દર્શાવતું હતું

વિકાસ ભવન

હિંદુસ્તાની શુધ્યમુખ્ય દુકાનો આવી પહોંચી હતી શુદ્ધ રેશમ પ્રાપ્ત કરી રોકાય જેવી ભેગવાઈ કેઈકેઈકે દુકાનોએ કરી હતી કેટલીક દુકાનોમા રાષ્ટ્રનેતાઓના 'લોકેટ' અને કાશ્મીરી શુદ્ધ કેસર જેવી વસ્તુઓ આ મરે રાખવામા આવી હતી તે સમજાતું તથા ભારત સરવરી મરે પણ એક દુકાન રાખી હતી ને ત્યા માધીલીની તસવીરો વેચાતી હતી લેલેનો મનેરજક કાપકમ પણ હતો વિરામ લેવા માટે એક છત ઊભુ કરવામા આવ્યું હતું આ છતના મધ્યસ્થ થાલને મહાત્મા માધીલી ભવાદરસામ નેકર તથા સરદાર વલ્લભભાઈ શ્રી કુ હેશાઈની લેવા વડે દત્તરે વિરામતા હતી ને તેથી આ દત્તન નામ દત્તજન પાસમા આવ્યું હતું ઉપાદાર વગેરેની સ્વવડ માટે ખાદી લુવન લેખા કલતિ રહે ખાદી પ્રદર્શનને બળતી રીતે બવસ્થા રાખી હતી, એટલે કે મેળ/પાથરણા હાવણજી, દુધારો વગેરે ખાદીનાં જ હતા કામ કરનાર-પીરસનાર પણ ખાદીમાં હતા આ શાતિયુક્તિ દેખાવ મનહર હતો

વિકાસભવનની બપુપુરીની તથા આદમપુરીની દુકાને સામાન્ય રીતે સારી ખાદી જ અને કા આને વાર મળી રકતી હતી અને આ પ્રગતિ કાઈ જેવીતેવી તથા અબ્યાસીએને મુખેથી સાંભળ્યું છે કે આની રીતે આગળ વધતા બર્મિયુ તે મિલની સાથે પણ ઉભા રહી શકીય માધી આમમ મેરેનું દીવાનપાનું ખાદીમા કળાને રથાન કપા ને કેટલું છે તેની પ્રાયોગિક માહિતી આપતું હતું આવી જ રીતે આદમપુર શાખાએ પણ એક આકર્ષક દીવાનપાનું રમ્ય હતું

આ પ્રદર્શન તા ૨૧-૩-૩૧ ના દિવસે શ્રી સતીશદાસ રામને ચુલ્લુ મુક્ય એમણે દર્શાવટન કિયા કરતાં જે ઉદ્દેશ કાંદયા હતા તેને મોટાકે ભાગ ઉતાર્યું છે —

“હું માનુ છું કે ખાદીની જ વજાન આપણે ૧૯૨૭ મા બ્યારે આપણે કોમલેનુ કામ ચલાવતા હતા ત્યારે બોરીશાહના પ્રેમને લીધે આ કામ બધે પડ્યું રૂપી પાકુ ૧૯૨૭મા તે માર કર્યું આ ખાદીકામ આઠવન વર્ષ થયો વાયુ છે તેથી એટલું મેર આવી ગયું છે કે આ આપણી લે વચમ બની ગયો. બર્મિયુ જે છે સરણે હિંદમા એટલી બધી ખાદી બની ગઈ છે કે તેમને લોકો બરાબર કલે આપે, તે આજે આજકી મળી નધ માટે જ બાધી છ કદે છે ખાદીએ વધાર કરો

પ્રદર્શન ૧૩ દિવસ ચુલ્લુ રમ્ય વેચાલુદિએ અગાઉના પ્રદર્શનો કરતાં આ અગ્રગ વધે છે પ્રેક્ષકોને મંખમા પણ સારી હતી એકે કેટલાકના મનમા મેળાના લાવ કાને પણ પ્રથમ દર્શન યુ છે તેમ પ્રેક્ષકો દેખતું જાદર શીનું જેવા આવતાં હતા પૂજ્ય મહાભાઈ સરદાર સાહેબ જવાદરસામ વગેરેએ ખાસ સમય જાણવ પાડીને પ્રદર્શનને પોતાના નિરીક્ષણનો લાભ આપ્યો હતો મહાભાઈએ આટલા મધા વર્ષેમા આ વેળાએ જ ૧૧ કલાક ધરણધરોનને પ્રદર્શન અવરોધનુ અને “ખાદીમા અર્નત શક્તિ સમર્થ છે” એનું અનેકવાર ઉચ્ચારણ કરી સતેર પામી તેમા પાછા વળ્યા પ્રદર્શનમા આવા મહેમાનોનું આગમન બે પણ એ વિશેષતા આ પ્રદર્શનની હતી વળી “પ્રદર્શન પત્રિકા માધી મેશર વામશે રાખી વિરમું —

નવલકાલવગેળામ મળેને ૩૬ રંગોએથી આજે ૪૦૦ નમુન એ પ્રદર્શનમા હતા આ પ્રદર્શનની દુધી મહિતી આપવા કહેવું એકિમે કે અહીં ખાદીનું સામાન્ય છે આ રથજ ખાદીવેળાએનું મિલનમન છે અમદાવાદનાં ખાદી અહીં કામ છે, ને આપણે તે મહા નીકળ્યું ઉચ્ચારે છે કે “અવરમતે મહા ખાદીમા પણ મળી કો છે તે સામારે ખાદી ન ચાપતી”

ખાદીનું અર્થશાસ્ત્ર એ પૈસાનું શાસ્ત્ર નથી પણ જીવનશાસ્ત્ર છે.

કાપડના અનેક પ્રકાર

શુદ્ધ ખાદીમાં

મળે છે.

અખિય ભારત ચરખા મલ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી ભંડાર

૩૬૬ મલકાદેવી રોડ સુમધર

Tel 'Khadishop Bombay

ખાદી અને ખાદીની વસ્તુઓને

ખાદીમાં મોડવા મળે

જેથી ખાસ બચાવવા મળે

ચોખાસાની નકુ માટે-વોટરપ્રૂફ

— વરસાદમાં પહેરવાનાયક —

વોટરપ્રૂફ ખાદીના ઝોનરકોટ

આ જાત લાંબો વખત થતા વપરાય છે અને મતોષ્મરક

મમ આપે છે

તૈયાર ઝોનરકોટનું માપ

જાતીના ઘેરાવો ઇંચ ૩૬ ૩૮ ૪૦ ૪૨

એક ઝોનરકોટની કિ ૩૧ ૧૩-૦-૦

વોટરપ્રૂફ ખાખી ચીતારી કાપડ—ખેડા ઇંચ ૩૬

એક વારની કિ ૩૧ ૧-૪-૦

બહારગામના માહોજો તૈયાર ઝોનરકોટ નાની વખતે

જાતીના ઘેરાવાનું માપ લખવ

વરસાદ માટે છત્રી

રોગાન ચડાવેલ ખાદીની છત્રીઓ વરસાદમાં સારુ કામ આપે છે

કિ ૩૧ ૨-૪-૦ એકના

આ છત્રી ખાદીમાં ૫૨ રોગાન ચડાવી તૈયાર કરવામાં આવી

ખાદીની છત્રીઓ હલુ અખતરાઈય છે આ કારણે બહારગામના

માહોજો એ માંવ હલુ ચોક્કી રાખ તેમ નથી

મુસાફરી માટે વોટરપ્રૂફ હોલ્ડ-ઓલ

સફરમાં પથારી તેમજ સામાય વસ્તુઓ રાખી રાખી અને

વરસાદમાં બિલકુલ નહિ તેવી સમસ્યાવાળી આ જાત મજબૂત કાપડ

માંથી નાનાવવામાં આવે છે—માપ ૨૭ ઇંચ પહેડા x ૭૨ ઇંચ લાંબુ

કિ ૩૧ ૧૧-૪-૦ એકના

શરદીની નકુમાં ગજીરામાં બને વાસ્તવાયક

ગરમ ઊની કળબ-બડી-પેટી

ચિત્ર મુજબ

ખીસાનાળી

ડબલ જાતીની

બડી

બડી

(ખાંચવગરની)

ખાંચવગરની-ખીસા વગરની

કિ ૩૧ ૨-૮-૦

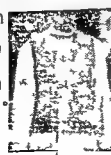
કિ ૩૧ ૨-૧૪-૦

એકના

એકના

તૈયાર જાતીનું માપ

૩૨, ૩૪ ૩૬ ૩૮ ઇંચ

તૈયાર સીવેલા કપડાં

લજ્જત ખાદીમાંથી બનાવેલાં

સગીરી કિંમતના તૈયાર કપડાં

વસ્તુ	કિ એકની શ આ પા	કિ કમળની શ આ પા
મજીરાકાને ૧૬સે		
પહેરવા માટે મિલેલ		
—મુઠા—	૦-૮-૬	૬-૨-૦
અર્ધી બાથના		
પહેરણ	૦-૧૩-૦	૮-૦
અર્ધી બાથના પહેડા		
કાનરવાળા ખીસા	૧-૧-૦	૧૨-૮-૦
પહેરણ		
ગજવા માથે	૧-૩-૦	૧૩-૦-૦
ખીસા	૧-૫-૦	૧૫ ૮-૦
તૈયાર કપડાના ગજાના ઘેરાવાનું માપ		
ઇંચ ૧૩૧ ૩૪ ૧૪૧ ૧૫		
પાવળખો-લેવો	૦-૧૪-૦	૧૦-૪-૦
પાવળખાની લગાઈ ઇંચ ૩૮ ૪૦, ૪૧ ૪૨ ૪૩ ઇંચ		

નિશાગિયાઓ માટે તૈયાર કપડાં

મજીરાકાને ૧૬સે	નંબ	ડબલ
સીવેલા મુઠા	૩૧ ૦-૭-૦	૩૧ ૫-૦-૦
પહેરણ મજવા સાથે	૦-૧૪-૦	૧૦-૪-૦
ખીસા	૧-૦-૦	૧૧-૧૨-૦
તૈયાર કપડાના ગજાનું માપ ૧૧ ૧૧૧ ૧૨ ઇંચ		
પાવળખો-લેવો	૩૧ ૦-૧૦-૦	૩૧ ૭-૪-૦
પાવળખાની લગાઈ ઇંચ ૨૧ થી ૨૭		

ફિની હેન્ડ કમના ધોતિયા

સર નં ૧૨ થી ૧૫

દરેક નંબ લુદ આવે છે અને

ધોવેલ હોય

લગાઈ વાર પનો-ઇંચ	ભાર ન ૧ નો
૩૧ x ૫૦	૩૧ ૨-૧૫-૦
૪ x ૫૦"	૨-૬-૬
૪ x ૪૫	૨-૫-૦
૩૧ x ૪૫	૨-૦-૮
૩૧ x ૪૦	૧-૧૩-૩
૩ x ૪૦	૧-૮-૦
૩ x ૩૬"	૧-૭-૦

મધ્યમ પાતળી વજાટના

ધોતિયા

૪ વાર x ૪૪	૩૧ ૨-૪-૦ નળા
૩૧ વાર x ૪૪"	૨-૨-૦
—ચક્ર વજાટ	
૪ વાર x ૪૫	૩-૦-૦

‘આદીનું સંપૂર્ણ વાતાવરણ નથી એટલે જ મારે સવિનય ભંગ જેવી લક્ષત ચલાવવી પડે છે.’ ગાંધીજી

— કિનારાની ગરમ ત્રણમાં —

ખમીસ પહેરણુ પોરે માટે

લોન કલેઝ આદી કાપડ

તાકામાં વાર ૧૦ — ચાલુ ધોલાર્ધ

ધોલાર્ધ આદી પનો ઈય	જાત નંબર	વારનો ભાવ	તાકાનો ભાવ
૩૫	૩૫	રૂ. ૦-૮-૦	રૂ. ૪-૧૨-૦
૩૬	૩૬	રૂ. ૦-૮-૬	રૂ. ૫-૧-૬
૪૪	૪૪	રૂ. ૦-૮-૬	રૂ. ૫-૧-૬
૪૮	૪૮	રૂ. ૦-૧૦-૬	રૂ. ૬-૧૦-૦
૫૨	૫૨	રૂ. ૦-૧૨-૦	રૂ. ૭-૧-૦

ખાસ ધોલાર્ધની ઊંચળી જાત

લોન કલેઝ — શર્ટિંગ આદી

ધોલાર્ધ આદી પનો ઈય	જાત નંબર	વારનો ભાવ	તાકાનો ભાવ
૩૬	૪૦	રૂ. ૦-૮-૩	રૂ. ૫-૧૧-૦
૪૦	૪૫	રૂ. ૦-૧૦-૩	રૂ. ૬-૪-૬
૪૫	૫૦	રૂ. ૦-૧૧-૬	રૂ. ૭-૧-૦
૪૮	૫૪	રૂ. ૦-૧૨-૬	રૂ. ૭-૧૩-૬

ડગલા પાટલૂન માટે આદીની જાતો

— સરેક - ધોલાર્ધ - ધોલાર્ધી —

જાત નંબર	પનો ઈય	તાકામાં વાર	ધોલાર્ધ કિ. વારની કિ. તાકાની
૪/૩૫	૩૫	૧૪ ચાલુ ધોલાર્ધ	રૂ. ૦-૧૦-૬ રૂ. ૬-૪-૬
૫૫	૨૭	૧૦ " " " "	રૂ. ૦-૭-૦ , ૪-૬-૦
૪	૩૪	૧૪ ખાસ ધોલાર્ધ	રૂ. ૦-૧૧-૬ , ૧૦-૨-૬

પહેરણુ ખમીસ માટે લેખપત્રઆદી

સરતી કિમતની

૪ આના વારની

ધોલાર્ધ, ટાકા અને મુવાળી

તાકામાં વાર ૧૫ — પનો ઈય ૨૭

ઘટ્ટ કુમાસની ધોલાર્ધ આદી

અન્યુત અને ટકાઉ

જાત નંબર	પનો ઈય	તાકામાં વાર	વારનો ભાવ	તાકાનો ભાવ
૭૦	૨૭	૧૫	રૂ. ૦-૪-૩	રૂ. ૪-૦-૩
૩૦	૩૦	૧૫ થી ૧૬	રૂ. ૦-૫-૬	રૂ. ૫-૩-૩
૨૦	૩૦	"	રૂ. ૦-૬-૦	રૂ. ૫-૧-૦
૧૦	૩૦	"	રૂ. ૦-૬-૩	રૂ. ૫-૧-૪-૬

પહેરણુ ખમીસ માટે ૩૧ થી ૩૩ વાર કાપડ એકઠા.

આદી જાત નં. ૫૭

તાકામાં વાર ૧૫ — પનો ઈય ૨૭

વારનો ભાવ રૂ. ૦-૫-૬ — તાકાનો ભાવ રૂ. ૫-૦-૬

— સ્ત્રી ઉપયોગી વસ્તુઓ —

સાડી

સાડી

પાકા રંગની — રંગરેગી આકર્ષક કિનાર

તથા તરાહવાળી સાડીઓ

ચાલુ વપરાશના પોતની — ચાલુ નં. ૧૨ થી ૧૪

કિનારે જાણે સરેક જાણે ૫ વાર x ૪૮ ઈંચ રૂ. ૪-૧૩-

" રંગીન જાણે " " " ૫-૦-૦

" સરેક જાણે વચ્ચે ભાત " " " ૫-૦-૦

" " " ૫ વાર x ૪૪ ઈંચ " ૫-૧-

સામાન્ય પાતળી જાતની સાડી

વલેલ પકાના કિનારની

ચાલુ નં. ૧૫ થી ૧૭

૫ વાર x ૪૫ ઈંચ રૂ. ૩-૧૧-૦, ૫ વાર x ૪૮ ઈંચ રૂ. ૫-૩-૦

વલેલ રંગીન પકા કિનારની સાડી

સરેક પોત ૫ વાર x ૪૫ ઈંચ કિ. રૂ. ૩-૩-૦

જોળી, પોલકા, વાલકા, રાકા તથા બાધરા માટે

છોટા તથા ધાધરાપાટ

જાત પોત પનો વારનો ભાવ

એક ઝગી ભાત છોટા રંગીન ૨૭ ઈંચ રૂ. ૦-૭-૦

કોર જાણે બાધરાપાટ સરેક ૩૬ " " ૦-૧૧-૦

ગીરગી કોર જાણે " ૩૫ " " ૦-૬-૬

‘સ્વતંત્ર ભારત’ કોર જાણે " ૩૫ " " ૦-૬-૬

હાથે કાંતેલ તથા હાથે વલેલ શુદ્ધ રેશમી આદી

રેશમની જાતો અભિલ ભારત ચરખા સુધના પ્રમાણપત્રવાળી

તૈયાર થવા લાગી છે.

કેટલોક જમીયા આવી પહોંચ્યા છે.

રેશમી

આદી

— રેશમી સાડીઓ —

ચાલુ ૬ વાર x ૪૫ ઈંચ ૬ વાર x ૫૦ ઈંચ

કિ. નજી સરેક રૂ. ૨૨-૦-૦ રૂ. ૨૪-૧૨-૦

" " રંગીન , ૨૩-૦-૦ " ૨૫-૧૨-૦

" જલાઉઝ માટે રેશમી છોટા —

સરેક તથા રંગીન — પનો ૩૪ રૂ. ૨-૧૨-૦ વારના

ખમીસ માટે સરેક રેશમી કાપડ

પનો ઈંચ ૪૫, વારના રૂ. ૨-૧૨-૦

ડગલાનું રેશમી કાપડ

પનો ઈંચ ૫૩

મલકા ટાઈટ રૂ. ૪-૬-૦ વારના

એન્ડ્રી ટાઈટ " ૬-૦-૦ વારના

લગ્નસરના પ્રસંગે વખતે પહેરણુ, ખમીસ વિગેરે માટે

રેશમી કાપડને જાણે વપરાનું કોટ્ટી કાપડ

ચાલુ પનો ઈંચ ૩૬ કિ. રૂ. ૨-૦-૦ માં ૨-૨-૦

મેટા પનો ઈંચ ૪૫, આ પનો સાડી માટે પણ ઉપયોગી છે.

કિમત રૂ. ૨-૫-૦ વારના

કોટ્ટી છોટા

કોટ્ટી પર વેશની તરાહનું જાણે જાણે

પનો ઈંચ ૩૬, રૂ. ૨-૪-૦ અને રૂ. ૨-૮-૦ વારના

‘શાંતિનું-અહિંસાનું-મૂર્ત સ્વરૂપ મેં ખાદીને ગણાવ્યું છે, કેમકે ખાદીમાં કંગાલો પ્રત્યે શુદ્ધ પ્રેમ છે.’ (ગાંધીજી)

દીવાનખાનાનો શણગાર

— જમીન પર પાથરવા માટે ચેતરછ —

‘મટલણાટની જુદી જુદી કિસમની ચેતરછઓ
 લઘાઈ ૬ ફૂટ x ૨ ફૂટ પહોળાઈ કિ. રૂ. ૩-૦-૦ એકના
 “ ૬ ” x ૩ ” ” કિ. રૂ. ૪-૦-૦ ”
 દ્વિવેલિંગ - મુસાફરી માટે - રેલવેના પાટિયાપરતી ચેતરછ
 માપ ૨ વાર x ૨૮” પહોળાઈ, કિ. રૂ. ૩-૦-૦ એકના
 દકાઈ અને મળખાટ વણાટની - પદાવાળી
 રૂ. વાર x ૩૬” | ચેતરછ | રૂ. વાર x ૪૫”
 કિ. રૂ. ૪-૧૧-૦ | કિ. રૂ. ૬-૧૦-૦

હાથ રૂબાસ

સાઇઝ ૧૮” x ૧૮”

આરે તરફ સાધનવાળી

જાત	ભાવ નંબ.	કલમ
મરતી જાત રૂ.	૦-૧-૬	૧-૩-૬
ખામ જાત “	૦-૨-૬	૧-૧૨-૦
પાતળી જાત “	૦-૪-૦	૨-૧૪-૦

કોફ્ટી-રૂબાસ
 માપ ૧૮”x૧૮” નગના રૂ. ૦-૧૦-૦ કલમના ૭-૬-૦
 વાનરસેનાનો કેસરી રૂબાસ.
 ૨૭”x૨૭” નગના રૂ. ૦-૮-૦

દીપોર્કવર — ટેબલકલોથ — દીપોર્કવર

મરતી જાત-રંગીન-આરે તરફ બારીક કિનારના-૨૭”x૨૭”
 કિ. રૂ. ૦-૪-૦
 ‘સ્વતંત્ર ભારત’ છાપના રંગીન ટેબલકલોથ, ૨૭”x૨૭”
 કિ. રૂ. ૦-૬-૦
 ફેન્સી તથા એવેરેસ્ટ પ્રિન્ટિંગનાં ટેબલકલોથ
 સફેદ અને રંગીન

માપ ઇંચ	કિમત નંબની	માપ ઇંચ	કિમત નંબની
૩૦”x૩૦”	રૂ. ૦-૧૩-૦	૪૫”x૪૫”	રૂ. ૧-૬-૦
૩૬”x૩૬”	રૂ. ૦-૧૫-૬	૫૦”x૫૦”	રૂ. ૧-૧૪-૦
૪૦”x૪૦”	રૂ. ૧-૫-૦	૫૪”x૫૪”	રૂ. ૨-૪-૦

ખાદીની શાસ — પહેડી

શાસ તથા કાળા રંગની છાપેલ ગિનાર
 આ શાવ ખસે નાખી શકાય છે તેમજ એવી શકાય છે
 સાવનું માપ રંગીન શાસ સફેદ ધોવેલ શાસ
 લઘાઈxપહોળાઈ કિમત કિમત
 ૩ વાર x ૫૪ ઇંચ રૂ. ૨-૮-૦ રૂ. ૨-૬-૦
 ૨૧વાર x ૫૦ ઇંચ રૂ. ૧-૧૫-૦ રૂ. ૧-૧૩-૦
 ૨૧વાર x ૪૫ ઇંચ રૂ. ૧-૧૨-૩ રૂ. ૧-૧૦-૩

બેડશીટ — પલંગપોપ

આડર્ષક તરાકની રંગેરંગી જાતની
 છાપેલ આદર — પાગ રંગનું છ.પકામ —
 ગિજાના તથા પલંગ પર પાથરવા માટે
 માપ ૨૧ વાર x ૪૫, “ ૨૧ વાર x ૫૦, “ ૩ વાર x ૫૪”
 કિમત રૂ. ૨-૨૨-૦ રૂ. ૨-૬-૦ રૂ. ૩-૦-૦

દરરોજની ઉપયોગી વસ્તુઓ

ખાદી કાપડમાં મળી રહે છે.

તૈયાર ગાદી — ૩ ભરેલ.

— ફેન્સી તરાક છાપની —

માપ ૨ વાર લાંબી — ૨૭ ઇંચ પહોળી

ફક્ત છાપેલ ખોળ કિ. રૂ. ૨-૮-૦
 આદી ૩ ભરેલી બે વાર કિ. “ ૫-૦-૦
 ૩ ભરેલ ગાદી તથા ઉપર ખાદીનું સફેદ કવર કિ. “ ૬-૪-૦

વજેલ ભાતના ચારસા — બેડશીટ — બેડશીટ

મુંદર રંગીન તરાક વણાટના એડવા, ગિજાવવા માટે
 માપ કિમત નંબ. એકની
 ૨૧ વાર x ૩૬ ઇંચ “ રૂ. ૨-૧૨-૦
 ૨૧ “ x ૪૫ “ “ રૂ. ૩-૫-૦
 ૨૧ “ x ૫૪ “ “ રૂ. ૪-૩-૦
 વજેલ ભાતનાં સરની જાતનાં બેડશીટ
 ૨૧ વાર x ૫૪ ઇંચ કિ. રૂ. ૩-૧૨-૦ નગના

મનમોહક છાપની જામજ

જમીન પર ગિજાવવા માટે

આર્કર્ષક પંજળી તરાકો છાપેલ

માપ—૩ વાર x ૧૧ વાર, ૩ વાર x ૨ વાર, ૪ વાર x ૩ વાર
 ભાવ નં. રૂ. ૪-૦-૦ રૂ. ૫-૧૩-૦ રૂ. ૧૧-૧૦-૦
 વજેલ મોડકી ભાતના ટેબલકલોથ.
 ‘શામલ’ ટેબલકલોથ.
 ગેન્, સ્ટ્રેલ વગેરે પર રાખવા માટે
 ૪૫ ઇંચ x ૪૫ ઇંચ, કિમત રૂ. ૨-૦-૦ એકના

— મની પર્સ —

શ્રી ઉપયોગી — હાથમાં રાખવાની ઘેલી

ઝમરી રંગની મનીપર્સ
 દર રૂ. ૦-૪-૦ નગના

આરીભરતની મનીપર્સ

ચિત્ર મુજબની — નગના રૂ. ૦-૧૦-૦

આરામ ખુરશીનું ખાદી કાપડ

વાકડાની સંકેતી સમગ્ર તેવી આગમ ખુરશીઓ માટે
 ખૂબ જાડા વણાટનું ‘ગેમેર’થી પદાવાળું કાપડ
 —તાકામાં વાર ૭ — પનો ઇંચ ૨૦
 દર રૂ. ૧-૫-૬ વારના
 — એક ખુરશીમા ૧૫ થી ૧૧૫ વાર કાપડ વેળાએ છે.
 તરન ઉપયોગમાં લેવા માટે
 એક ખુરશી પર ૩ સીવેલ તૈયાર કાપડ
 કિ. રૂ. ૨-૪-૦

તાંત્રીક ઇન્ડિયાના માટે

તેવાર પોસ્ટાક

સ્કાઉટ ડ્રેસ-આપકોના લઈકરી પોસ્ટાક

ખાખી અને ધાઉન રંગમા

અમીસ તથા નિકર

એ ખાસવાળા અમીસ, અમીસના ગળાનું માપ ૧૧, ૧૧.૫, ૧૨ ઇંચ

નિકર-અર્ધી પાટલનની લંબાઈ ૧૬ અને ૧૮ ઇંચ

સ્કાઉટ ડ્રેસ (અમીસ અને નિકર સાથે)

ભાવ રૂ. ૨-૧૨-૦ ડઝનના રૂ. ૩૨-૮-૦

ખાખાઓ માટે રંગીન ફેરક

ફેર-પટ્ટી તથા કાપરવાળા ફેરક

ગતનનર ઉપયોગી એક ફેરકોના ભાવ ભાવ ડઝનનો

૧ ૧ થી ૨ વર્ષ માટે રૂ. ૦-૧૨-૦ રૂ. ૮-૧૨-૦

૨ ૨ થી ૪ " " ૦-૧૪-૦ " ૧૦-૪-૦

૩ ૩ થી ૪ " " ૧-૦-૦ " ૧૧-૧૨-૦

૪ ૪ થી ૫ " " ૧-૨-૦ " ૧૩-૪-૦

૫ ૫ થી ૬ " " ૧-૪-૦ " ૧૪-૧૨-૦

૬ ૬ થી ૭ " " ૧-૬-૦ " ૧૬-૪-૦

તાંત્રીક ઇન્ડિયાના માટે આખા પોસ્ટાક

— બેબી સ્કુટ —

બૂટલુ સુધીની રંગીન બહી અને બટનવાળા સફેદ કોટ-કળબો

રંગીન બાયની પટ્ટી અને ફેસરવાળા ખાખા પોસ્ટાક

ગતનનર ખાખા સ્કુટનો ઉપયોગ ભાવ નઝનો ભાવ ડઝનનો

૧ ૧ થી ૨ વર્ષ માટે રૂ. ૦-૧૦-૦ રૂ. ૭-૪-૦

૨ ૨ થી ૩ " " ૦-૧૨-૦ " ૮-૧૨-૦

૩ ૩ થી ૪ " " ૦-૧૪-૦ " ૧૦-૪-૦

૪ ૪ થી ૫ " " ૧-૦-૦ " ૧૧-૧૨-૦

૫ ૫ થી ૬ " " ૧-૨-૦ " ૧૩-૪-૦

૬ ૬ થી ૭ " " ૧-૪-૦ " ૧૪-૧૨-૦

ડઝનના ભાવે ગ્રજી નમ મળી સહેશે.

— રંગીન ખાદી —

પાકા રંગની ખાખી સાથે, અમીસ પહેરણુ માટે, સ્વયં સેવક

તથા ફોનકો માટે

ખાખી, નેવી બ્લુ તથા ધાઉન

૪૫ ઇંચ પનો ૧૦ વારનો તાકા

ખાખી ખાદી દર રૂ. ૦-૧૧-૮ વાર, રૂ. ૭-૩-૬ તાકા

ધાઉન ખાદી દર રૂ. ૦-૧૧-૮ વાર, રૂ. ૭-૩-૬ "

નેવી બ્લુ ખાદી દર રૂ. ૦-૧૨-૬ વાર, રૂ. ૭-૧૨-૦ "

રંગીન ચીતારી સ્કુટિંગ

તાકામા વાર ૧૪, પનો ઇંચ ૩૫

ખાખી અને ધાઉન (તપખીરી)

વારનો ભાવ રૂ. ૦-૧૩-૬

તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૧-૧૧-૦

નેવી બ્લુ

તાકાનો ભાવ રૂ. ૧૩-૧૪-૦, વારનો ભાવ રૂ. ૧-૦-૦

કોટ માટે ૩૫ વાર, સ્કુટ માટે ૬૧ વાર

સૂચના—૧. બહારગમના બોર્ડર વી. પી. થી મોકલવો.

૨. બહારગમનાથી માત્ર મંગાવનારે રૂપ રકી લેટલી હિમત બોર્ડર સાથે અવરખ મોકલવી જોઈએ.

૩. એક આનાની પોસ્ટની કિંમત મળેથી નવવાઓ મોકલવામાં આવશે.

૪. બહારગમનાથી મંગાવનારે બોર્ડરની વસ્તુનું જરૂરી માપ લેખવું.

સાધનો પત્રવ્યવહાર — ખાદી બોર્ડર, નં. ૩૬૬ કાલિમતેથી કેડ, મુખર્જી નં. ૨, એ સરનામિ કરવો.

મરમ કાપવું ઉપનિષદ — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શીનગર (કાશ્મીર) મગધા અખિલનાં કરવું.

તારવ સંનામું: } અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

KHADISHOP } ખાદી બોર્ડર-૩૬૬, કાલિમતેથી કેડ-મુંબઈ નં. ૨.

Bombay.

પ્રકાશક — મનુભાઈ મનભલાલ વેલ, 'ખાદી વિજ્ઞાપન' એડિટર, રીડ રોડ, અમદાવાદ.

તકલી કાંતો અને ચરખા લેવા 'ખાદી બોર્ડર'

અમર તકલી

અમર તકલી એ કાંતવાનું એક ઉત્તમ સાધન છે. આ તકલી

શાસ્ત્રીય છે, સુંદર છે, એક ધરમા ફરે છે.

એક તકલીના ૧૦૦ તકલીના ૧૦૦૦ તકલીના

૦-૧-૬ રૂ. ૮-૧૨-૦ રૂ. ૮૫-૦-૦

જરૂરના ભાવે અધી જરૂર આપી શકાય છે

૧૦૦૦ તકલી સાથે લેતા પેકિંગ માટે.

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

મધ

કેસર

શાસ્ત્રીય પ્રયોગથી ગળેલુ તેવા કિંમત

ખાદીમા ભરી પેક કરેલુ ૦૧ રૂ. ૦-૧૨-૦

૧ રૂ. ૧-૮-૦

૨ રૂ. ૩-૦-૦

૫ રૂ. ૭-૨-૦

૧૦ રૂ. ૧૪-૦-૦

કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦

૧ રતલની રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ છુટું.

લોકેટ બિલા તથા બટન

ત્રિ ર શ

ર બૂટ

ગી ટવ

જ

અને દેશનેતાઓનાં લોકેટ

સ્વ પંડિત મોતીલાલ નેહરુ, પૂનમ માધીજી, પંડિત

જવાહરલાલજી, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, પ્રેસિડેન્ટ પટેલ,

લોકમાન્ય તિલક, રેસનબુ ઘાંસ, શ્રીમતી સરોજિની નાપક

વિગેરે વિગેરેના. ૫ બટનના રૂ. ૦-૦-૪-૦

લોકેટ તથા બટન

૧ ડઝનના રૂ. ૦-૧૨-૦ (૪ લોકેટ વધુ)

૧૨ ડઝનના રૂ. ૬-૦-૦ (૫ ડઝન લોકેટ વધુ)

૧૪૪ ડઝનના રૂ. ૧૦૮-૦-૦ (૭૨ ડઝન લોકેટ વધુ)

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ છુટું

—ડગસા પાટલૂન માટે—

કાશ્મીરી તરાહ જેવા અનેક પાકા રંગના એક

ભાવ ૧ વારનો

ભાવ રૂ. ૦-૧૧-૦ થી ૦-૧૩-૦ પનો ઇંચ ૨૭

ભાવ રૂ. ૦-૧૪-૩ થી ૧-૩-૦ પનો ઇંચ ૩૧

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિદુલદાસ વસનંત ઝેરાનભણી

[અંક ૧]

પ્રકાશક મુળવર્ધનભાઈ ત્રિપાઠાક
પોસ્ટ, સર્વપ્રકારના પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાન શેરનાલા, અમદાવાદ.

અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના ભેઠ વદ ૧
ઓગસ્ટ, તા. ૧ જૂન ૧૯૩૧

વાર્ષિક હવાલો મ
દેખાતા રૂ. ૦-૮-૦
દેખાતા રૂ. ૧-૦-૦

૧૯૩૦ ના સંપ્રેરણાની તા. ૩૦ મીએ પૂરા થતા
વર્ષ ૧૯૨૯નાનો

અખિલ ભારત ચરખા સંઘની પ્રગતિનો હેવાલ

પૂરે વર્ષ ૧૯૨૯ ના વર્ષ બીજા દેશીઓનાઓ મઠે ભેટુ ચીરદારનાથીય
છે તેટલું જ ખાદી મઠે પણ છે. હાલેનાની મહાસત્તામાં વસાર
થેલા સ્વાતંત્ર્યના કારણે અમદાવાદ મુકાબા ખાદીની દાડી પ્રતિની
ફેશના પ્રથમ કદને જ આખા દેશની રિયનિંગ કોમિટી સ પૂર્ણ પદાર્થનર્થ
આખા દેશની જનતામાં કઈક અનુભૂત થયેલું, અને કચન,
સેવા અને આત્મસેવાથી રવતર થવાની ભવિષ્ય કોઈ પ્રબળ મિલ
સર્વેશ દેશી જણ મહાસત્તાના કાર્યકરને અમદાવાદ મુકાબાને કોઈ
અપૂર્વ સમર્થિત પ્રથમ થયા, અને આમ સત્વરે વહેના લાગણીના
પ્રવાહથી ખાદી પણ કઈ અકસ્માત રહી રહી નહિ
જનમરૂં આગળી

ખાદી કોમિટી હાલના પ્રતિવર્ષ વર્ષ થી અને કોપી કોને
મઠે સર્વેશ કોમિટી બધી જનમરૂં આગ અને પદાર્થ
થવા હાલો કે મીડાના કારણેના ભગ કરવા નિર્માણ કરેલી
તાદ્રિય પદ્ધતિ જ દેશના સર્વે કારણોના ખાદીના જનમરૂં આગ
વર્ષ થયા આમ થતા તરત જ સમભલ કે ઉત્પતિ અને વેચાણની
જે થાણ વ્યવસ્થા હતી તે આ નવા અને મહત્તા ખાદીપૂરને
આકારવા બસ નહોતી આ વસ્તુવિવિધતામાં આગને પદેથી વધવા
ખાદીએ સુલભ્ય છે સુતરના બદલામાં ખાદી વેચવી દેશના સર્વે
ખાદીના કારણોના આ સુલભ પદ્ધતિથી દેશના જનમરૂં આગ અને કોને
પ્રથમ અમદાવાદ મુકાબાના ખાદીના કારણેના થયા, જ્યાં તેમને
નાણાને બદલે સુતરને સાથે ખાદી વેચવી શરૂ વર્ષ કોઈ બાબતો
આમ જેમ વેચાણનું ૧૫ બદલ્યું તેમ બીજા બાબતોની મામલામાં
અને તેથી ખાદીઉત્પતિ વધારવાના ઉપાયો જોવાનું પણ જરૂર
જણાઈ પરંતુ આમ ઉત્પાદન વધારવાના જેમકે વધારા નહારેશ
જણાયા એકે તે કોઈ સત્તામંદની હાલ મઠે મઠે ત્યારે મહુસો
અને નાણાની જરૂર પડે, તેથી ખાદીઉત્પતિમાં તે કોઈ આમ
રેણી વેચાય નહિ. અને બીજા એ કે કાર્યકર્તાઓ હાલને અગ્રે
હરપથી કાર્યકર્તા જતા હતા, અને તેમની સમ્મા દિનપ્રતિદિન
થતી જતી હતી એટલે ઉત્પતિસેત્ર વધારવા પૂરતા બાબતો પણ
મળી શકી કે કેમ એ મઠે પણ શક્ય રહેતી હતી જ્યારે બીજા
બાબતો ખાદી મઠેની મામલા પૂરે એટલે મહત્તા જુલુવણ સાથે
પણ આમનિયમણ વર્ષે શકે અમ નહોતી. આ સ્વાતંત્ર્ય જુલુવણ
વિરેશી મામલાના બહિષ્કારને કાર્યકર દેશોના જ્યાં જ્યાં છે
એ સૌને સારી પડે સમભલ હઈ, અને કોપી હાલને અગ્રે એ
બાબતને હમેશા પ્રધાન્ય મળ્યું વધે બહિષ્કાર સફળ કરવામાં
ખાદી કેટલો અગત્યનો ફોરો આપતી હતી એ પણ જુલુવણ વર્ષે વર્ષે
કાર્યકર્તાઓ વિસ્તાર

એટલે હવે વિરેશી મામલાના બહિષ્કાર સફળથી પૂરા કરવા
તેમજ દેશના કારણની જનનિયત દેશમાં જ ઉત્પાદન થવા કારણથી જ
પૂરી કરવા, ખાદીની વિશાળ સફળ વધાર આપવા રાજ્યને અગત્ય
હોતો, અમારું કામ આ રાજ્યને સોંપી તેને ખીલવવાનું હવે
વધારવાની દેશના વધારવાની સફળી રાજ્યકોને તેમજ

દેશોના દિશામાં દેશોના ફોરો આપી શકે જેમ છે તે પુરાણ,
જ્યાંના સર્વે રજાઓમાં સારા ઉત્પાદન સત્તાવાર મર્યાદા એટલે
જ્યાં જ્યાં જેથી અનુકૂળતા મળી ત્યાં તે પ્રમાણમાં તેવા ઉત્પતિઓને
વિસ્તારવામાં આગ્રહ વર્ષે જેમ જુલુવણ કે સૌને જે થાલ-
મહાક બધી ખાદીથી નમાવી છે તે ખાદીની વધુ કરતા પણ
અધિક મળી મામલાને પદેથી વધવા

દરમિયાન કપાસના ભાવ કોમિટી મેરી થયા. મેરીને
કપાસના પાકને અગ્રે એ મહેનતમંદની અને અગ્રે થેલા તેમ
જુલુવણ વધાર મઠે જેમ ન હાલ્યું એટલે કોને માટે કોઈ
જ રહેતો જુલુવણ થયો, અને તે કોઈ કોમિટી થાને જ થાનાના રત્ન
સુતર બનાવતું અને કાગા કપાલન વેચાણની મળતી મેરીમાંથી
કોમિટી જુલુવણ આપી મળતી ઉત્પતિને સારો વેમ મર્યાદા અને
ખાદીને જ્યાં પણ વધારે વધવા મામલા પડતું આ વધ
આમ અગત્યપિત દેશી સત્તાવાર નહિ કારણે જુલુવણ મેરીને જે રત્ન આપતું
હઈ તે સ્વામિયો રીતે ૧ થી ૬ આગ મુકાબાને બદલે બદલે બદલે
નવી દિશામાં અને જે થાલ કોમિટી વર્ષે હતી તે જ્યાં જુલુવણ તે
સામાન્ય બનતી ખાદી મઠે હતી એટલે જેમ કોઈ બાબતો કે વધ
થેલી બધી ખાદીને નિષ્કાર હાલો સત્તાવાર નહિ, તેમ બીજા જુલુવણ
વધારે આબી એટલે ૧૧ થી ૨૦ મુકાબાની ઓપી ખાદીની મામલાને
જોવાને સત્તાવાર સારાઈ નહિ આપી વિવિધ વસ્તુવિવિધતાને
ઉત્પતિને વેમ થોડાક સમય પછી કોને થીમી પડવા, અને જે કે
આખા વર્ષના દિશાને તે બદલે ઉત્પતિમાં જુલુવણ વધારે
થયા અને, પરંતુ એ થોડાકે સદેશ બધી ખાદીથી નમાવી થીપુ
દેશ તેમ કો આગ્રહ વધીને થયો હોય તથા દેશ જેમ હાલના
વિના રહેઈ નથી

ખાદી મુરકેલીઓ
પરંતુ વિવિધ વિવિધતા થયી વર્ષે થયા દેશી મુરકેલી અને
પરિશ્રમના પશુઓ, ખાદીએ દેશવાન મળતી સાધનામાં ખાદી
કો કોઈ મુરકે અને પ્રબળ સાધન છે જેમ થોડાકે સમભલો થોડા
જાણીએ ખાદી પ્રતિ દેશી ત્યારે મિલોવાઓએ કોઈ કોઈ ખાદી
જેવા બધા કારણેના થોડા થી તેના કારણે ખાદીને કિલો
મારી કો થોડાકે સમભલો ખાદીએ જનિ વહેતા પ્રવાહને પાતામાં
ખાદી જેવા મિલ કારણના જનિ પ્રતિ દેશો અને તેમને
ખાદીએ કાર્ય આમ સત્તાવાર પદેથી પ્રતિ દેશો અને તેમને
ખાદીને મિલોને ખાદીને નામે ખાદી જેટ કારણ થામી મુરકે
વેપારીઓએ પણ આખા કાર્યવાહી પાતી કરી તેમજે પણ મિલના
ખાદી જેવા કારણેના થોડા કારણવાળું અને કારણવાળું ખાદી
તરીકે વેચી હાલને કમ્મા આમ ખાદીએ જનિ વેપારમાં આ
મામલાથી તે થાણ જ રહી, જ્યારે સત્તાવારને પ્રવાહ તે
થોડાકે આગ વધતો જ નથી

ઉત્પતિ અને વેચાણ
આમ ખાદી અને કાર્યકર્તાઓ દેશના જુલુવણ વધાર વર્ષે દરમિયાન
ખાદીએ જુલુવણ થયો જ સત્તાવાર વધેઈ છે, જે નીચેના કુલ
આગ્રહને વધારવી જુલુવણ —
૧૯૨૯ થા ૧૯૩૦ ના સંપ્રેરણાની ૩૦મી દારીએ પૂરા થતા જે
વર્ષની ઉત્પતિમાં કોઈક આગ્રહ અનુકૂળે રૂ. ૩૧,૫૫,૪૮૦ અને
૧૩,૦૦,૮૧૬ છે, એટલે થાણ દિશાથી વર્ષમાં ૧૮ હાલને વધારો થયો.

એજ પ્રમાણે ૧૯૨૬ અને ૧૯૩૦ ના સપ્ટેમ્બરની તા ૩૦ મીએ પૂરા થતા એ વર્ષ દરમ્યાનના વેચાણના એક હર આકાંડા જનુકમે રૂા ૩૬,૪૩ ૦૭૩ અને ૧૩,૪૮,૫૫૩ છે, એટલે હિસાબ વર્ષ દરમ્યાન વેચાણના ૧૧ ટકાનો વધારો થયો

ખાદીન્દોની સખા ને પાછલા વર્ષ દરમ્યાન માત્ર ૩૮૪ ની હતી તે વધીને આ વર્ષની આખરે ૬૦૦ ની વર્ધ છે, આમાંના ૩૫૯ કેન્દ્રો ઉપસ્થિતા મથકો છે, અને ૨૪૧ વેચાણના બકારો છે, બ્યારે પાછલા વર્ષના ઉપસ્થિતમથકો તેમજ વેચાણના બકારોની સખા અનુક્રમે ૩૭૯ અને ૨૦૫ ની જ હતી આ ઉપરથી સમજશે કે વિપરીતના વર્ષ દરમ્યાન ઉપસ્થિતકેન્દ્રો વધીને એવકાંધ છે, આ બધા એક હર મથકોના ચરખા સખા પાતાનો કેન્દ્રો ૨૨૧ છે, ને પાછલા વર્ષ દરમ્યાન માત્ર ૧૯૦ જ હતા, એમાં ચરખા સખાની મદદ લેતા ૮૧ છે, ને પહેલા ૭૦ હતા, અને રવતત કેન્દ્રો ૨૬૮ છે ને પાછલા વર્ષના માત્ર ૧૨૪ જ હતા, રવતત કેન્દ્રોની સખામાં ને એટલે વધારે થયેલા છે તે બરખા સતોપકારક છે આના આ ઉપજન અને વેચાણના મથકોનો વધારો સામાન્ય રીતે દરેક પ્રાવત્ય થયેલો છે

X X X

૧,૦૦૦ ગામડા

ને મામડાંએમાં ઉપસ્થિતકેન્દ્રો રૂપપાયા ઉ તેમની સખા ૧,૦૦૦ ની ઉપર છે

X X X

પરિવાર, કંલતાર અને વજાનાર

ને પીલરા, કાનારા અને વજાકેરોનેઆ ખાદી પ્રવૃત્તિથી વાંચણ મળે છે તેમની સખા પણ અનિશ્ચિત અને અધૂરી છે બિહાર વસ્ત્રી કાતન રની સખાના આકાંડા મજબા નથી, બ્યારે બગાન, તરફી અને સુકુમ પ્રાંતના કાનારા અને વજાનાર બનેના આકાંડા અધૂરા છે કાતનારાઓની સખાએ શોક્ષ આકાંડા ફરતે જાખવો કેરો જરૂરી છે એ દહ બધા મથકો બરોબર સમજતા નહતા નથી, એ કે કાનારા શોક છૂંદા છૂંદા અને કુશાલતા આમડામાં પથારી બધે હોવાથી એવો શોક્ષ આકાંડો જાખવો કઈક મુશ્કેલ પણ છે કાતનાર અને વજાકેરોની કોઈક સખા અનુક્રમે ૧,૩૬, ૬૧૬ અને ૧,૧૨૧ ની છે

X X X

ભાવ

જના ભાવના જેમ જેમ ઘડાડો થયો છે તેમ તેમ તે જ પ્રમાણે ખાદીના ભાવ પણ છૂંદા છૂંદા કેન્દ્રોમાં ઘાતવાર ધડાધમા આમ્મો છે વિષાક્ષના વર્ષની યજ્ઞાતના સપ્તમરી ભાગે કાંઈ વર્ષ આપના ભાવે થિરે ભાગે ૧૨૧ ટકા નેટલા મિલક રાજા છે ત્યાર પછી તે પછા કેન્દ્રોમાં એથીય વધુ ધડાડો થયો છે કેટલી નવાજબ ખાદી ને મિલક ભાવે થીપેલા રૂપાથી ઉપજન કાંઈવા આવી હતી તે પણ સેવા ભાવે વેચા દેવામાં આવી, છે, અને એથી સખાની આર્થિક વિશિષ્ટિને પણ કઈક યોગદાં પડ્યું છે

X X X

એક હર રેશમીથી મૂડી

તા ૩-૬-૧૯૩૦ ના રોજ સખાની એક હર રેશમીથી મૂડી રૂા ૨૩૨૫ ૮૧૧-૨૦ ની હતી

X X X

સાચાં

આ રેશમી પ્રતિ વર્ષના ખાદીકામિત અને વેચાણના આકાંડા ઉપરથી બનાવે છે ખાદીકામિતના કિનકિનિશિન વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિ થયા ન કરી છે, પણ સાચે સાચે એ પણ રખક થાય છે કે આખરે તે દહ એ પ્રમતી સખાની ઉપર ન માત્ર કમજુ કરીએ છીએ. એ વહીવટના મુદ્દાઓને યદનના મારવડે તે દહ જ રી ને છે દેવના કાપી માણસોને એમને બિહાર અથવા તેા જુદી રીતે જગતી નથી તેમને રીત પૂરી પાડે તે એ મદદન થક છે ખાદી પહેરી એ સાચા રેશમી એ કમજુ છે એટલે મોટા સમજના થય છે, છતાં બજારના રાજકીય દરિવાર દેવા ઉપાડી ખાદીમાં કનક અર્થકામ અને સ્વધર્મિક

સેવાનો મર્મ પણ સમાયેલો છે એવ દહ ચોક્કસ જ સમજે છે. સાચીય શરીરના આર્થિક અગતેા રોમ ને દિવસે દિવસે વર્તમાન વિશાવાર સામે ક્રમશઃ ૧૫૧ પકડતો નથ છે અને નેહુ મોઢા મોઢા પેશાચ દરોને પણ મુકનણમાં નાખી દીધા છે, એવા રોમને ફિફ્ટવાનમાંથી નાખી દેવાના, બકે દરનાર ખાદી ભ એક રામભાણુ ઘલાજ છે ત્યાં લગતજ જુખમરો છે ત્યા ખાદી કઈક રેડી આવે છે, અને પ્રભવા નવસરના સમયે લેવીય પૂરો પાડી અધોપાનનું ઉતમ સાધન બને છે.

ખાદી માત્ર રાજકીય વ્યવજાનસૂચક જ નથી પરંતુ યત્રયુત તથા ચાકરી ટપન અને તેથી ઉદ્ભવતી એકદંડુ નાશાવિષતિ અને સહકમજૂષી નિર્ધનતાની મરજુકૂષ પ્રતિ પૂરપાટે દોડી જતી આગચાડીને ચેતવનાર એ એક અભાવ પસિમલ ની અજા સાર છે, સામાજિક વિશિષ્ટિની કામકાલ દુલાને રિધર કરવાનો ખાદીને ઉત્કે-લેટુ, બકે દેવા છે

ખાદી બધા બધા નથ છે ત્યા ત્યા તે નમુતિ, ૧૫ નિખમન, રવ-માન, ૧૧ આધમનો, એટલે કે ફિફ્ટવાનના સામે ધરેલા સાથ રવજાનબના પચમમ પહેપાટ છે

વરસાદી છત્રીઓ

ચોમાસાના દિવસમાં ખાદીની છત્રી હોજ એમ આપણે રવાસાવિક હમણ રાખીએ આવી છત્રી કરી લેવા માટે ચાર વર્ષ સુધી બનેક અખવસ થયા, અને એ વર્ષ છત્રીઓને એક નમો નમ્યા ચોમાસામાં ચાપરી ટાકલ લેવા લેવાર પણ કરી ટાકાં, એટલે કામ કીક કીક થાયલું

વરસાદના બકારોથી બચવા માટે છત્રી પાના ખાદી કાપક ઉપર કઈક રેવલ નેહુ યજ્ઞવતુ પડે છે અને આ કારણે છત્રી વલનમાં થોડીક બારે પણ થાય છે

આ વર્ષે પણ એક નાવો નમ્યા લેવાર કયો જા પણ તે મુલકીયા કાકારને જ અખવસ લરીકે અખાવ અને પ્રોસમમાં વપરાશ પછી પૂરી ખાતરી થયે બીને વર્ષે જુ નમ્યા બનાવી ટાકાં એમ ઉમેદ રાખી છે

વરસાદી કમડા

કોરમજુના ખાદીના વરસાદના ઉપયોગી કમડાના વપરાસની આ કાપી પ્રોસમ આવે છે આ મુલક કામિયાન અખાધા ખાદીના વરસાદી કમડાને વાપરનારઓને સતોતરી કયા છે, અને પહેલે વર્ષે કારણે કમડા આલે પણ દહુ વપરાય છે, અખા કમડાના એક નમ્યા આવતી પ્રોસમ માટે પણ લેવાર થયો છે

ચિ વ એ

રેશિયા રહસ્ય

બધાસુધો ફિફ્ટવાનમાં રેશિયા ચૂલાની જેમ સર્વજ્ઞાક ન થાય ત્યાસુધી ફિફ્ટવાન રેડી બાબાક થાય છે જ અસકાવિત ખાતુ છે.

રેશિયા એ વળ એક જુનીય સાથ છે નાવ વિખાતુ થા જેમ ન રીમે તેમ રેશિયા વિખાતુ જા ન રીમે. રેશિયાની રીપ એ વળ એટલે છે. રેશિયાના ઉદ્ધાર વિના માથની રીપ હમજમ અસકાવિત થઈ પડી છે

રેશિયા કોંક બચતી અવરજા ને એમ વિના ન થય છે કામ તેથી બાવજતી છે રેશિયા માગનનું ને રેશિયા મુકિતનું ને મિજુવ છે

ને રિયે ફિફ્ટવાનમાં રેશિયા દરેક છુપાંને તે રિયેક્ટી ન અકાંડ ખાદીમાં થા કઈ, અને અખજી બધી ખાતુ અને મુજ-કેવનિ નથ થઈ

(વરસાદીય સૂચકાવર્તી) ધા. ૭ આવી

‘ખાદી સામાન્ય ખેડૂતની-સીને માફક આવે છે, તેમ જ તે રાજકુમારીને પણ શાયર છે.’

એ સરોજિની દેવી

કાપડના અનેક પ્રકાર

શુદ્ધ ખાદીમાં

મળે છે.

અખિલ ભારત ચરખા સંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી ભંડાર

૩૬૬, કાલકાદેવી રોડ, મુંબઈ ૨

Tel 'Khadishop,' Bombay

ખાદી અને ખાદીની વસ્તુઓને

બજારમાં મોકલવા માટે

પણ ખાસ વ્યવસ્થા છે.

સી ઉપયોગી સાદી, છોટ, પ્લાટિંગ વગેરે

(હિંદુસ્તાનમાં દરેક પ્રાન્તને ઉપયોગી માપની સાદીઓ વરધી મળે જનાવી આપવામાં આવે છે)

ચાલુ પહેરવેશ માટે અને તુરત ઉપયોગી થાય તેવી ૫ વાર લાંબી અને ૪૫ તથા ૫૦ ઇંચ પનાની સાદીઓ

સફેદ તેમજ રંગીન — આકર્ષક છપાઈ — તેમજ વણાટના પદાની માદી

સંગમરેડી છાપની સાદીઓ

સુતનો આકે ૧૨ થી ૧૪

સફેદ ગોળા ૫ x ૪૫; ૫ x ૫૦

એક રંગની છાપેલી કાળી કિનાર શ. ૩-૧૩-૦ ૪-૬-૦

બે રંગની છાપેલી કિનાર

(લાલ તથા કાળા રંગમાં) શ. ૪-૬-૦ ૪-૧૨-૦

છાપેલ કિનાર તથા વચ્ચે છુટી શ. ૪-૧૨-૦ ૫-૨-૦

ખાદી છાપની સાદીઓ

અકચરતી અનેક જાતભાતની ખાદીની તરફોવાળી

— સફેદ પોત —

૫ x ૪૫ ૫ x ૫૦

એક રંગની ખાદી કિનાર શ. ૪-૪-૦ ૪-૧૦-૦ નંબના

બે રંગની ખાદી કિનાર શ. ૪-૮-૦ ૪-૧૪-૦

કિનાર તથા વચ્ચે ભાત શ. ૪-૧૨-૦ ૫-૨-૦

વણેલ પદ્ધતિ કિનારની સાદી

સફેદ પોત — રંગીન વણેલ પદ્ધતિ

સવાઈ પનો પોત ભાવ નંબનો

૫ વાર x ૪૫ ઇંચ ચાલુ પોત શ. ૩-૩-૦

“ x “ “ “ “ “ “ શ. ૩-૦-૦

“ “ “ “ “ “ “ “ શ. ૪-૪-૦

“ x ૪૫ ઇંચ “ “ “ “ શ. ૩-૧૧-૦

“ x “ “ “ “ “ “ “ શ. ૪-૦-૦

૬ વાર x ૪૮ “ “ “ “ “ “ “ “ શ. ૬-૧૫-૦

છાપેલ તરહની સાદીઓ

પાકા રંગનો અનેક રંગ જેરંગી અને આકર્ષક કિનારની

તથા તરહોવાળી સાદીઓ

— ૫ વાર લાંબી તથા ૪૮ ઇંચ પહોળી સાદીઓ —

સુત નં ૧૨ થી ૧૪ — ચાલુ પોત

વિગત સફેદ પોત રંગીન પોત

ફેન્સી તરહની કિનાર છાપેલી સાદી શ. ૪-૧૩-૦ ૫-૦-૦

બાધણી ભાતની કિનાર છાપેલ “ શ. ૫-૧૪-૦ ૬-૨-૦

નિરંગી-લાલ લીલી તથા સફેદ કિનાર શ. ૫-૧-૦

વચ્ચે ભાત-છાપેલ સાદી શ. ૫-૭-૦ ૫-૧૦-૦

કિનાર છાપેલ સાદી શ. ૪-૩-૦

— સાદી — લ'ખાઈ વાર ૫ — પનો ઇંચ ૪૫

ફેન્સી કિનારની છાપેલી સાદી — સફેદ પોત શ. ૪-૭-૦

રંગીન પોત શ. ૪-૧૦-૦

સુદ કિનાર તથા વચ્ચે ભાત છાપેલ સફેદ સાદી શ. ૫-૧-૦

કિનાર છાપેલ સફેદ સાદી શ. ૩-૧૪-૦

મજલીન તાકા

આ તાકામાં અનેક જાતભાત, તરહની ભાતીયર છાપેલ

તૈયાર હોય છે જે બાણ કિનાર પણ હોય છે કે જેથી જે

માપની સાદી બનાવવી હોય તે માપની બની શકે છે.

તાકામાં વાર ૧૦ — પનો ઇંચ ૪૫ અને ૪૮

— ખાસ ધોનાઈની ખાદીમાંથી બનાવેલ —

પનો ઇંચ સફેદ જાત રંગીન જાત

૪૫ શ. ૧-૦-૦ ૬ વારના શ. ૧-૧-૦ ૬ વારના

૪૮ શ. ૧-૧-૦ “ શ. ૧-૧-૦

રંગ એ રંગી તરહ દાર છોટ તથા ઘાઘરા પાટ

છોટ તથા ઘાઘરા પાટ

પોલકા, પ્લાટિંગ, ચણિયા, ફરાક મટે

રંગીન છોટ — એક રંગી છુટી છાપેલ પનો ઇંચ ૨૭

તાકામાં વાર ૧૬, વારનો ભાવ શ. ૦-૭-૦ અને ૦-૭-૬

કેકડી કાપડની બારીક છોટ

વેલા તરહની છાપેલી કેકડીની છોટનાં પ્લાટિંગ

પોલકા અને ફરાક સુરોક્ષિત ઢેખાય છે

પનો ઇંચ ૩૬, વાગની કિંમત શ. ૨-૮-૦

વેલ છુટાકાર છાપેલ છોટ

તાકામાં વાર ૧૦

પનો ઇંચ ખાદી બની ચાલુ પોત ખાસ ધોનાઈની જાત

૪૫ સફેદ શ. ૧-૨-૦

“ રંગીન શ. ૧-૨-૬

“ સફેદ શ. ૦-૧૩-૩ શ. ૦-૧૫-૦

“ રંગીન શ. ૦-૧૩-૬ શ. ૦-૧૫-૬

૪૮ સફેદ શ. ૦-૧૪-૩ શ. ૧-૦-૬

“ રંગીન શ. ૦-૧૪-૬ શ. ૧-૧-૦

ખાદી ભાતની છોટ

વેરા રંગની જુલુ, લીલી, તથા ચોક્કસ

પનો ઇંચ ૨૭ — તાકામાં વાર ૧૬, કિં શ. ૦-૬-૦ વારના

આરી ભરતના સાડી તથા બ્લાઉઝ

શુદ્ધ જરી—સોનેરી અને રૂપેરી—તથા રેશમના આરી
ફિલિરતની મન પસંદ તરારહો

આરી ભરતના સાડી-બ્લાઉઝ

દરરોજ વપરાયતી આદીની ભત-સુતર ન ૧૨ થી ૧૪
સાધી આરીભરતની તૈયાર કરેલી સાડી કિનાર એક પાલવ
તથા છુદાવાળી સાડી અને તેજ તરારહવું બ્લાઉઝ
સાડીનું માપ ૫ વાર ૫૦ ઇંચ ફિ ૩૮ ૧૨ થી ૧૫

આરી ભરતના બ્લાઉઝ પોપકા

જરી અને રેશમ સાથે આરીભરતવાળા બ્લાઉઝ
મળુ તથા ખાપની કોર બ્લાઉઝની ફિ ૩૧ ૧-૮-૦

કાશ્મીરી ભરતકામના
બ્લાઉઝ

(મિત્રના દર્શાવ્યા મુજબ)
મળુ, ખાપની કોર અને
કમરનો પટો રેશમ ભરત
કામથી બરેલા ઊંચી
ભતના કોકરી કાપડના
બ્લાઉઝ
ફિ ૭ ૦-૦ એકના

હાથે કાતેલ તથા હાથે વણેલ શુદ્ધ રેશમી આદી
અખિલ ભારત ચરખા સંઘના પ્રમાણપત્ર વાળી
રેશમની ભતો તૈયાર થવા સાગી
ફેટલોક જથ્થો આવી પહોંચ્યો
પહેરણુ તથા ખમીસ માટે સફેદ રેશમી કાપડ
પનો ઇંચ ૩૬ ફિ ૨-૪-૦ વારના
કગલા પાટલુન માટે રેશમી કાપડ
મટકા કોટિંગ પનો ઇંચ ૫૩ ફિ ૪-૬-૦ વારના
સાડી માટે સફેદ રેશમ

તાકમા વાર પનો ઇંચ	તાકતો ભાવ	વારનો ભાવ
૧૨	૫૦ ફિ ૨૮-૮-૦	૨-૮-૦
૪૫	ફિ ૩૦-૦-૦	૨-૧૦-૦

આ રેશમને કાઈ પણ રંગમાં રંગી શકાય છે
રમાઇતો દર ફિ ૦-૪-૦ વારના વધુ
આ રેશમની ભતમાં સાડી પોલકાં વગેરેનું આરીભરતનું
મમ ઝોલી વધુ ફિ મતનું વરધી મુજબ મન પસંદ જુદી
જુદી તરારહવું શુદ્ધ જરી તથા રેશમથી કરી આપવામાં આવે છે
તોલાનો ભાવ ફિ ૨-૮-૦ મજૂરી સાથે
બ્લાઉઝ, પેલકા, ઝલકા માટે રેશમ
તરારહ બરેલ — સફેદ તેમજ રંગીન રેશમી ઝીટ
પનો ઇંચ ૩૪ ફિ ૩-૧૦-૦ થી ફિ ૩-૦-૦ વારના
સાડા રંગનું રંગીન રેશમ પનો ઇંચ ૩૩
દર ફિ ૧-૧૨-૦ વારના

ચો મા સા ની ઋતુ માટે — વોટર પ્રૂફ

ચોમાસાની ઋતુ માટે

— વોટરપ્રૂફ —

— વરસાદમાં પહેરવાલાયક —
વોટરપ્રૂફ
આદીના ઓવરકોટ
આ ભત લાંબો વખત ચર્ચા
વપરાય છે અને સતોષકારક
કામ આપે છે
તૈયાર ઓવરકોટનું માપ
છાતીનો ઘેરાવો
ઇંચ ૩૬ ૩૮ ૪૦ ૪૨
એક ઓવરકોટની
ફિ ૩ ૧૩-૦-૦
બહારમાંના માલકોએ
તૈયાર ઓવરકોટ મગાવતી
વખતે છાતીના ઘેરાવાનું માપ
લખવ

વોટરપ્રૂફ ખાખી ચોતારી કાપડ—પનો ઇંચ ૩૬
એક વારની ફિ ૩ ૧ ૪-૦

વરસાદ માટે છત્રી

રેશમન મગાવેલ આદીની છત્રીઓ વરસાદમાં સાડુ કામ આપે છે
ફિ ૩ ૨-૪-૦ એકના
આ છત્રી આદીકાપડ પર રેશમન ચર્ચા તૈયાર કરવામાં
આવી છે આદીની છત્રીઓ હલુ અખતરારૂપે છે આ કારણે
બહારમાંના માલકોને એ માલ હલુ મોકલી શકાય તેમ નથી

મુસાફરી માટે વોટરપ્રૂફ હોલ્ડ-ઓલ

સફેદના પથારી તેમજ બીજા સામાન્ય વસ્તુઓ શાખી
શકાય અને વરસાદમાં બિભવ નહિ તેવી સંગવડતાવાળી
આ ભત મજબૂત કાપડમાંથી બનાવવામાં આવે છે—માપ
૨૭ ઇંચ પહોળું x ૭૨ ઇંચ લાંબું
ફિ ૩ ૧૧-૪-૦ એકના

સૂચના—૧ બહારમાંના ઓર્ડર વી પી ચી મોકલારી

૨ બહારમાંનાથી માપ મગાવનારે રૂપ ટકા બેટલી ફિમત ઓર્ડર સાથે અવરય મોકલવી જોઈએ

૩ એક આનાની પોસ્ટની ડિગ્રી મળેથી નખનાઓ મોકલવામાં આવશે

૪ બહારમાંનાથી મગાવનારે એકંતી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવું

સમગ્રો પત્રવ્યવહાર — આદી ભંડાર, ન ૩૬ કાવગાદેવી ગેઝ, મુખર્જી ન ૨, એ સરનામું કરવેલ
અરમ કાપડનું ઉત્પત્તિક — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, ચીનગર (મરખીર) મરનાણુ અગ્રેજીમાં કરવું

તારનું સંગ્રામ
KHADISHOP

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

આદીભંડાર, ૩૬, કાવગાદેવી ગેઝ મુખર્જી ન ૨.

પ્રાસંગિક—મુખર્જી મનસાલ વેલ આદી પત્રિકા ઓફિસ રીડ રોડ અમદાવાદ

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિહંગદાસ વસનતી જેરાભણી

[અંક ૭]

મુદ્રક: મૂળચંદ્રભાઈ ચિત્રમહાલ
પેટેલ, સુધેશભાઈ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકે ૧ ના મો, અમદાવાદ

આમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ ના આષાઢ વદ ૧
શુધવાર, તા. ૧ જુલાઈ ૧૯૩૧

ચારિત્ર લઘાન મ
દેશમાં રૂ. ૮-૦
દેશબર રૂ. ૧-૦-૦

[જે તાલુકા પોતાનું અન્નન પકવી લેતા હોય, પોતાનું સુતર કાપી લેતા હોય, પોતાનું કાપડ પની લેતા હોય, અને પોતાની સ્વતંત્રતાની ખાતર કુ ખ સદન કરવા તૈયાર હોય તે આજ વર્ષે સ્વાવલંબન સ્થાપવાને માટે જરૂર તૈયાર છે, અને એક તાલુકા પણ આજ કામ પાર જિતારવા તૈયાર હશે તે એમ એક દીવા આખા ધરને અન્નપાને છે તેમ તે આખા દેશને અન્નપાને મેં હ માંથી]

ખાદીની સ્વાવલંબન પદ્ધતિ

એક પ્રયોગ

સ્વાવલંબન એટલે શું ?

પોતાની જરૂરિયાતો માટે પોતા ઉપર જ આધાર રાખી પોતાની જાત મહેનતે તે પ્રાપ્ત કરવી તેનું નામ સ્વાવલંબન. ખાદીનું સ્વાવલંબન એટલે પોતાને જરૂરની ખાદી પોતે જ સ્વહસ્તે પીંજણ, કંતામણ અને વણાટ કરી પેદા કરવી તે આજ સ્વાવલંબની ખાદીના પ્રયોગો જિનેલિયા રિસસ વગેરે જે ચાર સ્થળોએ આદરવામાં આવ્યા, અને તે આમ પ્રદેશોમાં કોનાં સારા પરિણામો મળવાથી બીજાં પણ છટાછવાયા પ્રદેશોમાં તેવા જ પ્રયોગો શરૂ કરવાની અમને ઝેરણા મળી.

ઉદ્દેશ

એક જ જગ્યાએ વસતા દોઢ બે લાખ માણસોની વસ્તી વાળા પ્રદેશમાં એવી જાતનું ખાદીપ્રચારકાર્ય કરવું કે જેથી કરીને મુખ્ય ધધા ઉપરાંત સાથેસાથે ધૂરસહની વેળાએ લો કાઈ પોતાના જ ધરમાં બધી કિંચકો કરી પોતા માટે જરૂરી ખાદી બનાવી લઈ શકે, અને જે વધુ વખત મળી શકે તે વધુ બનાવી લેકોમાં વેચી પણ શકે આ ઉપરાંત દેશકલાનુચિત જીવનના બીજાં પણ કેટલાક ક્ષેત્રો ખેડવા અને ખીલવવા કે જેથી કરીને લોકો અને તેલકા સ્વાવલંબી બને, તેમની સર્વદેશીય શક્તિ વધે, તેમનામાં ધાનિત અને સતોષ ફેલાય અને પરિણામે તેઓ સુખી થાય

પ્રદેશની યોગ્ય

આવું કાર્ય કરવા માટે પ્રદેશ પણ કોણે જ હોય કે બની અર્થતંત્ર બરીબી આજસ અઝાન, બીજાણુલું નિરાશા તથા જડતા વગેરે સૌ આશ્ચર્ય સંપત્તિઓને ધર કર્તુ હોય કારણ આશ્ચર્ય સંપત્તિઓના વિનાશ કરી અને બને તેટલે બશે દેવી કા પરિણામ સામાન્ય સ્થાપણ છે જ ખાદીની આખી શિક્ષાયાત્રાના મુખ્ય હેતુ છે, અને તેમાં ખાસ કરીને સ્વાવલંબી ખાદીના વિશેષ એ કાર્યને અંગે બીજાં પણ કેટલાક વિચાર કરવાનાં તે એ કે તે પ્રદેશમાં કપાસના પાક સારી પેઢે થતો હોય કે જેથી કરીને કપાસપ્રાપ્તિ માટે બીજાં સ્થળો ઉપર આધાર રાખવો ન પડે, બનાં અસલના સમયમાં ખાદીલેખનું અસ્તિત્વ હોય પણ દાહમાં તે અપ્રમાથ રિયતિમાં હોય અથવા બિલકુલ અદૃશ્ય થયું હોય બનાં લોકોએ સાદુકરોના કળંથી દખાઈ જઈ પોતાની જમીનનગીર વેચી દીધી હોય અને સપૂર્ણ નિરાશામય આર્થિક વાતાવરણ બની ગયું હોય કિન્નુરતાનના જુદાજુદા ભાગોના ખાદી સેતોએ પોતપોતાને અનુકૂળ આર્થિક સ્વાવલંબી ખાદીસેવાક્ષેત્રો શોધી કાઢવા છે, અને ત્યાં ત્યાં પોતાની પ્રવૃત્તિ આદરી દીધી છે અને અમારે અનુકૂળ ભૂદેશખડના સાગર જિજ્ઞાસા આવેલા રહી તાલુકાનો પ્રદેશ પમદ કોઈ

કાર્યદેય

રહી તાલુકાના અનન્યપર મામમાં ખાદીનિવાસ તે છે જ એટલે ત્યાં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ કાર્યની શરૂઆત કરવામાં આવી એ મામના ૧૯૬ ખેડેતા પૈકી ૧૩૬ની જમીન કરજ પેટે દરાજ થઈ ચૂકી હતી જે મામની આસપાસના પ્રદેશના ૧૬ મામોમાં ખાદીપ્રવૃત્તિને ફેલાવવામાં આવી એ મામોમાં એકદર આશરે દશ હજારની વસ્તી અણી યકામ લોકો જેમ જેમ અમારી કાર્યપદ્ધતિ સમજતા જાય છે અને તેના લાભો અનુભવે છે તેમતેમ તેઓ એ કાર્ય પ્રતિ ખેચાતા જાય છે, અને અમને ખાતરી છે કે સ્વાવલંબી ખાદી એ પ્રમાણે પોતાની ઉપયોગિતાનું સ્ત્રેન વિસ્તૃત કરતી જશે

પ્રચારપદ્ધતિ

મામોમાં શેરેશર ફરીને આનાસદક બીપુલ સૌને અમે જેવી સમજણ આપવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ કે લોકો પોતાના જેવી વધેરના કામોમાંથી નિવૃત્ત થઈ અવકાશની વેળાએ પોતાના ઉપયોગ્ય એટલી ખાદી તૈયાર કરી લે તે તેમને કાપડને અંગે થતો થલો ખર્ચ જમી જાય સામાન્ય રીતે અમારી સ્વાવલંબી ખાદીની દલીલમાં આર્થિક તરવ પ્રધાન હોય છે, પરંતુ તેના પેટામાં નીતિ, ધર્મ, ધાનિત, ઉદ્યમ, દયા, જ્ઞાન, હિંમત, સહાયાર આદિ ઉપાંગો પણ આવી જ જાય છે

અમારી વાત ન સમજનારાઓ સાથે અમે એકાએક વિવાદમાં જોતરતા નથી, તીવ્ર વિરોધ તેમજ વિરોધ આગ્રહ પણ કરતા નથી વાર વાર તેમનામાં ભળવાથી, અને આસપાસના બધા લોકોને મજબૂતવાથી તેમજ તેમની સમજ સક્તિ આદર્શ રજૂ કરવાથી તેઓ પોતાની મેળે જ સમજવા લાગે છે, કાર્યની અપેક્ષાના ખ્યાનમાં રાખી અમે લોકો સાથે થલેલાએ ખાદી સર્ણવી જ વાતો કરીએ છીએ અને બીજા વિશેષ ઉપસ્થિત થવા છતાં રખેને ખાદીના મુખ્ય મિત્ર ઉપરથી લોકોનું ખ્યાન ખસવા પામે એ ભયથી તે ટાળવા અમે પ્રયત્ન કરીએ છીએ

કાર્યની શરૂઆત

આ પ્રદેશમાં તા ૧૬મી નવેમ્બર ૧૯૨૬ને દિવસે અમ્મો અમ્મો તે પહેલાં કોઈ પણ માણસ સાથે અમારો કઈ પણ પરિચય નહોતો, અને જેમની સાથે કંઈક જોણપણુ થા પડિચય હતો તેમના તરફથી અમને બેઠિતો સહકાર પણ ન મળ્યો

કાર્ય શરૂ કરીએ તે પહેલાં લોકોને અમારી જોણપણુ આપવી અથવા અમારો પરિચય કરાવવો—એટલે કે અમે કાણુ છીએ, કેવા ચાણુઓ છીએ, શું કરવા માગીએ છીએ, વગેરે સૌ જણાવવું જરૂરી હતું મરજૂ આમ પરિચય કરાવ્યા વિના બધીવાર કામમાં બાધ આવે છે, અને પાકા પાયા

ઉપર કાર્ય જમીન શકતું નથી ખાસ કરીને આ વસ્તુ રચનાત્મક કાચ વિષે તો પછી જ સાચી છે લોકોના મનમાં સેવકો વિષે એ તેવા વિચિત્ર અને ન હમજવાળાં વિચારો ધર ખરી એસે તો પછી સેવકો પોતાનાં કાર્યમાં આજણ કેવી રીતે વધી શકે ? આથી અમારા દૃઢ પરિચય આપી અમે અમારી સર્વ સક્રિય આરંભના અનન્યપૂરમાં જ એકાગ્ર કરી જોવાનો નિશ્ચય કર્યો

શરૂઆતના દરેક દિવસ તો શિક્ષણરૂપાન અને સરળજની ગોઠવણ કરવામાં જ વીતી ગયા રસિયાન પ્રચારકાનું, જેટલે કે લોખ અને શિક્ષણની ફેમિ પેદા કરવાનું કામ તો અમે આપ્યા ત્યારથી આનું જ હવે પ્રથમ પીજીયુ અને કાતણ શીખ વવાનો આરંભ કર્યો

જેક તરફથી આમ શિક્ષણકામ ચાલતું હતું, તો બીજી તરફથી બાજુ પ્રચાર કામ પણ તેમની જ ખજણથી ચાલતું હતું લોકો પણ કેટલાક દેહરને વરા થઈને તો કેટલાક પ્રશ્નને ખાતર, તો કેટલાક અમારા તરફથી ફેલાતી સમજણ અને પ્રચારથી ઉદ્ભવેલી જિજ્ઞાસાથી, જેમ કેઈપણ હેતુની આભાવવૃદ્ધ સ્ત્રીપુરુષ માગણો અને ખાળિકાઓ સૌ

અનુકરણનો પ્રશ્ન

કોઈ આવના કા વા પ્રશ્ન માત્ર અનુકરણનો હતો એ વર્ગની સખ્યા અહીંયા વસ્તીના કુલાગ નેટની છે તેઓ શરૂઆતમાં આવવાની હિંમત નહોતા કરી શકતા અને લોકો અમારાથી ભડકી ન જમ તેથી અમે પણ એ પ્રશ્નને ચાલચલાઈ પડતો જ મૂક્યો હતો પરંતુ થોડા દિવસ પછી તેઓ પણ આવવા લાગ્યા શિક્ષણ સમયે શિક્ષકો શીખવતા અને મમળતા હતા તે હતા જ, પરંતુ સાથે સાથે બિલેલિયાની પેઠે અહીં પણ ચિત્રોદાગ પ્રચારકાર્ય કરવામાં આવતું હતું

અધિકારી વર્ગ

અમારા આ ગામમાં આપ્યા પછી થોડા જ દિવસમાં એ ગામના માલજીવર અથવા જમીનદાર પણ ત્યાં આન્યા એ ગામ ઉપરાંત એનાં બીજા પણ ૧૩ ગામો છે અમારા અહીં આ પાના અખર ભણી એ કાર્ક બહુ મહારાઈ ગયા હતા અને પહેલેથી જ અમારા વિરે ખરા । અભિપ્રાય બાધી વિશેષી વાતો કરવા લાગ । ગામના લોકોને એમના મરી એમણે કહ્યું કે અમારા અહીં આવવાયા અને રહેવાથી ગામના લોકો અને જમીનદાર બનેની કોઈ સિધ્ધિ થશે લોકોમાંથી એવાર ભાઈઓ જેમને અમારામાં કઈક વિશ્વાસ આવ્યો હોય તેમણે એમનો કામ લાંબો—લાંબવા પ્રવલ કર્યો પરંતુ તે જમીનદારને એ વાત મને જીનરી નહિ

એ જ સમય દરમિયાન અમારા અહીં આવવાના સમાચાર રહી વિશ્વાસના પોલિસ અમલદારોને પણ પહોંચી ચૂક્યા હતા તાત્પર્યના લોકો આમ અભવપા પ્રશ્નમાં રહી ક્રોધ પણ જાળના સ્વાર્થ વિના આવી રીતે કાર્ય કરે એને દેવ દો । એ વસ્તુ એમો પણ તમજઈ નહિ એટલે અમારા વિરે પહેલેથી જ અમલ અભિપ્રાય બાધી લઈને અમને પકડવા મારે ક્રોધ લાગ્યો પોલિસ અમલદાર સથે આવી પહોંચ્યા

પોલિસ અમલદારે આવીને તરત જ એ જમીનદાર પહેલેથી જ અમારા વિરે ભવબીન દત્તો તેને બેલાયો અને ગામના કુખી લોકોને બેસા કરી અમે તે ગામમાં ચૂં ચૂં કર્યું અને મું દત્ત તે વિરેની દબકા પુટવા લાગ્યા લોકોએ તો એમ જન્યુ જનું નમ જરાગર કહ્યું કે અમે ગામલોકોને ને બની નારિનાનું કાપક વેર બનાવી લેવાનું અને તેને અમે

પીજીયુ કાતણ, વણકાદ વગેરે કિયાઓ મરત શીખવવાનું કામ કરતા હતા પોલિસવાળાઓ એકદમ આવી સાદી વાત કેમ માને ? એટલે એ તો કોપમાં ને કોપમાં અમારા મર્વાવપમાં આ વા અમે તેમને શાન્તિથી આવગર આપી અને અમારા ઉદ્ભવ મગજનો અમારી માથેસર પુટલા દિલની વાત માલગી તેઓ શાન્ત થયા અને અમે તેમની સાથે બીજી કાર્ક તીનપાય ન કરી તે ભેઈ તેમને આશ્ચર્ય થયું અમે તેમને જગ્યાઓ કે અમે અમાર સુધીમાં ન તો કાર્ક મતનાં બ્યાખ્યાનો આપ્યા હતા કે ન તો કાર્ક ભતની બીજી અવવાઓ ઉઠાવી હતી, અમે તો માત્ર અમાર સુધીસાદુ ખાદીનું જ મર્થ કર્યો કરીએ છીએ અને તે અહીંના મરીન લોકોને વણુ જ મદદરૂપી થઈ પડયું છે કાર્કના સારીપે પ્રચાર થયે તેની સફળતાનું મદદરૂપ સમજણુ અને એ લોકો પીજીયુ શીખી રહ્યા હતા તેમની પાસે થોડાક પીજીયુના પ્રયોગો પણ કરાવી ફેખાકયા પરિણામે ચાલુ ર પીજીયુ અને આસપાસ બેંસલા લોકો આગળ કાર્કની પ્રસંસા કરવા લાગ્યા, તમજ તેમનાં માલુમથી ઘેર કેમ કાતતા હતા તે વગેરેનું દર્જાત પણ આપ્યું આમ કોપે શરૂઆતે આવેલા પોલિસ અમલદાર અને ચાલુદાર એમનીના થઈને પાછા ક્યાં અમારા મનમાં સહેલું થયું કે સ્વાભાવિક રીતે રાજદારી વાતો પણ શાંતિથી તેમજ કોપક્રોધ રીતે સમજવવામાં આવે તો સામા માણુસને મને તે મદદરૂપી જીતરે છે અને આખરે તે ક્રોધ વસ્તુ એમ તે જગ્યાએ છે આવી રીતે સરકારી અમલદાર તેમજ જમીનદાર તરફના કચનમ વાલેજા વીખરાઈ ગયાં

આના થોડાક દિવસ પછી રહતી તાલુકાના તદ્દમીસાર (મહેસુલ વસત કરવાર અમલદાર અથવા મહામકરી, મામલતદાર) પણ ક્રોધ કામને અંગે અનતપૂર આવી લાગ્યા અને અમારા વિરે જન્યુ પહેલેથી સાંભળી બધી લાઇ અમારા કાર્કલપમાં જન્યુ તેઓ સાદેન પધાર્યા તેમને સામાન્ય સારી ઉપર બેસાડી અમે અમારા કામની ઉરેશની, સ્થાનિક મરીની વિરેની વાતચીત કરી અત્યાર સુધીમાં થોડાક માણુસે વણકાકામ પણ શીખી ગયાં હતાં અને ગામના એક બાલજુ જેટલ પહેરે ખાદીના બે તાકા પણ તૈયાર થઈ ચૂક્યા હતા એ તાકાની મળણી કિયાઓ તેને ઘેર જ થઈ હતી અને પ્રથમ પ્રથમ છતા ખાદી લણી જ સારી નીળી હતી કુસરના વખતમાં એ સપટ કાર્ક થયેલું દેવાથી તે જેટલને બેસા એ તાકા કેવળ ફેના બાવે જ પડ્યા હતા આ સર્વ અમે તદ્દમીસદાર સાદેનને સમજાવ્યું પહેલાંના પણ કેટલાક નમૂનાઓ તેમને બતાવ્યા આમ તદ્દમીસદાર સાદેન અમારા કાર્કનું મદદરૂપ સમજવા એટલે તેમણે લોકોને પણ તે સમજવવા માંડ્યું

હીથી પણ પાછા એકવાર તદ્દમીસદાર સાદેન ગામમાં આવ્યા ત્યારે અમારા ખાદીનિવાસની મુલાકાત તેમણે લીધેલી, અને આજીજાજીનાં લોકોને ખાદીકાર્કમાં કેટલું સક્રિય સમાવડું છે, તે બાબત પર કાર મૂકીને સમજવપૂ આથી લોકોમાં વધુ ઉત્સાહ ફેલાયો અને વણેલામવતેની પો પેને કાતણ પીજીયુ, વણકાકામ વગેરે મળી પતાને ઘેર ખાદી ઉત્તમ કરવા પ્રેરાયા ખુદ તદ્દમીસદાર સાદેનના શરમાં જન્યુ આને અમારી ઉદ્દેશ્ય નહિ જન્યુ રટિયા થાને છે

આમ તદ્દમીસદાર સાદેનની સહાનુભૂતિથી મદદમ ઉપરાંત સહેજની પણ અમારા વિરેની કેટલીક દબકા કર થઈ અને તેમને સ પિ વગતી જન્યુ

દરમ્યાન એક બાઈ એવા આવી પહેર્યા કે જેમને વિશે અમારા મિત્રવર્ગમાં તે છદ્ધી પોલીસના માણસ છે એવી ચકા હતી અને કાચ તેમ દોષ પણ ખરું પગલું અને તેા તેમને પ્રેમપૂર્વક ૧૧ દિવસ રાખ્યા આદીનું માઠા મ્મ મળતું અને ખૂબ પરિશ્રમથી કાંતણુપીંજણુ વગેરે શીખરી તેમને વિ ૧૫ કર્યા

સહીન સરભમ

આદીનો સરભમ એવા ૩૩ કે સાધારણ દુધારીકામ બજારનાર કાઈ પણ બાઈ તે બનાવી શકે છે અને મામડામાં તેવા સાધન પણ સરેલાઈથી મળી શકે છે આ સુધારીકામની પણ કેટલીક સમજૂતી અને લોકોને બાઈની અને પછી તેા બમારુ કામ એટલુ બધુ વધી પડતું કે અમારે સ્થ નિક સુધારતી મદદ લેવી પડી આટલુ થયા પછી સુધારે પણ અમારી કારવેલી ઉચિત મજૂરીથી રેડિયા કરી આપવા લાગ્યા અને ભેતભેતામાં સેકડો રેડિયાએ મામડાં ધર કર્યું તેમ છતાં પણ રેડિયા મારેની મામણી એટલી વધવા લાગી કે સુધારે તે માગેને પહેાંચી વળી રકમ નહિ એટલે બંને બીબ ૨૧ મજૂરી રેડી ૧૩ રેડિયા તૈયાર કરાવ્યા આ મજૂરી મુખ્યત્વે કરીને ગોઠડ અને અમાર લોકો જ હતા

૨૧. ૮-૧૩-૩૧ આ રેડિયો

રેડિયાના થાણુ બાવ નીચે પ્રમાણે છે —
સામાવાનનો ૨૦ ઈંચી તાડીવાળો રેડિયો
મજૂરી કાઠડુ લોહાની લાટ લોહાની સ્થાવ ત્રાક
શ. ૦-૮-૦ ૦-૩-૦ ૦-૧-૦ ૦-૦-૩ ૦-૧-૦

આ ઉપરથી કાઈ એમ નધારે કે આ બાવ એાજા ને સરતા ૩ લોકોની બાધિક સ્થિતિ એટલી સરતી કિમતે પણ રેડિયા લઈ શકે તેવાં નથી. સાવા, ફેટકા તિવરા મટુઆ વગેરે હાસધાન્ય પણ જેમને એકવાર બાએ મળતું હોય તેમને ઉપરના બાવે રેડિયા વેચાતા લેવાતુ કેમ કહી શકાય ?

રેડિયા મફત

બ્યાં આવી અને આઠાંથી બધી ગરીબાઈ અને નિર્ધનતા બ્યાંપી રહી હોય ત્યાં રેડિયાને મફત પ્રચાર કેમ ન કરેવેા એવા પ્રશ્ન સ્વાભાવિક છે પરંતુ અમારે આ ૧૮ માગેમાં જ ફક્ત કામ કરી બેસી રહેવાનું નહોતુ અને જે ૧૮ માગેમાં જ ફક્ત ગરીબાઈ એમ પણ નહોતું અમારા પ્રયત્ન અને અમારી કલ્પના તો એવી છે કે અમારે આ ૧૮ માગેમાં જ એવી રીતે પ્રચારકાઈ કરવું કે બધી બધી તૈયારી થઈ ગયા પછી અને માત્ર થેર મેકામેકા જ આણુનાણુનાં મશીનો સર્વ મરિયરી હવાવીચ્ચાવી સમીએ ચાર આના વાળા રેડિયાને પ્રચાર આ માગેમાં બની જશે તો આગળ પણ એના વિસ્તાર સારી પેઠે થશે જ કાઈ પાસેથી ઉચક દાન લઈ મફત રેડિયા આપવાતુ કામ બધે ન થઈ શકે અને બને ત્યાં સુધી લોકોમાં મફત લેવાની હિત પેદા ન થાય એ જ ઇષ્ટ છે

બીબા રેડિયા

આ પ્રદેશમાં અસહન રેડિયાનો નાશ થયે હિદના બીબ પ્રાતોની માફક કઈ ૩૦-૩૫ થી વધુ વર્ષો થયા નથી એમ જણાય છે તે વખતના બીબા રેડિયા આજે પણ ધણુખરા ધરોમાથી મળી આવે ૩ એક મામડા મચારેના ૧૫ થર છે જેમાના ૧૦ ધરેમાં આ બીબા રેડિયા હજી છે પરંતુ આજે જે લોકોને ખાવાના પલ્લુ સાસા પડે છે એટલે રેડિયા બેઈએટલા સંગીન ન હોવા છતાં પણ અને જે લોકોની ગરીબીના ખ્યાલ કરીને એવા રેડિયાથી પણ મમ ચલાવી રહ્યા છીએ એ કે એમાના કેટલાક રેડિયા ઠીક ચાલી શકે

એવા પણ છે જાખીના તે બ્યારે મંગેા ન ચાર ત્યારે જલસાએ આ બીબના ૧૨૫ રેડિયા મામડા ૩૩ ૨૫૫ દુગે પગલું ફરી બચન પણ એમની પ્રતિમાં મુગેમી મુગે છે આટલા કે કપાણુ અગ્યા ૫૧ એ અને બીબ પડી રહેલા સો સુખચાલિત રીને ચાલુ થા જશે

ડોલ પ્રદેશ

ફોને સવાલ પણ કઈ માણુલી નળેના જે મામડા ૩ થતુ હતું તેમા પણ આ વડે પાક ન જશે થશે દુગે ત ૧ વેચાતું બનાવી ચર નરેની અને વખતે વખત જાગરના પ્રમાણમાં વેચાતું લેવાની છ ૧ દોષ તોપણ મળ્યા અવા નહિ કે બારે મરિના કે મ વા કડે

કપાસનો પાક જાતરના પુદેષ અને બદોં આરી પહેર્યા હતા અને પાકીતારના સમયે અમારા કામની કારખાન થઈ હતી એટલે જ અમારા સમજનવાથી આમગ જતા લોકો કે લેવા છપ્પે તો તેમને તે ક્યાંથી મેશે એ પ્રશ્ન ક્યો થશે બનતા સુધી અમારે એ લેવડવડની બાતતમા ન પડતું પડે એમ અમારી છપ્પા હતી તેમ છતાં પણ આ વરમે માન કે ન મગવાના કારણે જ અમારા વખત નકામે ભલે એ બધી અને પોતાના અગે થોડુક કે વેચાતું લઈ રાખ્યુ અને વિચારું કે બે અને વરસે એાજામાં એાણુ એક મામ પણ આદર્શ વસ્ત્રવાસ બની તરીકે તૈયાર થઈ જાય તો એ આણુનાણુનાં નેગમમને પ્રત્યક્ષ પ્રમાણુ અને દલાન ૧૫ થઈ પડશે, અને બીજે વરસે આસપાસના મામડામાં લોકોને સમજવાનાં અમારુ પ્રચારકાઈ મરેટુ થઈ પડશે

અમારા પ્રચરકાઈ વડે અને લોકોને એટલું તો સમજતી શક્યા કે ચાર રૂપિયાનું કાપડ લેવા કરતા રૂપિયા એકનુ કે જઈ થેર કાપડ બનાવવામાં દરેક રીને હાથેરા મમારેલો છે લોકોની ખરીદવાની સક્તિ એાજી તો હતી જ એવી મરીનીને લીધે અમારુ કાર્ય આ વરસથી કાગે પડવા માંડે એ હેતુથી માત્ર બનતપર મામડાં જ મામની પ્રતિષ્ઠિત બક્તિઓની મારફત તેમની જવાબદારી ઉપર થોડીક મુદતને મડ જ થોડુક થોડુક કે ઉધારે આપવાવા માગ અમારે માગ અમારે કરવેા પડ્યા અને આથી અમને પરિણામે લાભ તો થશે જ

અમરદશિત પ્રચાર

આમ અમરદશિતવર્ગનો વિરોધ રેડિયા, ત્રાક વગેરે સરભમ અને ફરી મુશ્કેલોને અંત આ યો દરમ્યાન આણુનાણુના પ્રદેશમાં અમારુ પ્રચારકામ તો ચાલુ જ હતુ રેડિયા તૈયાર થઈ ચાલવા માંડ્યા હતા, અને લોકો પોતાના ઉકારાટોઈથીએની મદદથી કે પીંજરી કાંતવા લાગ્યા, લેગેરે જઈ ક તામણુ થીજવવાના પરિણામે સર્વત્ર રેડિયાનો ખુબજ સજાગવા લાગ્યો સતર તૈયાર થવા મ ડ્યુ તેમ તેમ વણાટ કામનું ક્ષિણુ પણ આરભાતુ ચ્યુ ખેડૂતોને પોતાને થેર જ રુતુ કાપડ બનતુ જેઈ લોકોમાં તેની સારી અમર થઈ, અને એથી લોકોને અમારી વાત સમજવવામાં અમને સુખમતા થઈ પડી

વણાટવ્યવસ્થા

મિળેલિયાના બુલબત પરથી અમને માનુમ પડ્યુ હતુ કે વણાટવ્યવસ્થામાં કામમાં અમારી ધણી સક્તિ પરવાજ જતી હતી એટલે અને પહેલેથી જ માત્ર ઉપગથી સહાદકા તરીકે રહી જણાટવિષયુ ઘાન મરાનુ હતુ કાણુ વણા માટે સ્થાનિક વણકરો ઉપર અધાર રાખવાથી વધારે વણકરી લેવી રિવસે સુધી વણી ન આપવ ખગાય વણી આપવ, સતર રાખી હેતુ અવવા તો બદલી લેતુ હપ્પાનુસાર વણી

ન આપતું વગેરે મુશ્કેલીઓ અને અગવડતાઓ વણકરો તરફથી સહન કરેલી પડતી આવા સંસ્થાને લીધે અહીં પણ બિન્નેલિયાની માફક અમારે જ વણાટવ્યવસ્થા હાથ ધરવી પડેલી આશા છે કે અહીં વણાટકામ કાંતણકામ જેટલું વધુ પ્રચલિત થતા અમારું કાર્ય અન્યરથાએ પ્રચારવા અને અહીંથી વહેલી મુક્તિ મળે

ઉત્પત્તિ

અહીંની બેઠારી અને ગરીબી એટલી બધી છે કે બંને તો સોઝા પાસે તેમની જરૂરિયાત ઉપરાંત વધુ કાપડ તૈયાર કરાવી વેચવાની વ્યવસ્થા પણ કરી આપવાનો વિચાર છે કે જેથી ઉત્પત્તિ અને વેચાણનું કામ એક વખત સુવ્યવસ્થિત થતા અમારા ગયા પછી કોઈપણ સ્થાનિક વેપારી તેને અપનાવી શકે

સાર

પ્રચારકોનાં આ બધા ગામોમાં જેની જનસંખ્યા લગભગ ૧૦૦૦૦ ની હશે ત્યાં અમારા પ્રચારકાની એટલે સુધી અસર થઈ છે કે વાવણી થઈ ગયા પછી સોઝા કંતણ પીંજણ અને વણાટકામને પોતાની મેળે જ અપનાવવા લાગરી એકે હાલ તો બધે જ દુકા પ્રમાણમાં કામ ચરે કંઈ છે છતાં અમારા પ્રચારનો હેતુ લોકોમાં ઠીક ઠીક સમજાવવા થઈ ગયો છે સુધાર, કુદાર વગેરેની સગવડો પણ જ્યાં ત્યાં મળી આવવા લાગી છે પીંજણરિકણ ને સુત્રપાત કણાખરાં ગામોમાં થઈ ચૂક્યું છે ૧૫-૨૦ માઈનના ઘેરાવામાં કાર્યની અસર વારે ખાણ ફેલાઈ ચૂકી છે કાર્પાલયના જન્મથી જ મંગીનતા પર વધારે ભાર મૂકવાથી કતામણ વગેરે કામો સારાં થાય છે અને ૮-૧૦ ધરતી સુધાર તો બહુ જ સારુ આવે છે એક ઇંચમાં ૮૦ તાર નાખી ટાકાય છે

પીંજણનું કામ વૃદ્ધો અને ડોસીઓ તથા ૭-૮ વરસના બાળકો તથા બાળિકાઓ આનંદપૂર્વક કરી સૌ આ કાર્યની સહાયક સિદ્ધ કરી રહ્યા છે

અત્યારસુધીમાં ૪-૩૫ માણસો વણાટકામ શીખી ગયા છે અને એમાંના ગ્રામ્ય ચારને બાદ કરતાં સૌનું વણાટ સારું છે પ્રથમના તાકામો જ તેમના સમીન વણાટકામનો ખ્યાલ આપે છે એક દશ વરસનો બાળક અને એક ૬૫ વરસનો ડોસો જેણે સૌ પરિશ્રમ કર્યું કામ કરવું છે ડી દીધું

વેચાણના આકેડા

ઇ. સ ૧૮૩૧ ના નીચે પ્રમાણે બજાવેલા માસ દરમિયાન મુબર્રામાં થયેલા બાદીવેચાણ

	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	એપ્રિલ	મે
બેઠારનું નામ અને ઠેકાણું	રૂા આ પા	રૂા આ પા	રૂા આ પા	રૂા આ પા
૧ બાદી બેઠાર ૩૮૬ કાલવાદેવી રોડ	૨૬ ૨૯૬-૨-૦	૩૧ ૮૧૫ ૧૦ ૦	૬૧,૦૧૦ ૧૦ ૬	૨૨ ૬૨૮-૩-૬
૨ બાદી કુકાન ગીરગામ બેઠાર રોડ	૫ ૩૪૬-૬-૬	૩ ૫૮૪ ૧૦ ૬	૧૨ ૦૫ ૮ ૬	૩ ૪૬૨-૩ ૦
૩ શુદ્ધ બાદી બેઠાર ગોરારાજી રોડ મારકિટ	૩ ૫૮૮ ૧૨ ૩	૩ ૬૨૦-૦-૦	૩ ૭૦૩-૧-૦	૪ ૨૦૨-૫-૦
૪ , શાખા ન ૧	૧,૭૨૬ ૧૩ ૬	૧ ૮૫૦-૦-૦	૧ ૪૦૬ ૧૨ ૬	૧,૦૩૬ ૧૨ ૦
૫ શરત વલ્લભદાસ બાદી બજાર માડવી	૬ ૭૧૦ ૬-૬	૮ ૧૨૬-૨-૬	૪ ૧૮૮-૪-૬	૩ ૭૦૮ ૧૧ ૦
૬ જવેરી બજાર શુદ્ધ બાદી બેઠાર	૩,૭૬૬-૧-૬	૩ ૬૧૩-૬-૬	૨ ૦૪૬ ૧૪ ૬	૧ ૨૭૧-૬-૬
૭ સદર બાદી બેઠાર દાદર	૨ ૧૯૦-૦ ૦	૨ ૪૦૬ ૧૨ ૭	૨ ૫૧૫ ૦ ૦	૧ ૫૫૩ ૦-૦
૮ અ હા ય સંધ બાદી બેઠાર, ગિરમામ	૧ ૮૪૬ ૦-૦	૧ ૫૭૬-૧-૦	૧ ૨૧૧-૦-૦	૧ ૬૪૪-૦-૦
મુબર્રાનાં એક દર વેચાણ	૫૧ ૪૮૨-૦-૬	૫૬ ૮૬૮ ૧૧ ૧૦	૮૬,૧૪૪ ૩-૬	૩૬ ૫૭૬ ૧૦-૩

વિ વ જે

છે, તે બંને વણાટકામ શીખી ગયા છે અને એ કાર્યની સહાયકની પ્રતિભા કરાવે છે

એક વણિયાવેપારીના મુજો અને બહેરો બાઈ પહેલે જ પ્રયાસે સારુ કાપડ બનાવી શક્યો ને કે આમાં શિક્ષકના પરિશ્રમની સાથે એ મુગબહેરા શિખ્યની માલશક્તિના પણ વખાણ કરવા લાગે છે

આ બધું છતાં એટલું તો ગોઠવણ છે કે લોકોના લાભ સમયાન બમણા કરીને આળસ આપના વગેરેના ધરોતો ઉત્પેદ કર્યા વિના આ કામ જમી ન શકે પરંતુ આ અવસ્થા એક દેવી રક્તિનું કામ છે એટલે અમારી માન્યતા છે કે આજ સુધીના પ્રયાસને પરિણામે આ બંધોમાંના મૂળ જીખરી તો જરૂર ગયાં છે

મણુપ્રાચી અને આગળ વધુ જ

(મળ દિહી ઉપરથી)

નોંધ

સ્વાવલંબન પ્રચાર

શ્રી જેઠાલાલ અને એમના બાદીપ્રચારક પાદરીમત્રે હિંદુસ્તાનના જુલજુલા ગ્રામ્ય સિંધાડાઓમાં ને ધગશથી બાદીના સ્વાવલંબી તરવેના પ્રચાર કરી રહ્યા છે તે ખરેખર પ્રશ્નસાધક છે બિન્નેલિયા રિજસ અનન્યપૂર વિગેરે ક્ષેત્રે એમણે ઠીકઠીક જેડ્યા છે અને બાદીની સ્વાવલંબી પદ્ધતિને સારા પ્રચાર કરી તે તે ગ્રામ્ય પ્રદેશોને શુદ્ધ વસ્ત્રસ્વાવલંબી બનાવવા છે બાદીની સ્વાવલંબન પદ્ધતિ—એક પ્રયાગ - વાણુ વર્ણન મળે એક હિંદી યુક્તિકાના તરજૂમારૂપે છે શ્રી જેઠાલાલબાઈએ પોતાના મિત્રોની સહાયથી ૨૬લી તાલુકા (જુલિબજ) ના અનન્યપૂર ગામમાં સ્વાવલંબન પ્રયોગ કેવી રીતે શરૂ કરી પાર પાડ્યો અને એ નિર્ણયની આશુભાણુ આજે વસ્ત્રસ્વાવલંબન કેવું જરૂર છે અને જમતું જમ્યું છે તે વગેરેના વાચકને એ વર્ણન આનેહન ખ્યાલ આપી શકશે, એટલું જ નહિ પરંતુ એ દિશામાં કાર્યકર્તાઓને એ દરેક રીતે માર્ગદર્શક પલ્લુ મળે પડશે શ્રી જેઠાલાલબાઈ જેવા બાદી સ્વાવલંબનના પ્રયોગનિર્ણય દેખના આગળેઆગળ પાંકો એ જ લખ્યા અને એ જ પ્રાચ્યાં

‘ખાદી એ સ્વરાજની જેમ આપણો જન્મસિદ્ધ હક છે, ને કેવળ તેનો જ ઉપયોગ આપણી આજન્મ ફરજ છે.’

કાપડના અનેક પ્રકાર

શુદ્ધ ખાદીમાં

મળે છે.

અખિવ ભારત ચરખા સંઘ

(વેચાણ વિભાગ)

ખાદી ભંડાર

૩૯૬ મલમટેની રોડ મુંબઈ ૨

Tel 'Khadishop' Bombay

તાળી અને ખાદીની વસ્તુઓને

ગ્રામ્ય મોલવવા માટે

૫૧ ખાગ વ્યવસ્થા છે

દૂધમલ ધોયેલ

સફેદ — ચુદર — ખાદી

ખમીસ, પહેરણ સાદી ચાદર બ્લાકિંગ ફરક વગેરે માટે

ઢંકાઉ — અજબૂત — સર્વોપયોગી

૧૦ વાગેના તાકે — નાના મોટા પનામાં

પનો ઈંચ જાત નખ તાકાનો જાત વારનો જાત

૪૮ ૫૪ રૂ ૭-૩-૬ રૂ ૦-૧૧-

૪૫ ૫૦ રૂ ૬-૩-૬ રૂ ૦-૧૦-૬

૪૦ ૪૫ રૂ ૫-૧૧-૬ રૂ ૦-૮-૩

૩૬ ૪૦ રૂ ૫-૩-૦ રૂ ૦-૮-૬

— શરદી તથા ઠંડી માટે ગરમ કાપડ —

ડગલા પાટલન તેમજ ખમીસ પહેરણ માટે

— સર્વપ્રકાર શુદ્ધ ગરમ, ઊની માપ —

ડગલા — પાટલન માટે

ઘટ વણાટન ચોતાળી માપડ

પનો ઈંચ ૨૭ — તામમાં વાર ૧૨

રૂ ૦-૧૩-૦ વારના

નૂન દેનાલીન કાપડ

ખમીસ પહેરણ મી બ્લાકિંગ

વગેરે માટે ઉપયોગી

પનો ઈંચ ૨૧ — તાકામાં વાર ૧૨

રૂ ૩-૭-૦ વારના

બહારમાન માહકોએ તૈયાર ચોપરોટ મના વળી વખતે ઊતીના ધેરાવાનુ માપ લખવુ

ચોપરોટનુ માપ

ઊતીના ધેરાવા

ઇંચ

૬૬ ૭૮ ૪૦ ૪૨

એક ચોપરોટ ની

રૂ ૧૨-૦-૦

આ જાત લાંબો વખત

થવા વપરાશ મા છે અને

સતોષકારક મામ આપે છે

વરસા મા ભી જાણ પછી

કોટને ચૂન દહાણીને

ખ ખેરા પછી તેને પુશી

કાનામાં અથવા તાકે

સકેને

સરતા

ગરમ

ધાખળા

આ ધાખળા શરદી અને ઠંડીમ પૂરત રક્ષણ આપે છે તેમજ મોટક ચરમાવે આપ છે આનુ મોસમ માટે ખાસ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે

શરદીની ઋતુમાં તથા ઠંડીમાં આદવા માટે ધાખળા

આ ધાખળાઓની કોર તથા છેડાપર રંગીન ભાતકમ વણ નાંચ છે

ચોતાણુ વ ૧૮-૫૮ પાત તથા બે પાટે વગરના ઉત્તરી જ માધન

કાઠિયાવાડી ધાખળા—૨૧ા વાર લાંબા અને ૪૬ ઈંચ પહોળા રૂ ૩-૬-૦ થી ૩-૧૦-૦ નમૂના

કન્હી કાઠિયાવાડી બ્લાકિંગ—૨૧ા વાર લાંબી ૫૦ ઈંચ પહોળી રૂ ૪-૪-૦ થી ૪-૮-૦ નાના આ જ જાતના ડમન

બનાકેટ—૫૧ા વાર લાંબા—આ બ્લાકિંગ ડમન કરી ચડી વાળી ચોટી વગર છે રૂ ૬-૮-૦

સીંધી ધાખળા—ધૂસા—સુદા નકલી કિનાર તથા પાલવવાળા અને ઘટ દોઢાણાનુ ચ તારી પોત ૩ વાર લાંબા ૫૪

ઈંચ પહોળા રૂ ૫-૧૦-૦ નમૂના

કરાચી લાહોરવાડી ધાખળા—આ જાત ડિલ વણાટની છે કોર તથા છેડા રંગીન તગદદાણ વણાટના હોય છે, બે પાટે

સીવેલા ૨૧ા વાર લાંબા ૫૦ ઈંચ પહોળા રૂ ૩-૫-૧૨-૦ થી ૬-૦-૦ નમૂના

ચોકડાવાળા બ્લાકિંગ—૨૧ા વાર લાંબા ૫૪ ઈંચ પહોળા રૂ ૬-૪-૦ થી ૬-૮-૦ નમૂના

ગરમ આસન

એકદમ ઘટ પોતાનું ઊંચી આમન દેવપૂજા માટે ધણુ ઉપયોગી શરદીની રૂઢાં મેમવાનું ઉત્તમ સાધન

આપર ૨૨ x ૨૨ ઈંચ કિંમત રૂ ૧-૧૪-૦ નમૂના

તા ૬ — જથાળા ખરીદનાર માટે ખાસ વ્યવસ્થા ખાદી લગાર પર ૫૧ લખી વિગત મગાવો.

‘આ આદીની પ્રવૃત્તિને લીધે જ વ્યાપક સવિનય લગતો પ્રયોગ શક્ય થયો છે.’ —ગાંધીજી.

ટાટમાં ઉપયોગી

ગંજીરાકના બદલે

પહેરવા માટે—આદી કાપડમાંથી

—સીવેલાં ગંજીરાક—

પહેરણ, ખમીસની નીચે પહેરી શકાય છે.

ચિત્ર મુજબ

—સીવેલ ગંજીરાક—

—મધ—

કિ. નવના

રૂ. ૦-૮-૬

ડાઝના રૂ. ૬-૨-૦

તૈયાર ગળાનુ માપ ૧૩ા, ૧૪, ૧૪ા, ૧૫ ઇંચ

આદી કાપડના સીવેલાં

ઉરેખવાળાં ગંજીરાક

આકું પેતરી સિવેલ હોવાથી ચરીરને બધ જેસે છે.

અરધી બાંધના—ખાતે ખાતન હોય છે.

કિ. રૂ. ૦-૧૨-૦ નવના

ડાઝના રૂ. ૮-૧૨-૦

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

—મધ—

શાસ્ત્રીય પ્રયોગથી માળેલું

ખાદીમાં ભરી પેક કરેલું

ના રતલની ખાદીની

કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦

શુદ્ધ કેસર	
પેક કરેલ ખાદીમાં	કિમત
૦ા	રૂ. ૦-૧૨-૦
૧	રૂ. ૧-૮-૦
૨	રૂ. ૩-૦-૦
૫	રૂ. ૭-૨-૦
૧૦	રૂ. ૧૪-૦-૦

શુદ્ધ કેસર

૧ રતલના રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિંગ તથા મોકલવાનું ખર્ચ શુદ્ધ.

કક વણાટની ચોતારી ખાદી

આ ભત્ત બરેક રીતે પ્રસંસાવાન નીવડી છે તેમજ માલદો પસંદ કરે છે.

હાથ ફાટ માટે ૩ા વાર

લાંબા ફાટ માટે ૪ વાર

પાટલૂન માટે ૨ાા વાર

આ ભત્ત ખાસ ધોલાઈની છે. પનો ઇંચ ૩૪, તાકામાં વાર ૧૪.

ભત્ત નં. ૪

કિ. રૂ. ૦-૧૦-૬ વારના

કિ. રૂ. ૬-૫-૩ તાકાના

સુતરાઉ સફેદ તથા રંગીન ખાદી

સરતી સફેદ ખાદી

ખમીસ પહેરણ માટે, દરરોજના ઉપયોગ અર્થે

પનો ઇંચ ૨૭, ભત્ત નં. ૭૨૭, વારના રૂ. ૦-૩-૬

લજપત આખી ખાદી

ખમીસ, પહેરણ માટે—પનો ઇંચ ૨૭

કિ. રૂ. ૦-૫-૩ વારના

ખાસ ધોલાઈની સફેદ ખાદી

ખમીસ, પહેરણ તથા ફાટ માટે

ખાદી નં. ૧ — તૈયાર છે

પનો ઇંચ ૨૭, રૂ. ૦-૭-૩ વારના

લજપત આખી કોટિંગ

ફાટ, નિંકર, પાટલૂન માટે

પનો ઇંચ ૨૭

કિ. રૂ. ૦-૬-૦ વારના

સૂચના—૧. બહારગામના ઓર્ડર વી. પી. થી મોકલારો.

૨. બહારગામથી માલ મંગાવનારે રથ ટકા જેટલી કિંમત ઓર્ડર સાથે અવરથ મોકલવી જોઈએ.

૩. એક આનાની પોરટની ટિકિટ મળેથી નવનાઓ મોકલવામાં આવશે.

૪. બહારગામથી મંગાવનારે બોઈલી વસ્ત્રનું જરૂરી માપ લખવું.

સહળો પત્રોચવહાર — ખાદી બંધાર, નં ૨૯૬ કાલખાદેવી રોડ, મુમ્બઈ નં. ૨, એ સરનામે કરવો.

અરમ કાપડનું ઉત્પત્તિકર્તા — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ યીનગર (કાશ્મીર); મરાઠાનું અમેટીમાં કરવું,

તારનું સરનામું:

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

KHADISHOP

ખાદી બંધાર, ૨૯૬, કાલખાદેવી રોડ મુમ્બઈ નં. ૨.

પ્રકાશક:—મનુષ્યાઈ મનમલાલ વેલ, ‘આદી પત્રિકા’ બોર્ડિસ, રીડ રોડ, અમદાવાદ.

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પાનાં ૬

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિઠ્ઠલદાસ વસનજી જેરાભણી

[અંક ૮

પ્રકાશક : મુળવંદનાઈ ચિંતમણલાલ
પરેશ, સર્વપ્રકાર પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકોરનામાં, અમદાવાદ.

{ અમદાવાદ, સંવત ૧૯૮૭ના આષાઠ વદ ૩ }
શનિવાર, તા. ૧, ઓગસ્ટ, ૧૯૩૧

વાર્ષિક લઘુખર્ચ :
રૂપા ૧૧ ૦-૮-૦
દેશાવર ૧૧ ૧-૦-૦

કાશ્મીરમાં ભીની ખાદી

અમદાવાદની કાશ્મીર ચાખાનું ૧૯૩૧ના માર્ચની ૩૧મી તારીખે ત્રીજી હિસાબી વર્ષ ૧૩૨૦ થાય છે, તે અરસામાં થયેલ કામના આકાશ નીચે મુજબ છે

જુલાઈ ૧૯૨૮ થી ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૯થી એપ્રિલ ૧૯૩૦થી	માર્ચ ૧૯૩૦	માર્ચ ૧૯૩૧
ભાગ્યપુરી ૧૯૨૯	માર્ચ ૧૯૩૦	માર્ચ ૧૯૩૧
સરદારા મૂડી ૩૦,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૧,૦૦ ૦૦૦
ઉત્પત્તિ ૧૪,૮૮૩	૧,૮૭,૦૬૬	૨,૩૭,૨૬૭
વેચાણ ૫૫,૮૪૧	૧,૪૫,૪૨૭	૨,૮૭,૮૦૪
કાશ્મીરોને મહેનતાણું ૪૬,૧૨૬	૧,૩૧,૧૨૭	૨,૦૫,૪૦૮
માણસોના પગાર ૬૨૨	૪,૨૭૫	૬,૬૦૧
કુપ નફો ૨,૬૦૪	૧૭,૪૮૨	૨૨,૨૨૭
અન્ય = ૧,૬૭૩	x ૫,૬૭૮	
અર્થ ૨,૩૧૪	૧૫,૫૦૬	૧૬,૩૫૪
મોકલો નફો ૨૬૦	...	૧૬૩

કાશ્મીરોના મહેનતાણાની રકમ સીધી અમે આપી એવું નથી પણ અમારા કામને અને કાશ્મીરમાં મહેનતાણાની ખર્ચ તેની ગણતરી છે.

પરમીના સાધારણ રીતે ૨૫ આંકોને અને ૧૦મી માંડી ૧૫૦ આંક સુધીનો કંતાય છે. કાશ્મીરમાં કાંતાવાની કળા ખૂબ જીવંત રહી છે. જો કાશ્મીરની ખેડોને પાસે પૂરેપૂરું કામ લેવાની સગવડો હોય તો તેઓ આખા દિવસનાં કાપડ પૂરું પાડે એવી શક્તિ અને ઉદમ તેમનામાં બરેલા છે

મામડાની વસ્તીને મોટા કામ ખેડી છે. તેમનામાં ધણીમાં પામે થોડાપણુ ઘેટાં હોય છે. જ્યાંમાં ઘેટાં રાખનારા રજારી જેવા બીજા હોય છે. કમજબ રોકે ખેડી વણવાનું કામ જાણે છે અને તેની પાસે સાદા હોય છે. કમજબ રોકે કુટુંબ પોતાપૂરતું ગરમ કાપડ કાંતીવણી લે છે, અને વધારાનું વેચી નાખે છે. મામડાના વણકરમાં વણાટની કળા અદ્યક્ષ રીતે બરેલી છે. પણ હિતેજને અથાવે તે ખેડાયેલી નથી. કદાચતમાં અમારે કેટલાક વણકરોને માવની સગીનતા, રજોનાં મિત્રજી અને નવીનવી તરાદો શીખવવા પડ્યા હતાં. પણ તેમણે જે કામ ખેડી જલદી જીપાડી લીધું છે થોડા વખતની જુલાયેથી વાત જાણે જરા વાદ જ કરવી પડી હોય. અને એ થોડા પાસેથી બીજાઓના જેવો જલદી ચેપ ફેલાયો કે અમારે આંખે કામ માગવા વણકરો જીભરાવા લાગ્યા. પરંતુ એટલું કામ આપવાની અમારી અશક્તિએ ધણીને નિરાશ કર્યાં.

કાંતાવાવણવાની કળા હમેશા નાનાઓમાં પ્રમાણમાં જીવંત રહેલી હોવાથી તેમાં તથા તેને લગતા હુમરોમાં આજે પણ ખૂબ જાગ્રદક્ષ્ય બરેલાં છે. ૧૭ થી ૭૨ ઈંચ પનો ટલ્લી આગળની વીંટીમાંથી નીકળી જાય એવું આપણે ફાંતકમાં રૂપે માનવ. આજે કાશ્મીરની વૃદ્ધ કાંતારીઓ અને વૃદ્ધ વણુનારીઓ ખૂબ ધીરજપૂર્વક આવી ચીને કાંતીવણી શકે છે.

કાપડને લગતા બીજા હુમરોમાં મુખ્ય ભરતકામ, રટું, વાટ અને મલકા છે. ભરતકામ માટે કાશ્મીર જમાનાઓથી મશહૂર છે. આ કળા કેટલાક વર્ષો પહેલાં જેવી ખીનેલી હતી તે તે વખતની જૂની ચીને ભોત જાણી આવે છે. આ કળાનો કેમ નાશ થયો તેની ચોક્કસ માહિતી મળતી નથી. છતાં આજની પતિત દશામાં પણ કળામય ભરતકામ થઈ શકે છે રટું અને વાટ એ એવા કાર્યો છે કે તેનાથી અક સમાતથી દાગેજ, ફાવેલ કે જોડે કાપડ ન જાણી શકાય તેવી રીતે દુસ્તર થઈ શકે છે. અને મળીવાળી જાનું વપરાયેલ કાપડ મોકલાઈને ઘડ અને મજબૂત જનાવી ફરી વાપરી શકાય છે કાશ્મીરના જીવના આદિતિય ચીકાસ હોવાથી અને તેથી તેના કાપડ ઉપરની કિંમતો મગસ રીતે થઈ શકતી હોવાથી કાશ્મીરનું ગરમ કાપડ ખૂબ લાંબા વખત સુધી વાપરી શકાય છે.

અમારાં ધની મીધી દેખરેખ નીચે નીચેની મુખ્ય જાણો અને છે -

- (૧) વણાટમાંની અને ભરતકામની પરમીનાની રાતો,
- (૨) આવવાન, તાફતા, ઘુસ વગેરે જાણો, સાદું કાપડ, (૩)

તા નાના ઘેટાનું જીન સાડુ થાય છે ત્યાંલા વેપારીઓ સાથે કેમકે અમારું ભેખતી કાંતાવાની જોડણી કામ છે વિશાળપાન વગર રોને પણ અને રૂપિયા એથી ઈજ્જતે જીએ તો તેઓ તેના કાર્યને પતિત બીન મેળવી લે છે.

કાશ્મીર, કેટલો ૧૭૨૭, અને એ જાનના જીન કંતાય છે એક કે જોગેન્દ્ર ધગતુ બેન્ડ અને બીજી તીમેટના બકગતુ 'પરમીના' બેન્ડ મુ' । અને આમાં કંતાવણુ છે, અને પરમીના ક્રીનશમદ જાનેનો નાખીવારુ આક (સુતના આંક સાથે સરખાવતા) ૧૫૫ કંતાય છે તે પારીકમાં જારીક ૪૦ સુધી અને જાડામાં જાડું ૬ આંક સુધી પણ કંતાય છે

પરમીના સર્ટિંગ અને કાર્ટિંગ (૪) પરમીનાની કામગીરી અને ચારખાના રચ, (૫) બીની પદ્ધતિ (૬) ટીપી, (૭) બીની કામગીરી અને ચારખાના રચ (૮) મીનીયા કાપક વગેરે

આમની ધણીપરી જાતો ચરખાસપતી ચાખા ખોલાયા બાદ બનાવણ છે અને કેટલોકને અણુદત્તામાંથી શુદ્ધતામાં લાવી મપડની જાતોમાં સુધારા કીધા છે જેમજેમ આમાં દેરફાર થતા જાય છે તેમતેમ લોકોનું આકર્ષણ વધતું જાય છે અને આજે એ સ્થિતિ છે કે અત્યારની મૂકીથી કામ કરવું મુશ્કેલ થઈ પડ્યું છે. ઉપર આપેલ આકાશમાં ઉપરથી ભેઈ શકાશે કે જેમજેમ મૂકી મળતી ગઈ તેમજેમ કામગીરી વિસ્તાર વધતો ગયો અને રજા વરસના અનુભવ પરથી જોય લાગે છે કે જે બે(છામ)બે(છા) પાંચ લાખની મૂકી તત્કાળ મળે તો વગરતુકસાને દહા લાખની ઉત્પત્તિ અને વેચાણ કરી શકાય અને તેમ થાય તો કેટલાક પ્રમાણમાં કારમીરના જૈડોનો નકામો જાતો વખત કામમાં લઈ શકાય, અને કેટલાક પ્રમાણમાં દિનપત્તિન કારમીરમાં ધોધમધ આવતા અને આવીને કારમીરની નામે વેચાતા વિદેશી બીના વેષારને અમર પહોંચાડી શકાય

(નવજીવનમાંથી)

હું ૩૦ કોડક

કેરલની બહેનો પ્રત્યે

તા ૩-૫-૩૧ ને દિવસે બાકાગરે મુકામે ભરાયેલી શ્રી કેરલ પ્રાંતીય મહિલા પરિષદના મુખ્યપદેથી આપેલા શ્રી પદ્માવતી આશરના બાણજીમાંથી નીચેના કુકરમાં લીધેલા છે -

“કેરલમાં સામાન્ય રીતે સ્ત્રીઓ મુશિકિત અને મુશિકરના છે. કાલકામ માટે તેમને કારી સમજાડો પડ્યા છે તેઓ પોતે પોતાનું કામ પાતી રાકે અને તેને બાકી સુતર પડ્યું બાકી રાકે, અને વણકરેની તો બોલ ન થાય કા - દેશભરમાં કેહેકાણે બેઠેલો નવી રાકે છે વિદેશમાં વળી તમારે સાથે પોતાના અને તમારી માદી રહેણી-કરની બાદોને માટે ખાસ અનુકૂળ છે બીજા પ્રાંતોની આપણી બહેનોને તો લાગી અને જાતબદલી બાતીમર સાકીમાં ભેઈએ છે જ્યારે તમને એવી વિશિષ્ટિવિચિત્રતાઓ ખાસ ચોખ વધી. તેટલા માટે કેરલ માટે ખાદીનું પહેલું બેરખર મનમાંથી, મનમન અને જાતબદલ છે

જ્યારે તરૂની મહિલાઓ જેથી વધીને છે તેવી હરવાફરવાની પૂર્ણ સ્વતંત્રતા તમે મેળવી લા, અને વળી તમારું શુદ્ધિપદ તો કંઈ જોય ન કોટીડું છે ! આથી તમારા દેશના લાલિ કથાઓ અને ઉત્તરિમાં પડ્ય તમારી જવાબદારી તેટલી ન થઈ છે

દિલની સ્ત્રીમાં ત્યાં અને સદનરીકવાની મૂર્તિરૂપ છે સુમય આજે તે પોતાના પ્રિય હિત દે આ પ્રકારે તો મો. નહિ આપે ? જ્યારે તમે આજે એક દિવસ આના આત્મભોગ આપી રાકો છો, તો તે ન જાયે તમે બીજા પ્રજાનિભોગમાં ખાસ તેટલી ન મનસપી ઠાવતી રાં છો એવી જ્યારે હ આ હાથમાં મારી કેરલની બહેનો ક્રિતિ કાંડે હ ત્યારે કું મારે તેમને પુરાણસાં જો - ત્યાં જોય, સદનરીકવા વગેરેને કલ્પબીને એક કહેવાની જરૂર છે ખરી કે તેમણે તેમજ એ ન કહડડેડેડ હઈને દેશની સેવામાં પડ્ય કમવડ છે તેમ ?

નોંધમાળા

બહેન પદ્માવતી આશર

જનમનગર ગામના સુખી બારિયા કુટુંબની અરે બહેન આ વીરાગના દિલ્લ રૂદિયુત રિવાજોને પાળતી દિલ્લિયા એ દૂરના ભાગમાં એક સાહસોદાયકતા પાળી છે

દિલ્લિયાની અંદર પડ્ય વળી રહેલા ગુજરાતીઓ કેસીક જેવી કદગી રૂદિયાને પાળે છે કે પોતાના પતિ સાથે થયેથી

બહાર નીકળતુ અથવા કોઈ બહેન મેળાવામાં ભાગ લેવો એ ગુજરાતી દિલ્લિયાથી બની ન શકે

આવા સંગેઓ વચ્ચે રહેલ શ્રી પદ્માવતી દિલ્લિયા એ દૂરના પ્રદેશમાં જેલ વહેરવાની દિલ્લિયા કરે એ બહુ ભારે વસ્તુ શબ્દ. તેમની આ દિલ્લિયા કારણે તેઓ પોતાના ગુજરાતીઓમાં નવું જોય જમાવી શક્યા, જેથી એમણે ખરે દાકણે દેશની ભારે સેવા કરીને અસહકારની લડતને દિલ્લિયા દૂરના પ્રદેશમાં જોય આપ્યું

આ માટે તેમને તથા તેમના પતિ શ્રી પુરુષોત્તમદાસ આશરને બહુબહુ અભિનંદન થઈ છે, અને દિલ્લિયા ગુજરાતીઓ તરફથી એમને જમાના જેવવાસ પછી જેને માનપરો મળ્યા છે તેમાં જણુ ફેરિના આ અવળા બધેના ખબરવા પ્રત્યે ગુજરાતીઓની સહાનુભૂતિ માંગી છે તેમજ વધુ ગુજરાતી બહેનો એવા દેશભરમાં પ્રત્યે પ્રેરણ એ પ્રકારની વાતના એમણે પ્રદર્શિત કરી છે

મુનકામાં બાદી વેચાણ

મુનકામાં ગયા જૂન માસમાં થયેલા બાદીનેચાણના આકાશ -

૧ બાદી બહાર ૫૫૬, કામમાટેની રોકા રૂ ૨૦૮-૫-૬

૨ બાદી પ્રિન્ટિંગ એન્ડ કાલિંગ વર્ક્સ

ગિરગામ ૪ ૧૦૩-૭-૬

૩ શરણ વલનદાસ બાદી જમ્મર માકાની, ૫ ૫૭૭-૬-૩

૪ મુક બાદી બહાર, મેરારણ ગોકાળ

દાસ માગેટ, ૨, ૨૫૧-૬-૦

૫ મુક બાદી બહાર ચાખા ન ૧, ૬૧૦ ૧૧ ૬

૬ દાદર બાદી બહાર દાદર, ૧ ૮૫૩-૦-૩

૭ આ ભા મ સથ, બાદી બહાર, ગિરગામ, ૧, ૧૬૪ ૧૩-૮

કુલ રૂ ૪૩ ૭૬૬-૫-૬

મ. સ. બાદીકાચાવધ-ચાખા

ખાદીચુરના જન્મકાળ વખતે જન્મતાને એ કાઈ પડ્ય ઉપરોગ અર્થે ખાદી ભેઈતી તો તે કુકા કાઠિયાવાડ-અમરેલી ની રણ ધ્રુમ પનાની ખાદી જ મળતી ખાદીની માસકી અવિ અને ખોલીને વેચાણ માટે મેજ પર મુકતા જ માહકોની જે તુ પડતી તે દેશ તો કહી અજમ ન હતું સાકી અને પોતી માટે બારીક જ વસ્તુ ભેઈએ તે માનવ તે સમરે વિસારાડુ હતું અને જેડી મળે તેવી ખાદીથી મસાવી સેવા જન્મના તંપર હતી પછી તો મનુષ્યના દરેક રંગ મળે પેલતી ઝીણી પાતળી, મોલા પનાની ખાદી મળવા લાગી અને ગુજરાતના આ ખાદીરૂપી બાગકને તરછોડાડ્યું, મીઠા જાતોને મુકાવને તે બહુ લાગવા માડ્યું આ રીતે આ ખાદી વિખરી રાકી નહિ કોસાલકના અજારે વિખાઈ નથી

આજે કાઠિયાવાડમાં વરમાની મેચ છે અને લોકો માગ ધધા વચ્ચે ભેગ છે તે સમરે મહિલાવાડનું આ ખાદી કાચાવ લોકો પાસે કાઈ માગી રહ્યું છે તેમની પાસે ખાદીના ભરાવો થોડા હોવાથી મૂકીના અજારે માર્ગ આપના તમ થતુ ગ્દે છે આ મધરે મહુ ગુજરાતી બાઈઓની મુરજ છે કે તેમના જથ્થા ખૂટાઈ રહ્યા પોતાના બાઈમદેનોને થોડુંક પડ્ય કામ આપી સદન આપવી

આ ખાદીની વસ્તુઓ મુક બાદી માર્ગમ ચાળા (કાઠિયાવાડ)થી સીધી મથાવધથી મળી શકશે, તમની પાસે ૧૦-૫-૦ થી ૦-૮-૦ વારના ખાદીના તાકા જન્મ, ખોલિયા વગેરે અનેક જાતોમાં છે, અને ખાદી કાટ, રાંધી પાટનૂન પડેલુ વગેરે કાઈ માટે ઉપરોચી ખાદી પડ્ય મળી શકે છે

૧૬૦ વડ બે

‘યંત્રયુગમાં પણ એ જ સર્વોત્તમ’

(રિચ) મિત્રના ‘હકાનોમિક્સ ઓફ આદીના યુગવાતી અનુવાદ-અંતી ગ્રાંથ અર્થશાસ્ત્ર’ પ્રકાશક કાકા કાંતલકર, યુગવાતીવિદ્યાપીઠ અમદાવાદ કિંગ્ડમ રૂ. ૦ ૧૨-૦ એ પુસ્તકનું અવતોલન)

“રેડિયો એમ યંત્ર છે અને સર્વોત્તમ તાપ એ જગતનું કરતાં પછી બારે મંથન છે એવો ઉત્તર છે એ પાછળ હવે જેનું અથવા રિચ રહેવા જેનું નથી, પણ જનુ જ હતાપણે પશુનું છે હિંદને વધારે અત્યાગ કરવાનાં અને મિત્રોની જરૂર નથી પણ બેબર રહેની મનુષ્યશક્તિને જાહેર કામે લગાડવાની જરૂર છે — ગિયર્ડ ડ્રેગ

રેડિયા સાથે મોટામાં મોટી દલીલ એ છે કે આજના યંત્રયુગમાં તે ચાલી શકે એમ નથી થોડા જ વખતમાં યુક્ત કામ આપનાર વચ્ચેને છોડી દઈ જનુ વખતમાં થોડું કામ આપનાર રેડિયાનો પ્રયાગ કરવો એ ગ્રીકગણિતી દૃષ્ટિએ પ્રગતિનો કોઈ અવગો ફેરવા બરાબર છે પરંતુ આ થોડકે હાગતી દલીલનો બહુ સચોટ જવાબ રિચ ક્રેને પોતાના પુસ્તકમાં આપી દીધો છે એમનો પોતાનું છંદાનામિક્સ ઓફ આદી ૧૬૨૮માં બહાર પાડ્યું પરંતુ યુગવાતી જનતા માટે એનો અનુવાદ છે ૧૯૩૧ માં મળે છે આદીપ્રગતિ તો યુગવાતીવિદ્યાપીઠની ત્રિ પ્રગતિ છે આમ છતાં એ વિચારને સમતા મળેલા સુદર પુસ્તકનો યુગવાતી અનુવાદ આજે નથી મેરો બહાર શા માટે પાડ્યો એ સમજી શકાતું નથી યુગવાત વિદ્યાપીઠ જેની સરચા માં આ દીન સ્થમ કેમ મળી શકાય ?

પરંતુ પુસ્તકના અનુવાદનું અતિ મોડું પ્રકાશન પણ યુગવાતીનું જન વધાવી જ સેરો અનુવાદમાં અનુવાદોએ એ ઉપયોગી બીજી માહિતી આપી છે અને તેમણે ઉત્તરના પરિશિષ્ટમાં આદીમાહિત્યની અતિ વિસ્તૃત સ્થળે આપી પુસ્તકની ઉપસંગિતા ઠીક વધારી છે

ઉપસંગિતા

કામનાહેમે લખીને રાખેલું રહસ્ય એને સદજ એવી રીતે તમા શાસ્ત્રીય ટીપીમાં સમજવી દીધું છે નિવેદનમાં અનુવાદોએ આદીએ ગયા વર્ષમાં કરેલી અનધારણ પ્રગતિના ઉવટના બાકડાં આપી પુસ્તકમાં ચરચેલા આદી અથવાએને બદલાવે દૃષ્ટિએ સરસ પોષ્ય પાણ્ય છે અનુવાદના શાસ્ત્રીય લખાને સરળ રાખવાના ઠીક પ્રયાગો થયા છે આવા શાસ્ત્રીય પુસ્તકને અતે એ વિષયસૂચી પણ આપી હોત તો અગમ્ય સીએને પુસ્તકનો ઉપયોગ સગા થઈ પડત

આદીના બાપક અર્થશાસ્ત્રના ચરચેલી વસ્તુ એટલી બધી નિક લીટોરી બનેલી છે કે મને તેટલું સુદર અવગેહન થયેલી બધી ખૂબીએ ન વર્ણવી શકે રેડિયા અને આદી વિરે રિચડ ક્રેને એટલીબધી સચોટ અને સરસ દલીલે ગમ્મ કરી છે કે વિશ્વધીઓની ટીકાએને એમણે નિગચ્છ બનાવી દીધી છે પરંતુ એ કઈ ખાદીઆ બાપક અર્થશાસ્ત્રની વિગેલના નથી રિચડ ક્રેનેની વિશેષતા તો એ છે કે આદીનું અર્થશાસ્ત્ર એમણે બહુ જ સામગ્રી ગ્રીજુવટથી તપાસ્યું છે એ સામગ્રી નથી પાછા કર્યાનાં વિશાળ અનુભવ, કોઈ અભ્યાસ અને સદમ અવગેહનશક્તિ એટલા બધા પ્રમાણમાં પડેલા છે કે એ પુસ્તકમાં રખા કરેલા અનુવાદો પ્રમાણસૂત લેખી શકાય

આજના યંત્રયુગમાં પણ પોતાનો વિજયવારો ફરકથી રહેનાર રેડિયામાં એવી તે કઈ શક્તિ પડી છે કે આજની

વૈજ્ઞાનિક રોષની હેઠળની કમોગીયાથી જન તે પમાર થઈ શકે છે ? રેડિયામાં પડેલી જનિ લીટોરી કમચ મામાન્ય જનતા એકાએક મમજ ન શકે જન એ લીટોરી મમજ લેવાની જરૂર છે રેડિયામાં પણ જનુવરના અનુભવોનાં માથા તપા સમાધા છે એને ઘણે કમચનિ કોઈ છે, અને એ તરતે એટલી સુદર રીતે એમાં સચવાતા છે કે રેડિયાને આજના યંત્રયુગમાં મમાન સુર તરીકે રેડિયારમાં વધી ન આવે.

(૧) પ્રથમ તો ગ્રંથકર્તા આપણને જન મચોર રીતે સમજાર છે કે રેડિયામાં જન યંત્રયુગનું સાચુ રહસ્ય સમાયુ છે ‘ફાડ’ મોટરકારથી વિશ્વવિખ્યાન થઈ પડેલા દેનરી ફાડ તો યંત્રયુગના પાકા અનુભવી લેખી શકાય એવા અનુભવી જ માને છે કે ‘ક્રિડા’નો ચોમ ઉપોગ એ જ મદરતની વસ્તુ છે જન તો જોખુ છે આજના જનપત્રો તથા વસાવસો પોતાની શક્તિના ચોમ અને પૂજા ઉપોગ આજે મરી શકતા નથી કા જો એમાં પડેલી સર્વશક્તિનો માત્ર ૧૨૫ ટકા અંશ વપરાઈમાં આવે છે પરંતુ મનુષ્યમાં જોરાકેને લીધે કોઈક થતી સર્વશક્તિના ૩૦ ટકા જેટલું કામ તે આપી શકે છે રેડિયાની ત્રીજા સાથે મનુષ્યપ્રીય મરો નેમણ છે તો એ ત્રીજા વધારે કામ આપી શકે છે વગળયન સાથે નેમણેવી કોઈ કોઈ એમણું જ કામ આવે છે ભારત-ફેટની વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં તો આ યાનિક સાધનું આવિ બરલ વિશેષ રીતે થઈ શકે છે, કારણકે રેડિયા જલાવી શકે એવા મનુષ્યોની શક્તિ આજે આજના દશમાં પડી છે હિંદના ૧૦ કોડ અને ૭૦ લાખ જેટલા વચ્ચા તથા માંસ બેકાર હોય છે હિંદમાં જોગામ્યાએથી મજુતરીએ ૫૦ લાખ રેડિયા એવા પડ્યા છે જે વપરાઈમાં તરત આવી શકે એ જોરાર હોત પણ અગરથી બાતલુથી ચાલતા એનિનેનો છે, પણ માલ બેટાન કરનાર કોઈ સાચા માથે તેમને જોડવામાં આવ્યા નથી ચાવીજ તેમને રેડિયા માથે નેમણ માગે છે અને સર્વશક્તિના ભારે પ્રમાણમાં થઈ રહેલા બગાડને અટકાવવાનું સચરે છે ‘ચાલી જ યંત્રમનું સાચુ રહસ્ય રેડિયામાં પ્રગી બે છે શક્તિના ચોમ વ્યય આમાં બહુ સુદર રીતે થાય છે

યંત્રયુગની દૃષ્ટિએ વિચારતા રેડિયાની બીજી વિશેષતા એ છે કે એમાં જે મનુષ્યશક્તિ વપરાય છે તે અખડ અવિરત અને અખટ દીપ હોય છે સમાજની યોગ્ય અવગથાને મે મનુષ્યને પૂરેલા જોરાક મળેને રહે તો એમાંથી મળી રહેલી સર્વશક્તિનો ઉપયોગ રહેલ માટે જ થઈ શકે છે પરંતુ વરાગળ જન યંત્રમાં એવા શક્તિવચ્છ જોવાને અને પેટાન કઈ એટલી જ સરળતાથી હોમમટ મળી શકે એમ નથી બનીન, કોપસા અને તેડ ખૂટી જવાનો તો સંભવ બહુ ઓછો છે પરંતુ તે વસ્તુએ આજમાંથી કાઢવાનો ખર્ચ વધી જવાનો છે તે આ હકીકત તપાસતા રેડિયાની ચોખ્ખા યંત્રમનની ચોખ્ખા કરતા શિશ રચાયી અને જોછી ખરચાળ નીવડે એમ લાગે છે આથી જ આજના યંત્રયુગમાં પુરાણ એવા રેડિયાની વૈજ્ઞાનિક મર્ચસમીપતા બહુ લાગે છે

માથા વચ્ચાએની દૃષ્ટિએ વિચારતા રેડિયાની બીજી વિશેષતા એ લાગે છે કે રેડિયા દ્રવ્યને ઓછામાં ઓછો વ્યય કરે છે, અને અથવા વધારેમાવધારે કરકમ કરી શકે છે આજના શિલના જનગણો પર જે ખર્ચ થાય છે તેની મજૂર લીટોરી પુસ્તકના ૭-૮૨ પાનાઓમાં આપી છે એ લીટોરી વચ્ચેને આપણે જ સમજી શકીએ છીએ કે એ જનગણિએ તો સમાજના પૈસાનો બકાર દબાવ મોડો છે

રેડિયો તથા હાથશાળ એ સર્વ ખોટા ખર્ચોથી મુક્ત રહે છે આથી જ કામ મેળવવાની દૃષ્ટિએ સમાજમાં હવેનાં વિદ્યો રેડિયો કટતા મોઢી ન પડે છે એ એક ત્રાકમાથી મળતા કામની સરખામણી કરીએ છીએ તો વિદ્યાની તથા રેડિયોની ત્રાક પર જે ખર્ચ થાય છે તેના પ્રમાણમાં રેડિયોના ૨,૪૦૦ ટકા જેટલું કામ આપે છે, બ્યારે વિદ્યાની ત્રાક ફક્ત ૧૦૦ ટકા જેટલું કામ આપે છે, (જુઓ પાનું ૨૦) ઝડ સમજી શકાય એવી ભાષામાં મૂકીએ તો હિંદની અર્ધ જૂખમાં દળવળી બેકાર મનને જલુદીક કામ આપતા વિદ્યને ૧,૩૨૮ ફિયાનો ખર્ચ થાય છે રેડિયોને ફક્ત ૩૧ ખર્ચ થાય છે માલની ઉત્પત્તિ કરવામાં રેડિયો કટતા વિદ્યાની જુગામાં આટલી બધી બચત રીતે અચ્ચા છે એ આ વ્યાકાશો ખતાને છે વિદ્યનું કાપડ આદી કરતાં સોષ મળે છે એ બ્રાહ્મણમાં આપણે રજા છીએ એટલે જ રેડિયોની સામી શક્તિ એવામાં શક્તિ નથી માલની ઉત્પત્તિ કરવામાં તો વિદ્યા રેડિયો કટતા અતિસૂચ અચ્ચા છે જ પરંતુ ઉત્પાદન થતા માલની સોડવારીમાં પણ આખરે રેડિયો જ જીતે છે મિતના કાપડની દરીદ્રાઈમાં આદી જ હમેશા મોઢી પકડાવી છે એ વસ્તુ કંઈએ નીલ પ્રકલ્પમાં ખૂબ મુદ્દર રીતે સમજાવી છે આદીની સોષવારીનું જે સૂચ કંઈએ આપણા આગળ તાત્વિક અને આધિક દૃષ્ટિએ રજૂ કર્યું છે એ જ સત્યનું ઈર્ણ આપણે નરી આંખે બારડોલીમાં આંખે ભેંકે રજા છીએ. પોતાના જ કપાસમાંથી આદી પેદા કરનાર બારડોલીનો ખેડૂત બ્યારે મદી વચ્ચેદમદિરમાંથી પોતાના જ સ્વતંત્રમાંથી આદી ભઈ જાય છે ત્યારે જો આદીનો તકીકા ૩ ૦-૨-૦ ની કિંમતે વાર પડી રહે છે, એટલે કે એમાંથી એ ફિયાનો પોતાનીટો પુરીથી મેળવી લે છે ત્રણ વર્ષ અગાઉ ઉનાઈ માસમાં બ્યારે રાતીયરજ પ્રદર્શન હરણુ ત્યારે આ જ વસ્તુ નીચે પ્રમાણે પ્રદર્શિત થઈ હતી —

ખેડૂત કપાસ પાંદેલ મેડલે છે તો બદલામાં ફક્ત નવ વાર જ વિદ્યો કાપડ મળે છે

ખેડૂત બે કપાસ ધરમા રાખે છે, તેને સાફ કરી પીને છે, પીછાને પછી બનાવે છે, અને કાતીને વણે છે, તો એ જ પનાની એ ૩૬ વાર આદી મેળવે છે

આ હકીકતો વિચારતા સ્પષ્ટ માન્ય પડે છે કે બધી રીતે વિચારતાં કપાસની સોષવારીમાં તેમજ માલની ઉત્પત્તિમાં વિદ્યા જ અચ્ચા નીવડે છે, રેડિયો સોષો નીવડે છે જ ન મુજબ પણ રેડિયો પોતાનો વિજયવાજો ફરકાવી શકે છે એનું આ તીવ્ર કારણ છે

આધુનિક યંત્રચત્રની વેગાંત દૃષ્ટિએ વિચારતા રેડિયોની મોઢી વિજિતા એ છે કે આખા વનો કરતા રેડિયોમાં પ્રતિશકિત વિશેષ પ્રમાણમાં પડી છે મિતેવા જુગામાં ડિશ થયાને આજ વસે વધી ગયા છે, અને એમાં થઈ થકે એવા પલ્લા સુવારા થઈ ચૂક્યા છે, એવા રહેણી પ્રગતિ-શક્તિના મજો અઠ વપરાઈ ચૂક્યા છે 'વિશેષમાં' પણ વધારે સુખમાં તો થયાના જ, પણ તે બહુ નજીક દોવાનો સમય છે, કારણકે અવારનવાર જ એવી શૈધ્યોગ પાળ્યું પુષ્કળ વિચાર અને લુહકિતક બરમાઈ ચૂક્યા છે 'એમાં' પરંતુ યતની પ્રતિદક્ષિતા બ્યારે મર્યાદા લગમમ આવી થઈ છે, ત્યારે રેડિયોમાં પોઢી પ્રગતિશક્તિના ઉપયોગ કરવાના અખતરો હમણા જ શરૂ થયા છે સ-ચાલદઆશયમાં રાષ્ટ્રીય સમાદમાં રેડિયો પર થયેલ સચીવ કાળના જુનએ સ્પષ્ટ રીતે મિદ કર્યું છે કે એકત્રિગથી શાસ્ત્રીય રીતે બ્યારે કે નવ-ગર્વ

થાય છે ત્યારે એક આવાકિયાના દૂક સમયમાં પણ તેમાં ૧૦ ટકા જેટલી પ્રગતિ નોંધાય છે. અખિય બારત મરખામંધન આદિન્દોમાં રેડિયોની પ્રગતિશક્તિના ઉપયોગ કરવાના અખતરોમાં સફળ રીતે થઈ રહ્યા છે. મોગત માધ્યમ્યમમાં એ અખતરોને પરિણામે નવ વર્ષમાં આદીનો ભાવ (૪૫) પનાનો ફા ૧) પરથી ફા ૦-૫-૬ પર આવી ગયો છે ગાંધીજી આનો ઉલ્લેખ કરતા લખે છે તે પ્રમાણે આનો અર્થ એટલો જ કે આદી પનાવવાની છામાં વધારે પ્રાવિષ્ય આજુ છે હતામણુ સુધયું છે તેથી વજુકરને અગવડ જોતી પડે છે, ને તેથી વજુહતા બાવ કોતરી શક્યા છે છતાં વજુકરની કમણી કોતરી નથી ભાવ કોતરવા ફી પુત્ર પરિણામ આપુ છે, કેમકે આદીપ્રચાર કરવાનું કામ પરપકારી સરથા તરફથી થાય છે, તેથી આદીની ભત ઉત્તરોત્તર મુશ્કરી છે ને ભાવ ઉત્તરોત્તર ભેટમાં છે સુધારાને તેમ જ ભાવ કોતરવાને હજી દીક અવકાશ છે અને એમ-એમ લોકો તરફથી ઉત્તેજન મગરો તેમતેમ ભત મુશ્કરો અને દામ ઘરો દેખાતુ છે કે આદીની અપત વધે તેમતેમ તેમ વધારે ઢેઢાને વધારે હોશિયારીવાળા લોકો રસ લેશે, અને તેમ થાય એટલે ભત મુશ્કર અને ભાવ ઘટે જ' આ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે રિચર્ડ ડ્રેગે રેડિયોમાં પોઢી પ્રગતિ-શક્તિના ઉત્તેજન કર્યો છે એ લાગ સાચો છે પ્રગતિની દૃષ્ટિએ આદી મિથાના ચત્રો કરતા રેડિયો મદી બધ છે યંત્રચત્રમાં થઈ રહેલી રેડિયોની સફળતાતુ આ ગોચુ રેસાનિક સત્ય છે. આધુનિક ઔદ્યોગિક યુગમાં વિજાન અને યંત્રશક્તિની દૃષ્ટિએ રેડિયોનું અર્થશાસ્ત્ર તપાસી રિચર્ડ ડ્રેગે આવી રીતે તેને એ ક્ષેત્રીમાંથી પાર ઉતાર્યું છે એમાં બચાવે છે તેમ આદીની પ્રગતિમાં વિજાનના ત્યાગ નથી બિનકુ વૈજ્ઞાનિકો અને તાપજ્ઞતાશાસ્ત્રો બીએ મિદાત કરે છે તેને અજ શાસ્ત્રમાં જલુ જ હકાપજુકરો પ્રયોગ છે આદીની પ્રગતિ આધુનિક વિજાન અને યંત્રજે એ વધતાં ભંતા પ્રમાણ મ ઉપયોગ તે જ જ-છ-૫-૫ ને પોતેમજ ઉપયોગમાં ગુપ્તાય છે તેના રસ્તે સ્થિત વાલગાવી જુરી જ પદ્ધતિએ અને જુરી જ ભતવાય નવોમાં

આદીનું ક યંત્રજા આગળની વૈજ્ઞાનિક અને શાસ્ત્રીય ઝીલ વટથી રજૂ કરનાર આતુ મુદર પુસ્તક આપે તો આદી સાંતિવાના એક જ છે એવો સંભાવ છે કે ભાસુમી રિચર્ડ ડ્રેગે જેવા વિશ્વેશી, સ્ક્રમ અવલોકનકાર અને પ્રખર અનુભવી બીજા પદ્ધતિ પાકે ત્યા મુખી 'આદીનું વાપક અર્થશાસ્ત્ર' એ એવુ એક જ પુસ્તક નીવડશે.

વિજાનુશા બ. વિવાનજી

રેડિયો જ સુવૈત્તમ

શ્રી કેરના 'પ્રગેનોમિક્સ ઓફ આદી' આદીનું વ્યાપક અર્થશાસ્ત્રનું શ્રી વિનયુષ વિવાનજીનું આ ગ્રામમાં પ્રગટ થયેલું અવલોકન એ એક ખાર વિવેત પુસ્તકનું અવલોકન હોવા ઉપરાંત, યંત્રચત્રમાં રેડિયોઆદીની ઉત્તમતા સિદ્ધ કરનારો હવ્ય કાળીનો લેખ પણ છે આદી અને રેડિયોના નિરૂપણમાં 'ધોકાપરિણા' કાચોચુના લઈને મંડાયા છે, તેમના ગમુ ઉણડે એવુ થી રિચર્ડ ડ્રેગનું એ પુસ્તક છે, અને શ્રી વિવાનજીનું આ અવલોકન ખમુ છે પરંતુ જેના દશાઅરવાળા મેસનની માફક પોતાની કાણી આંખે રેડિયોના લગાડી સત્ય વસ્તુશક્તિને એવા જ ના પાડતા દોષ તેમને શુ કહેતું? અને જ, None are so blind as those who should not see!

૧૫ લે.

“સ્વરાજ્ય પછીની સ્થિતિનો વિચાર કરતાં, હિંદુસ્તાનનાં કરોડો ભૂખે મરતાં કંગાળના હિતનો વિચાર કરતાં તો ખાદી એ જ એક વસ્તુનો વિચાર કરાય.”—ગાંધીજી.

અનેક પ્રકારની ખાદીનું સંગ્રહસ્થાન — જરૂરીયાત મૂળ ખાદી બહારગામ મોકલાય છે.

બતભાત પછે કરવા મળતા ગોમ્માય છે

મજબૂત

ટકાઉ

ધોયેલ-લજપત-ખાદી

૪ આને વાર ખાદી

પનો ઇંચ ૨૭

પહેરણ, ખમીસ, કોટ, પાટલૂન

દરેક કામ માં ઉપયોગી

ચોમાસાની ઋતુ માટે

વોટર પ્રૂફ કોટ

ખાદીના વરસાદી કોટ

આ બત લાંબા સમયથી વપરાશમાં છે સતેષ કારક કામ આપે છે વરસાદના ઊંચા પછી કોટને ખૂબ દૃઢતાની ખબરો અને ખૂબી હવામાં કે તકે સહેલો વરસાદી કોટ — ખાખી ૨૦૧ — કિં. રૂ. ૧૨-૦-૦

જાતીનો ધેરાવો ૩૬, ૩૮, ૪૦, ૪૨ ઇંચ બહાર ગામના ગ્રાહકોએ જાતીના ધેરાવાનું માપ લખવું

નૂવન સફેદ ઓનરકોટ — ઠીકા પછી ઉપયોગી

સફેદ ચોતારી ગરમ ખાદીમાંથી બનાવેલ-લાઇનવાળા

કિં. રૂ. ૧૦-૦-૦

વર્ષાઋતુની શરૂ તથા દરકડતી કરીને ઠંડાવવા

સંપૂર્ણ બિની — ગરમ પોશાક ધાર. કરો

શ્રદ્ધા ખાદીનો ગરમ પોશાક વાપરવાથી ખાતરી થશે કે તાપે નોન લયે વસેન બિની ગરમ કાપડ સોંપે સો ટમ ગરમોનો આપે છે તેમજ હિંદુસ્તાનની આબોહવાને મનુકેળ છે

સફેદ લાંબાં પહેરણ

— કામી બાય અને મજવાના —

બિની સ્વેગરની ૦૨૦ મારે છે

ચોતારી બિની કાપડના પહેરણ

નંગની કિં. રૂ. ૩-૬-૦

કામીની ગરમ ટવીલનાં પહેરણ

રૂ. ૫-૧૨-૦ એક પહેરણના

મગાનું માપ ૧૪ ૧૪, ૧૫ ૧૫

મુસાફરીના અને ટાઇ અને ટાઇથી બનવા

કાશ્મીરી વૂલનના ઓનરકોટ

સરમ કામ આપે છે

તેવાર જાતીનું માપ ૩૬ ૩૮, ૪૦, અને

૪૨ ઇંચ ખાસ માપના બનાવી આપીય

વૂલનપટ્ટના ઓનરકોટ રૂ. ૨૨-૮-૦ એકના

વૂલનટવીલના ઓનરકોટ રૂ. ૧૬-૦-૦

ગરમ ગરમના બન્યે ઉપયોગી

કુબળ — બડી — પેડી

પહેરણ થા ખમીસ પર પહેરી શકાય છે

ટવીલ કાપડમાંથી બનાવેલ બડી

સિંગ જાતીની-મજવા માથે કિં. રૂ. ૨-૮-૦

ડાન જાતીની-મજવા માથે કિં. રૂ. ૨-૧૪-૦

સફેદ ગરમ બડી

એકતારી બિની માપડની બડી રૂ. ૧-૬-૦

ચોતારી ગરમ કાપડની બડી રૂ. ૧-૧૦-૦

આ બડી સિંગ જાતીની હોય છે

જાતીનું માપ ૩૨, ૩૪ ૩૬ ૩૮ ઇંચ

‘જાવાહર’ વૂલન બાફિટ

કાશ્મીરના પટ કાપડમાંથી બનાવેલ

પહેરણ ઉપર પહેરી શકાય છે

કિં. રૂ. ૩-૮-૦ નવા

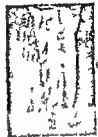
મગાનું માપ ૩૨, ૩૪, ૩૬, ૩૮, ૪૦ ઇંચ

— ધાતિયાં —

દરેક પ્રાતને અનુકૂળ માપના ધાતિયાં

તેવાર મળશે

સફેદ અને ધોયેલ

દરેક નય જુડ

બાવ નય ૧ નો

સાંગનો આક

૧૨ થી ૧૪

લબાઈ પહેળાઈ બાવ

૪૫ લાંબા x ૫૦ ઇંચ રૂ. ૨-૧૧-૦

૪ ” x ૫૦ ” રૂ. ૨-૬-૦

૪ ” x ૪૫ ” રૂ. ૨-૧-૬

૩૫ ” x ૪૫ ” રૂ. ૧-૧૩-૩

૬૫ ધાતિયાં — પચિયાં

૪૫ લાંબા x ૪૦ ઇંચ રૂ. ૧-૧૦-૬

૩ ” x ૪૦ ” રૂ. ૧-૬-૬

રંગીન એક સ્પ્રિંગ

જુદીજુદી રંગીન તગદના

કાશ્મીર જેવી અનેક ભાતના

ધર ચોતારા તેમજ પાટળી વજાહ

પનો ૨૭

વારનો બાવ રૂ. ૦-૭-૬ થી ૦-૧૨-૦

ખાદી જ્ઞાન કલોથ

૩૬ થી ૫૨ ઇંચ પનામાં ૧૦ વારના

ધોરન તાકા સ્વતંત્ર ૧૨ થી ૧૪

ખમીસ-પહેરણ-ચોતાર સાદી વગેરે

ઉપયોગ માટે

બત પનો તાકાનો વારનો

નંમર ઇંચ બાવ બાવ

૫૦ ૫૨ રૂ. ૬-૧૨-૬ રૂ. ૦-૧૧-૦

૪૮ ૪૮ રૂ. ૬-૧-૬ રૂ. ૦-૬-૮

૪૪ ૪૪ રૂ. ૫-૬-૩ રૂ. ૦-૮-૬

૩૬ ૩૬ રૂ. ૪-૧૪-૬ રૂ. ૦-૮-૦

સસ્તી — સુદર — સફેદ

લજપત ખાદી

મોટા પનો — ઇંચ ૪૫

વારનો બાવ રૂ. ૦-૮-૦

તામનો બાવ રૂ. ૪-૧૩-૦

તાકામાં વાર ૧૦

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

ફાલ્ગુણ ૪

તંત્રી: વિદ્યુત્તાસ વસનજી ભેરાવજી

[અંક ૯]

પ્રકાશક: મુલ્યવર્ધાઈ વિદ્યુત્તાસ
પેટે, રાજકોશા પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનકોર ના કા, અમદાવાદ

અમદાવાદ, ૨૦ વત ૧૯૮૭ ના શ્રાવણ વદ ૪.
મંગળવાર, તા. ૧, અપ્રેલ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લાભ માટે
રેશમા રૂ. ૦-૦-૦
દેશાવર રૂ. ૧-૦-૦

પંચબના ખેડારોની માગણી

અખિય ભારત ચરખામણી પંચમ શાખાના મનો, કિશનચંદ બાદિયા, પંચમની હાલની હાલત પોતાના આસપાસ ગળુ કરે છે. પંચમભરમા જે રીતિ થઈ ગઈ છે તે રીતિ છે. આ તારા વર્ણન છે અને આપણે કુદાગના વખતમા કાદીથી ખીડાતા આપણા કુધારાં ભાઈમંદનો કામ માગી શકા છે. પરંતુ ખાદીકરો પાસે ખાદીના ભરાવો થઈ જવાથી મને ખાદીની માગ કોમરથી હોવાથી, કાતાગ તથા વજુનારને કુ કામ આપવા તે અસમર્થ થતા જાય છે.

પંચમ દરેક જાતની ખાદી, કુવાને તથા છાપકામની મેંકે વજુઓ તૈયાર કરે છે, અને તે તેના ટકાવિપણા માટે યથા મહત્તર આ પત્રિકાની જાહેરાતમા પંચમની ચોરીકે જતા આપી છે અને જનતા ખાદી અને તેની જાહેરાતોને મરદી એ કેરો પાસે એકોઠા થયેલ ખાદીના જથ્થો હળવો રી શકે છે અને કુધારાં બહેન બાંધવને સહાર આપી છે. આ રજો શ્રી કિશનનાયબો દિવસગાવાન સંચો —

માર્કીશ વિદ્યુત્તાસ ભેરાવજી,

આશા છે કે કુધારાં પાસે તમારી તબિયત પહેલા કરતા સારી કરી મહાશયને બિલાડેથી તમારે હવેલે પત્રથી પૂછવા મહાશયને નવજનન માં દરિદ્રતાગણજી કુધારાં એ સિધ્ધ લેખમા જનતાને લેવતિ કરી કે બાઈબહેનોએ ખાદી તે પોતાથી જાતી શકે તેટલી વજુનેવજુ ખરીદ કરવી પરંતુ તમારા આવેલે પત્રો પરથી તે એક માહુમ પડે છે કે મહાશયની આ વિનવિનો પછુ જનતા પર ભેટીને રહેશે. પ્રભાવ પરથી હોય તેમ જણાઈ નથી કારણ કે તમારા જાગે કમલ કરેલ ખાદીના જથ્થો હવેલે કોણા થયેલ જણાઈ નથી કે માસ પછી તમારા જાગે તરફથી વજુ વરધીની આશા કેમ રખાય? જનતામાંથી મેં ૧૯૩૧ મુખીના પાંચ મહિનામા મુખાઈના બીજા હાથેલે જેટલો માલ આદમપૂર (પંચમ) થી મંગાળ્ય છે છતાં ફરી કુત તમારા જાગે કરે ૨૧,૧૪૦ ની રકમની ખાદી જેટલે પ્રતિ માસ રૂ. ૫,૨૫૮ ની ખાદી આદમપૂરથી મંગાળી છે, અને તેમા એ "લાભપત્રાવ" ખાદી અને ન. ઉરજ ની ખાદી મુખ્યત છે.

મુખાઈની આ ખાદીની માગણીથી આદમપૂર કાર્યલેયે પંચમના નિર્ધન વજુકરોને ખૂબ કાર્ય આપુ જણી મુજબ પાંચ મહિનામા આદમપૂર કાર્યલેયે માત્ર રૂ. ૫૦,૦૦૦ની ખાદી તૈયાર કરવા કોઈ રાખેલી, પછુ તમારી મદદ મળી નેથી રૂ. ૮૮,૦૦૩ ની ખાદી પાંચ મહિનામા ઉપજા કરી, જેટલે કાર્ય કરતા રૂ. ૧૮,૦૦૩ ની વજુ ખાદી ઉત્પન્ન થઈ આ રીતે વજુકરોને થયેલ કામથી નબળા પડેલ હળવો ચરખા ચાલવા લાગ્યા, અને સેકેડો વજુકરોને કામ જળાઈ રહ્યું.

હવે કામજોગી મોસમ પૂરી થયેલ હોવાથી વજુકરો અમરી પાસે સેકેડોની સખ્યામા દરરોજ કામ માટે આવે છે પરંતુ મેં પત્રી તમારી માગણી બધા થવાથી અમે તેમને કામ આપી શકવા નથી,

આ પત્ર પ્રગટ થાય છે તારે મારી તબિયત સુધરેલી છે, અને કુધારાં પાસે ફરી દરિદ્રતાગણજી સેવામા હાજર થઈ શકેલો છું.

અમરેલો માત્ર જાતી વંચને કરે છે કે નવેલે અમરેલો બહુ સોગી આપવી રજી કરી, પછુ હવે બધા ન કરે તેા સારુ હવે હું અને અમારા પેઢ પર પચ્ચર ભાખીએ?

અમે કેમકારે વિષયો સુધી આ કુ ખાદી રાખેલો રાખજાત રજી પછુ હવે ના અમરેલો જાગે વદ ના કે તેમના આ રાખેલો અમેલ, ઉદુ, દિરી, મુજાગી 'ખાદી' પત્રિકા દ્વારા મુખાઈની જનતાને સમજાવી ફરીકે કારણ કે એ જ મુખાઈની જનતા પંચમની હાજરમા ખાદી તેમ જ ન ઉરજ ની ખાદીને અપનાવી હઈ પંચમની હળવો કાનતરી બહેનોને અને સેકેડો વજુકરોને કામ આપુ છે, અને કામ આપી તેમને પેટમા તાબવા દેલું કે પછુ અમર દીડુ છે નેથી અમે આપની 'ખાદીપત્રિકા' દ્વારા તે મુખાઈના બાઈ બહેનોના આ પંચમની જાતી બહેનો અને બાઈમા વજુકરો થવા લાગી લેવા અને પંચમની આ કુ ખાદી અમરેલો મુખાઈની હાજર વિત્ત જનતા સમજ રજી કરી દેવા આપારી ફરજ સમજેલો છીએ.

પરમાત્મા પ્રત્યે કાર્યના છે કે તમને તે સખાઈ સ્વચર્યા નમે, કે જેથી તમે ખાદીના ભરાવો હવેલે કરવા હજારો પ્રયત્ન અને પ્રયત્ન કરો કે જેથી જરીલ લોકો પેટ પર પચ્ચર ન બારે

નિ આપનો કિશનચંદ બાદિયા,

મતી, પંચમ ચરખામણ-આદમપૂર, દેશામર વિ. વ. જે

રાષ્ટ્રધ્વજ

ભવિષ્યક નિરખી ખજાના બંદને સૌર્ય, ત્યાગ, શનિ, સત્ય, શક્તિ અને પુરુષાર્થધ્વજ રંગોની મેળવણી કરી, મુખાઈમાં મને અખિય ભારત મહાશયો મમિનિએ નવા મધુધ્વજો સ્વીકાર કરી છે આ રજા તે રજો —

૧ કેસરી ૨ સફેદ ૩ લીલો

તેમા પછુ દિલ્હી આયિક વિદ્યાલય દાગો રેડિશો કેમ જુનાય? આ ખજાના દરિદ્રતાગણજીના મહાશય દેશાને પછુ સ્થાન છે કોરો રેડિયા મિલાવના ખજા તે રાષ્ટ્રધ્વજ તરીકે ને હોય. આ દેશાવાગા રાષ્ટ્રધ્વજમા પ્રથમા પેઢાગઈ જતા લખાઈ દોઢ મણી હોવી જોઈએ વાચકો પછુ મુઠ્ઠા ખાગીમાં જ બનેલો હોય.

આ રાષ્ટ્રધ્વજ મખ્યામધે તૈયાર કરી મુખાઈ ખાદી ભારમા રાખેલ છે અને નીચે પ્રમાણેના મખા તૈયાર મુજરાઈ રાષ્ટ્રધ્વજને નીચેના લાવે મખા લોકો —

૯ ફૂટ x ૬ ફૂટ	૧૮ ૧-૦-૦
૬ " x ૪ " "	૧ ૧-૧-૦
૪ " x ૩ " "	૧ ૧-૦-૦
૩ " x ૨ " "	૧ ૦-૦-૦
૨૪ ઇંચ x ૧૮ ઇંચ	૧ ૦-૧-૦
૨૪ " x ૧૪ "	૧ ૦-૪-૦
૧૮ " x ૧૨ "	૧ ૦-૦-૦
૯ " x ૮ " "	૧ ૦-૧-૧

‘વિદેશી વસ્ત્રે હિંદુસ્તાનનાં સાત લાખ ગામડાં બરબાદ કર્યા છે.’

શ્રી ઉપયોગી

નવીન જાતભાતના બ્લાઉઝ
આસ તેવાર કરવામાં આવેલ છે.
એક બ્લાઉઝ-પોલકા માટેના દુકાનમાં
૨ગીન સુતરાઉ બ્લાઉઝ ખાસ
૨ગીન આદી પર આપ તથા ગળાના
ભાગ અપેલ — કિ. રૂ. ૦-૧૪-૦.
જળીવાળા સુતરાઉ બ્લાઉઝ
સફેદ આદીમાં નેટની માફક જળી
ઢાંડી રેશમથી બરેલ-કિ. રૂ. ૧-૧૨-૦.
અનેક ભાતીગર રેશમી બ્લાઉઝ
દરેક દુકાન એક બ્લાઉઝ યા
એક પોલકાને પૂરા આપને હોય છે.
બ્લાઉઝ અથવા પોલકા સિવાયની લેવાય છે
અપાકામની વિગત કિંમત દરેકની
આપણીની તરાહની હાપ રૂ. ૩-૨-૦
૨ગળેરમી કોર તથા છુટાવાળુ રૂ. ૩-૨-૦
ફોન્સી તરાહની કિનાર } રૂ. ૪-૧૨-૦
તથા લેલા ભાતની હાપ }

ઘાઘરા — ચલિયા

આદીમાંથી બનાવેલ જળીવાળા
ઘાઘરા — ચલિયા
એક કિનાર તરફથી ઘેરા ઢાંડી લઈ
નેટની માફક રેશમથી ચૂંથેલ છે.
આ જળીવાળું કાપડ ૩ વાર લાંબુ
તથા ૩૩ ઇંચ પનાનું હોય છે.
બેઈટના આપના ઘાઘરા સિધી સમાય છે.
કિ. રૂ. ૨-૪-૦ એકના

કોઠડી કાપડની ખારીક છોટ
રેલાતરાહમાં અપેલ છોટના આ કોઠડીના
બ્લાઉઝ, પોલકા અને દરેક સુશોભિત
બને છે.
પનો ઇંચ ૩૬" — વારની કિ. રૂ. ૨-૮-૦
પોલકા, બ્લાઉઝ, ચલિયા, ફરક માટે
૨ગીન છોટ તથા ઘાઘરાપાટ
એક ૨ગી છુટી અપેલ છોટ — તાકામાં
વાર ૧૬, એક વારના રૂ. ૦-૫-૬

સસ્તામાં સરતી ખાદી

ખરીદીને થયું તમે હિંદુસ્તાનનાં અનેક
કુધાલોને અતઃ આપી રોકો છો
કોટ, પાટલન, પહેરણ, ચઢી
અનેક ઉપયોગમાં આવે તેવી
સરતી તથા ધાયેલ ખાદી
૧લા થી ૧૬ વારના તાકા
પનો ઇંચ ૩૦"
જાત નંબર વારનો ભાવ તાકાની રકમ
૧૦ રૂ. ૦-૧-૩ રૂ. ૫-૧૪-૬
૨૦ " ૦-૧-૦ " ૫-૧૦-૦
૩૦ " ૦-૫-૬ " ૫-૩-૪
પનો ઇંચ ૨૭ — જાત નં. ૭૦
તાકાના વારનો ભાવ
રૂ. ૪-૦-૩ રૂ. ૦-૪-૩
સુઢર ધોલાઈની સરતી ખાદી
તાકામાં વાર ૧૫ થી ૨૦ — પનો ઇંચ ૨૭
૧ વારના ૦-૪-૦ રકમ.

ખાદીના ટુવાલ તથા નેપકિન ટકાઉપણામાં તથા સ્વચ્છતા જાળવવામાં અનેક છે.

૧. — શરીર સાફ કરવા તથા હાથસોડું લૂછવા સંપૂર્ણ ઉપયોગી —

ખાદીના ટુવાલ

નૃપકિન

ખાદીના નેપકિન

ઉપયોગી	માથા આગાવાળા ટુવાલ	ચોતારા ટુવાલ	સાફા ટુવાલ
જાળા પહોળાઈ	નરના	ડકનના	નરના
નાહીને શરીર	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
પર લપેટવા	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
નાહીને શરીર લૂછવા	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
તથા પહેરવા	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
નાહીને શરીર સાફ કરવા	૧૧૧ વાર×૩૧" ૦-૧૫-૩ ૧૧-૫-૦ ૦-૧૨-૦ ૧૦-૬-૬ ૦-૮-૬ ૧-૪-૦		
હાથસોડું લૂછવા	૨૨"×૩૬" ૦-૧-૩ ૪-૬-૦		
સાફ કરવા	૧ વાર×૨૭" ૦-૪-૦ ૨-૧૪-૦		
"	૨૨"×૩૬" ૦-૩-૬ ૨-૧૧-૦ ૦-૨-૩ ૧-૬-૦		

કાશમીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

શુદ્ધ મંદ-શાલીય પ્રયોગથી માટેલ ખાદીમાં બરી પેક કરેલુ ૦૧૧ રતનની ખાદીની કિ. રૂ. ૦-૧૫-૦

— પેક કરેલ ખાદીમાં શુદ્ધ કેસર —

તોવા	૦૧૧	૧	૨	૫	૧૦
કિંમત રૂ.	૦-૧૨-૦	૧-૮-૦	૩-૦-૦	૭-૨-૦	૧૪-૦-૦

ફક્ત કેસર-૧ રતનના રૂ. ૫૨-૦-૦

પેકિય તથા મોકલવાનું ખર્ચે જુદું

સૂચના-૧. બહારગામના બોર્ડર પી. પી થી મોકલાવો.

૨. બહારગામથી માલ મોકલવાને રૂપ ટકા બેટલી કિંમત આદર સાથે અવરજ ચોકસલી જોઈએ.

૩. એક આનાની પોરટની ટિપ્પી મળેથી નમૂનાઓ મોકલવામાં આવશે

૪. બહારગામથી મોકલવાને બેઈટી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવું.

સહયો પત્રવ્યવહાર — આદી બંદાર નં ૩૯૬ કાલબાદેવી રોડ, મુમ્બઈ નં. ૨, એ સરનામે કરવો.

ગરમ કાપડનું ઉત્પત્તિકર — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શ્રીનગર (કાશમીર), મરનામુ અગ્રીમણ કરવું,

તારણ સરનામું:

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (વેચાણ વિભાગ)

ખાદી બંદાર, ૩૯૬, કાલબાદેવી રોડ મુમ્બઈ નં. ૨.

પ્રકાશક — મુખ્યભાઈ મનમોહન વૈદ્ય, ‘આદી પત્રિકા’ બોરિસ, રીડ રોડ, અમદાવાદ

KHADISHOP

ખાદી પત્રિકા

[માસિક]

પુસ્તક ૪]

તંત્રી: વિકુલદાસ વસનજી નેરાજભણી

[અંક ૬]

અંક મૂલ્યદર્શક વિકનલાલ
પટેલ, સુધરપ્રકાશ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
પાનડોર ના કા, અમદાવાદ

અમદાવાદ, ૨૧ વત ૧૯૮૭ ના શ્રાવણ વદ ૪.
સગળાવાર, તા. ૧, માર્ચ ૧૯૩૧

વાર્ષિક લવાબ નં.
દેશના રૂ ૦-૦-૦
દેગાવર રૂ ૧-૦-૦

પંજાબના બેકારોની માગણી

અખિન ભાગત ચરખાસકની પંજાબ શાખાના મત્રી,
ડે કિશનચંદ બારિયા, પંજાબની હાલની હાન પોતાના આ મર
નામ રજૂ કરે છે પંજાબના બેરશિયત ગરીબોની ઘડી રહી છે
તુ આ તાદ્દશ વર્ષન છે અને અત્યારે હુમળાના વખતમાં
કાંદોથી પીડાતા આપણા કુશાર્ણ બાઈબાઈનો કામ માગી
છા છે પરંતુ ખાદીકેરો પાસે ખાદીના ભગવો ઘડી જવાથી
પને ખાદીની માગ કોમરી હોવાથી કાતનાર તથા વણનારને
હુ કામ આપવા તે અસમર્થ થતા જાય છે

પંજાબ દરેક જાતની ખાદી, હુવાયે તથા છાપકામની
ફેક વજુઓ તૈયાર કરે છે, અને તે તેના ટકાઈપણા માટે
જુ મરાહર છે આ પત્રિકાની બહેરાતામાં પંજાબની થોડીક
મોતો આપી છે, અને જનતા ખાદી અને તેની જાનોભાતોને
મરીહી એ કેરો પાસે એકેકે ધ્યેન ખાદીનો જયો હળવો
તરી શકે છે, અને કુશાર્ણબહેન બાંધવને સહાય આપી
શકે છે આ રહી શ્રી કિશનનામનો દિન પિંગાવાનાર સંદેશ —

“ભાઈશ્રી વિકુલદાસ નેરાજભણી,

આશા છે કે ઉપરક્રમાંથી તમારી તબિયત પહેલા કરતા સારી
રશે. આદામીને બિહાનથી તમોએ હાથે પત્રથી પંજાબ મહાભાઈઓ
નમસ્કાર આ “દિવંદનારાયણની દુહી” એ શિર્ષક લેખમાં જનતાને
વેન તિ કરી કે બાઈબહેનોએ ખાદી તો પોતાથી બની શકે તેટલી
હુનેવધુ ખરીદ કરવી પરંતુ તમારા આવક પત્રો પરથી તો એવું
સાબુ પડે છે કે મહાભાઈઓ આ બિન વિનો પણુ જનતા પર એકેકે
કેટલો પ્રભાવ પડેલો હોય તેમ જણાવું નથી કારણ કે તમારા હાથે
કેમકેકે રૂબેબ ખાદીનો જવા હલ એકા ધયો જણાવેતા નથી મેં માંસ પછી
મારા બંધાર તાર્કીક વતુ વરધીની આશા કેમ રખાય કે જાન્યુઆરીથી
૨ ૧૯૩૧ સુધીના પાન મહિનામાં મુલાઈના બીબ બંધારોએ
બેટલો માલ આદમપૂર (પંજાબ) થી મગાવ્યા તે છાકી હઈ ક્રમાં તમારા
બંધારે શા ૨૬,૧૪૦ ની રકમની ખાદી બેટલે પ્રતિ માસ શા ૫,૨૫૮
ની ખાદી આદમપૂરથી મગાવી છે અને તેમાં શ્રી હાલનારાયણ ખાદી
અને ન. ઉરજ ની ખાદી મુખ્યત છે

મુલાઈની આ ખાદીની માગણીથી આદમપૂર કાર્યાલયે પંજાબના
બિંદન વણકેરોને ખૂબ કાર્ય આપ્યું જણી મુજબ પાન મહિનામાં
આદમપૂર કાર્યાલયે માગ શા ૫૦,૦૦૦ની ખાદી તૈયાર કરવા કોલેરાખેલી,
પણુ તમારી અદલ મળી જેથી શા ૮૮,૦૦૩ ની ખાદી પાન મહિનામાં
કરવા કરી, એટલે પાયા કરતા શા ૧૮,૦૦૩ ની વતુ ખાદી કરવા
થઈ આ રીતે હુજિગત ધયેલ કાર્યથી નવરા પડેલ હલોટ ચરખા
સાલવા લાગ્યા, અને સેકડો વણકેરોને કામ મળઈ રહ્યું

હવે કપણીની સેતમ પૂરી થયેલ હોવાથી વણકેરો અમારી
પાસે સેકડોની સ ખ્યામા દરરોજ કામ મટે આવે છે પરંતુ મેં પછી
તમારી માગણી બધ થવાથી અમે તેમને કામ આપી શકતા નથી,

— આ પન પ્રગટ થાય છે ત્યારે મારી તબિયત સુધરેલી
છે, અને ઉપરક્રમાંથી ફરીને દિવંદનારાયણની સેવામાં હાજર
થઈ શકો છો

અમ નેએ પાગ જાતી વંખને કહે છે કે નવને મે અખને
બટક રોગી ખાપથી સાર કરી, પણ હવે બધ ન કરો તો સાર
હવે કું અમે આમારા પેટ પર તથા જાંઘીએ ?

અમે કેટલાયે દિવસો સુધી આ કું ખદ રાખેો સામજીક રહ્યા
પણુ હવ ના અખન એ ન પોના લાગે છે કે તેમના આ રાખેો અરોહ,
વદ્, દિંદી, ગુજરાતી ખાદી પત્રિકા દ્વારા મુખ ની જનતાને યન
વાવી હઈએ કારણ કે એ ન મુલાઈ નવા ન પંજાબની હાજરપરામ
ખાદી તેમ જ ન ઉરજ ની ખાદીને અખની હઈ પંજાબની
હલોટ કાતનારી બહેનોને અને સેકડો વણકેરોને કામ આપીયુ છે, અને
કામ આપી તેમને પેટમાં નાખવા શકે પણ અજ દીવુ છે
જેથી અમ આપની “ખાદીપત્રિકા” દ્વારા તે મુજબના બાઈ
બહેનોને આ પંજાબની જીવ બહેનો અને ભાઈઓ તાર્કીક ધ વ
વાદ આની લેવા અને પંજાબની આ કું ખી અવરવા મુલાઈની ઉશર
ચિત જનતા સમક્ષ રજૂ કરી દેવા અમારી ફરજ સમજી લીએ

પરમાત્મા પ્રત્યે પ્રાર્થના છે કે તમને તે સૂખ્યે સ્વસ્થતા મળે, કે
જેથી તમા ખાદીનો બરાવો દલકો કરવા લગાતાર પ્રયત્ન અને પ્રયત્ન
કરો કે જેથી સરીબ લોકો પેટ પર પથાર ન આવે

બિ આપનો કિશનચંદ બારિયા,

મત્રી પંજાબ ચરખાસક—આદમપૂર, દેઆનુ
બિ. વ. જે

રાષ્ટ્રધ્વજ

ભતિસચક ત્રિરંગી ધ્વજના બંદને સૌર્ણ, ત્યાગ, ભતિ,
સત્ય, શક્તિ અને પુરધાર્થસચક ગંગોત્રી મેળવણી કરી, મુમર્તિના
મળેલ અખિય ભાગત મહાભાઈ અમિતિએ નવા રાષ્ટ્રધ્વજનો
સ્વીકાર કર્યો છે આ રહ્યા તે રજો —

૧ કેસરી ૨ સૈદ ૩ લીનો

તેમાં પણુ હિંદી આર્થિક ચિંતબણુ દામતો રેડિયો કેમ
જુલાય ૧ આ ખજના દરિદનારાયણના મહાનક રેડિયાને પણુ
સ્થાન છે એટલે રેડિયા મિત્રાના પજા તે રાષ્ટ્રધ્વજ તરીકે
ન હોય આ રેડિયાવારા રાષ્ટ્રધ્વજના માંપમાં પહેાગાઈ કરતા
લખાઈ દોઢ મણી હોવી એઈએ વાવટો પણુ શુદ્ધ ખાદીમાંથી જ
બનેલો હોય

આ રાષ્ટ્રધ્વજ અખ્યામધ તૈયાર કરી મુમર્તિના ખાદી
બંડારમાં મળે ન છે અને નીચે પ્રમાણેના માપના તૈયાર
સુતરાં રાષ્ટ્રધ્વજને નીચેના ભાવે મની શકો —

૬ ફૂટ x ૬ ફૂટ	૩૬ ૩-૦-૦
૬ " x ૪ ૧/૨ "	૧-૧૨-૦
૪ ૧/૨ " x ૩ "	૧-૦-૦
૩ " x ૨ "	૦-૬-૦
૨૭ ઇંચ x ૧૮ ઇંચ	૦-૬-૦
૨૧ " x ૧૪ "	૦-૪-૦
૧૮ ૧/૨ " x ૧૨ "	૦-૩-૦
૬ " x ૬ "	૦-૧-૬

બિ. વ. જે.

ખાદી પત્રિકા

તા ૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૩૧

ખાદીનો ભરાવો

ખાદી ઉત્પત્તિક્ષેત્રમાંથી ખબર આવતી જ રહે છે કે તેમની પાસે ખાદીનો જથ્થો મોટા પ્રમાણમાં એકઠો થઈ ગયો છે કેટલેક રથો તો કેટલી સમઘસિત બેઠેલા જથ્થો થઈ જવાથી વધુ કામ કરતા અટકી જવા વખત આપી લાગ્યો છે આ ખાદીજથ્થાનો નિકાલ જે ઝડપે થયો જોઈએ તેટલો જલદી હાનું થતો નથી આ કારણે અખિત લારત ચરખાસવના વેચાણવિભાગે પણ ઉત્પત્તિક્ષેત્રના જથ્થાને હડકા કરી શકતા નથી

અનાજ અને રૂના ભાવ એકદમ મેસી જવાના કારણે ગામડાનો ખેડૂતજાતે ભારે મૂલવણમાં આપી પડ્યો છે વચકરો અને કાંતનારાઓ પોતાની વજુવા અને કાંતવાની ઝોઈ મજૂરીથી પણ કામ મેળવતા આગુર છે પણ ખાદીનો જથ્થો ફેલગમમાં એકઠો થઈ ગયો છે અને તેમાં ચરખાસવની મૂડીની પૂરેપૂરી રોકાત થઈ જવાને કારણે ઝોઈ મજૂરીથી પણ કાંતનારવજુનારને કામ આપવું મુશ્કેલ થતું જાય છે આ મનોગમમાં ખાદીના ભાવ ઘટ્યા છે અને ખાદી પ્રમાણમાં સરની થઈ છે

પરદેશી મજૂરો બહિષ્કાર ખાદી મ રૂતે કરવા મહાસભાએ ઠરાવ્યું છે આ ઠરાવનો અમલ ફેલગમમાં ને પૂરો અને નિશ્ચિતપણે થાય તો આજે જે અનુકૂળ મનોગમે ખાદી ઉત્પન્ન કરવા માટે છે તે જોતા કાપડાધિકારીને કાર્ડકમ ભારે વેગથી વધે અને ઠીક જલદી પાર પડે

આ મનોગમે એક કાર્યક્રમ ફેલ જેની તાજાઈ પાર પાડે તેને ફગલે સ્વરાજ નજીક લાવી શકાય

મુમર્દ જેમ ખીજી રીતે મેખરે રહે છે તેમ ખાદી વેચણમાં પણ તે મેખરે રહેવાનો હાલો કરી રહ્યો છે રહી શકે છે પણ મુમર્દના ખાદીવેચણના જે આકાશ નીચે આપ્યા છે તે પરથી મુમર્દને કે ખાદીની ખપનમાં મુમર્દની જાનતા પણ ઝોઈમરી છે

એપ્રિલ	૧૯૩૧	રૂ	૮૮ ૧૪૪
મે		રૂ	૩૯ ૧૭૮
જૂન		રૂ	૪૩ ૭૬૬
જુલાઈ		રૂ	૪૨ ૧૩૦

આ આકાશ પરથી મમજી સકાય છે કે ખપનમાં ઘટો ઘટાડો થયો ગયો છે જેમ મુમર્દના આકાશ ઘટના થાતા છે તેમજ ખીજે પણ સમજવું

આ આખી વિગતનો એકજા ઉકેલ દેવા અને તેમાંના મરીમોના કાગળ મૂખમાં ફરતો દેશિ કામ રાખના અર્થે દરોજના ઘાત પેમાની રોજ રોજના કાગળ માટે જે જરૂરી છે તે મૂખે મૂખે પોતાની સમય તે અર્થે, સ્વરાજને નજીક લાવવા અર્થે તેમજ પરદેશી કાપડો બહિષ્કાર કરવા અર્થે અને આખી કાપડની જે જે જરૂરિયાતો આગે દેવા તે માટે ખાદી મિત્રાવ ખીજી રીતે પણ કાપડ નજીકનીએ ખાદીમાં તેજ જે કાપડે મનપમે જાનખાત પણ તૈયાર થતી ગઈ છે અને ખાદીની જરૂરિયાત દરેક રીતે પૂરી પાડવા સમર્થ અને દેશખર્ચા જે બને છે તેને વધે થી લીધે થી કાંતવાજુથાને જે વેમ અચારે રોકાતો છે તે પૂર ઝડપથી પછે વળેતો થયો, અને દરેક માણસને પૂરેપૂરી પછે થી વગર દેશખર્ચા તમામ ખીની નીખતો

વિદ્યુતકામ વસનજી જેગમલી

નોંધ

સોદપુરની સાડીઓ

બંગાળમાં કવચતા પાને સોદપુર ગામમાં 'ખાદીપ્રતિજ્ઞાન' કરીને એકે ખાદીનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે અત્યારે ત્યાં ચાની રહેલ દુર્ભિક્ષના સમયમાં કેટલી કેણાજનક કાંત છે તે દર્શાવતો ખાદીપ્રતિજ્ઞાનના સરકાશ થીમતી હેમપ્રભાદેવીનો પત્ર આવે નીચે આપીએ છીએ—

"ભાઈ જેઠાભણી

આપનો પત્ર મળ્યો છે અહીં તો દુર્ભિક્ષ-દુઃખજનો આરભ થઈ ગયો છે જ્યાં બારીક સુતર કાપાં છે ત્યાં તો ફાજાનક હાલત થવા લાગી છે જે જોઈને કાશવાલા કરવા છતાં પણ કાંતવા તરફ નજર કરતી નહોતી તેઓ અત્યારે બૂલબૂલ કામ માગી રહી છે, તેમ જ ઝોજા ફરથી પણ કાંતવા તૈયાર છે મારો જમાલ છે કે હું અહીંની બારીક સુતરની સાડીઓ આપની જાતે કરવા સરતા આવથી આપી રાખીશ અને તમે જો તે વડી રહો તો અનેક કુખી ભાઈ જોઈને ત્યાં દુઃખજાભથી બધે તૈયારે એમાની બે સાડીઓ મનના રૂપે મોકલું છું આ જાનતી તેમ જ તે કરવા પણ બારીક જાનતી સંજ્ઞાબધ સાડીઓ આપી રાખશે

હું જાણું છું કે સહુ જગ્યાએ ખાદીને ભરાવો થઈ ગયો છે, પરંતુ બારીક જાનતી માલ દર સમય માટે રહે છે, જેથી મને આશા છે કે હું આપને કોઈને કોઈ જાતે તમારો આપી રાખીશ"

દિ તમારી બહેન હેમપ્રભાદેવી

ફેલગમમાં ખાદી

થીમતી એરના મિનવડ (થી મિવરામ નાનજી મિનવડનાં પત્ની) બસે મ (એનિસ) થી નીચે પ્રમાણેનો પ્રેરણાત્મક સંજિષ્ટ પાઠવે છે—

મને હમણાં ઝીવની ધસી જ રહી પડે છે, કારણ કે હું મટિલા ધનાઢસ અદર પહેરવાના કપા હું જાતે જ વૃણે લઈ છું નાલાલ/વેળિખાને ડુર મે એરો નવો કામરો થયો જ પસંદ પડ્યો છે જે એની તજી મટી પાડીને એરે એ આપ્યા છે આખા સિવાળા મધ્યે એરે બીજી કાર્ડ બોલવાની જરૂર પડી નથી બહાર બીજી એરના આપવા તેજે ના પડી છે તમારા ખાદીના કામખાથી એરે જોઈએ તેકા ચરખાવો અને ફૂંક મળે રહ્યા છે

હિંદુસ્તાન માટે મને નીલ કોઈ ફેરા કરવા ખાસ કરી વધુ પચપાલ નથી પડત મારી હમણેથીએ મને જે ફેરા સાથે જોડી છે એવું મને લાગ્યું કરે છે, અને મારા પુત્રનો તેના પિતાની માટુમિ સંધેનો એ સમય જગજાઈ રહે એમ હું હમણે જ અને એ સમયે જગજી રાખનાર તે ખાગી આ દુર્ભિક્ષે ખાદીને કુ મારા પુત્રને હિંદુસ્તાન સાથે એકત્રાએ એક સાથે મમન દુમાનું છું અને ખાદી થી પ્રિય છે અને તેનું કારણ એ કે ખાદી જરીજ બેકાસને કામ આપે છે નદિ કે દાલ દમિણ—જે જોવાથી માણસ અજમુ બની સમાજને બારણે થઈ પડે છે બીજી એ કે એ ધના કામમાં સારી ઉપયોગી થઈ પડે છે અને રહે છે પણ રાહી"

મુખ ભા આદીવેચણ

મુખભાઈ ભુલાર્થ મામનું ખાદીનું વેચાણ નીચે મુજબ છે—	
ખાદીમઝાર કલક કાપખતેરી	રૂ ૨૫ ૮૦૯—૫-૩
ખાદી જાંઘિ એન્ડ પ્રિન્ટિંગ વર્કમ	રૂ ૩ ૮૪૩—૭-૬
જરજી વજમકામ ખાગીમજાર	રૂ ૫ ૧૪૨—૬-૬
શુદ્ધ ખાગીમઝાર કાકારોડી	રૂ ૨ ૬૫૭—૧૦-૦
શાખા ન ૧	રૂ ૫૧૬—૦-૦
દાનુખાદીમઝાર	રૂ ૧ ૪૦૧—૨-૬
અ બા ગરખા ફા ખાદીમઝાર મિગમ	રૂ ૧ ૧૨૬—૬-૧

કુલ ચેચ જ રૂ ૪૨ ૧૩૦—૧-૦
ચિ. વ. જે

પંજબની ખાદીની જાતો

સફાઈ, મજબૂતી અને સસ્તાપણા

માટે મશહૂર છે

પંજબની ખાસ સસ્તી ખાદી

‘લાજપત’ ખાદી

૪ અને ૧ વાર

દરેક ઉપયોગમાં

આવે તેવી જાત

ખાસ પહેરણ માટે ખામ ઉપયોગી

ખૂબ સસ્તી જાત

શ. ૦-૩-૬

એક વાર ખાદી

સર્વ સાધારણ ઉપયોગ

અને વપરાશ માટે

તાકામા વાર ૨૦, પનો ઇંચ ૨૭

પંજબની ઘટ્ટ વણાટની ખાદી

કોટ, ખમીસ, પહેરણ પાટલૂન તેગજ અનેક ઉપયોગ માટે

તાકામા વાર ૨૦

ખાદી જાત નં. ૧૫

પનો ઇંચ ૨૭

વારનો ભાવ શ. ૦-૬-૬

તાકાનો ભાવ શ. ૮-૦-૦

ખાદી જાત નં. ૧૬

પનો ઇંચ ૩૫

વારનો ભાવ શ. ૦-૭-૮

તાકાનો ભાવ શ. ૬-૬-૦

ચાલુ ધોલાઈની ખાદી

પનો ઇંચ ૩૪, જાત નં. ૫

વારનો ભાવ શ. ૦-૫-૬

૨૦ વારના તાકાનો ભાવ શ. ૬ ૧૨ ૦

હૂધમલ સફેદ ધોલાઈ

ખાદી નં. ૧૬૦

પનો ઇંચ ૩૩ શ. ૦-૮-૩ વારના

૨૦ વારના તાકાનો ભાવ શ. ૧૦-૩-૦

ખાસ પહેરણની ખાદી

ઘટ્ટ વણાટ

૪૫ ઇંચ જાતની ‘લાજપત’ ખાદી

સફેદ ધોલેન તાકામા વાર ૧૫

વારની કિંમત શ. ૦-૮-૦

તાકાની કિંમત શ. ૭-૬-૦

વોલન્ટિયર ચોરાક માટે

પંજબનું આખી શાર્ટિંગ

ખાસ પહેરણ માટે

પનો ઇંચ ૨૭, શ. ૦-૫-૩ વારના

આખી કોટિંગ

કોટ, પાટલૂન, નિકર માટે -

પનો ઇંચ ૨૭, શ. ૦-૬-૦ વારના

હૂધમલ ધોલેલ

લાનકોથ ખાદી

ખમીસ-પહેરણ આદિ ધોની, સાદી વોર

માટે ઉપયોગી યાત્રા નં. ૧૨ થી ૧૫

વજનમા ૬૫કી ૧૦ વારના

ખામ ધોલાઈના તાકા

જાત નં. પનો વારનો ભાવ તાકાનો ભાવ

૪૫ ૪૦" શ. ૦-૬-૩ શ. ૫-૧૧-૬

૫૦ ૫૦" શ. ૦-૧૦-૬ શ. ૬-૭-૬

૫૪ ૪૮" શ. ૦-૧૧-૮ શ. ૭-૩-૬

મસ્તામાં મસ્તી ખાદી

ખરીદીને પણ તમે હિંદુસ્તાનના અનેક

હુધાનેરો અન્ય આખી વોરા છો

કોટ, પાટલૂન, પહેરણ, ચટ્ટી

અનેક ઉપયોગમાં આવે તેવી

ધોલેલ ખાદી

૧૫ થી ૧૬ વારના તાકા પનો ઇંચ ૩૦

જાત નં. ૫ વારનો ભાવ તાકાની રકમ

૧૦ શ. ૦-૬-૩ શ. ૫-૧૪-૬

૨૦ , ૦-૬-૦ , ૫-૧૦-૦

૩૦ ૦-૫-૬ ૫-૩-૩

પનો ઇંચ ૨૭ - જાત નં. ૭૦

તામના વારનો ભાવ

શ. ૪-૦-૩ શ. ૦-૪-૩

મુદ્ર ધોલાઈની ખાદી

તાકામા વાર ૧૫ થી ૨૦ - પનો ઇંચ ૨૭

૧ વારના શ. ૦-૪-૦ રૂબ.

પંજબની હુલાલ

તથા

નેપકિન

— હનિકોમ દુવાન —

ઉપયોગ માથ , બાવ નમો ભાવ ડાઝનો.

વિદ્યાવા ૧૧૫૩૩૧' શ. ૦ ૧૫ ૩ ૧૧-૫-૦

પહેરવા ૧૧૫૨૭" , ૦ ૧૦ ૭ ૭-૧૫-૦

માફ કરવા ૧૧૫૨૭" , ૦-૬-૦ ૬ ૧૦-૦

નાહીને પહેરવા ૨૫૩૬" , ૧-૩-૩ ૧૪-૫-૦

પરતા માપના

હનિકોમ નેપકિન

— સાફચક માટે —

માથ બાવ નમો ભાવ ડાઝનો

૩૬" x ૨૨" શ. ૦-૬-૩ - ૪-૬-૦ -

૨૨" x ૨૨" , ૦-૪-૬ ૩-૪-૦

શુદ્ધ સ્વદેશી-રેશમ

— રેશમી સાડીઓ —

તરફેવાર સાડીઓ, ૬ વાર x ૪૫ ઈંચ
છાપેલ કિનારી સાડીઓ

સરેં પોતના	રૂ ૧૭-૪-૦
રંગીન પોતના	રૂ ૧૮-૪-૦
રંગીન પોત તથા બાથલુ બાતના	રૂ ૧૯-૪-૦

૬ x ૫૦ ની સાડીઓ

રંગીન પોત તથા તરફેવાર છાપેલ કિનાર રૂ	૨૧-૧૨-૦
૧૫ તથા વેનાતરફેવાર છાપેલ પોતની સાડીના	રૂ ૨૯-૪-૦
રંગીન પોત તથા વચ્ચે ભાત	રૂ ૨૪-૮-૦

— અન્ય ભાતીય-રેશમી બ્લાઝિઝ —

દરેક ટુકડા એક બ્લાઝિઝ થા એક પોતનાને પૂરા માપનો હોય છે
બ્લાઝિઝ અથવા પોતના સિવરામી લેવાય છે

છાપમમની રંગત	કિંમત દરેકની
બાથલુની તરાહની છાપ	રૂ ૩-૨-૦
રંગબેરંગી કોર તથા છુટાવણી	રૂ ૩-૨-૦
ફેન્સી તરાહની ગિનાર તથા વેના ભાતની છાપ	રૂ ૪-૧૨-૦

— રેશમી રૂમાય —

વિધવિધ ભાતમા છાપેલ રંગીન તથા સરેંક	
માનુ સરેંક ભાત ૨૨ x ૨૨	રૂ ૦-૧૪-૦ થી
	રૂ ૧-૦-૦ સુધી
વિવિધ ભાત ૨૨ x ૨૨	રૂ ૧-૬-૦
૨૨ x ૨૨	રૂ ૧-૧૪-૦

— ક્ષીડિપયોગી રેશમી રૂમાય —

માપ	નગના
૧૨ x ૧૨	રૂ ૧-૨-૦
૧૮ x ૧૮	રૂ ૧-૮-૦

દગવા માટે રેશમી કાપડ

પનો ધમ ડા ભવ વારના રૂ ૫-૮-૦

— પલખની છાપેલ લજમ —

આર્થિક તગડો — ૫૮ વણાટ

	માપ	ભાવ નગના
નજી રંગમાં છાપેલ	૪ વાર x ૩ વાર	રૂ ૧૧-૧૧-૦
	૩ વાર x ૫૪	રૂ ૫-૮-૦
બે રંગમાં છાપેલ	૪ વાર x ૩ વાર	રૂ ૬-૧૩-૦
	૩ વાર x ૫૪	રૂ ૩-૨-૦

સૂચના—૧ બહારગામના કોર્ડર વી પી થી ચોકસાએ

૨ બહારગામથી માપ મગાવનારે રૂપ રકા બેટલી કિંમત ઓર્ડર સાથે અવરખ ધાકલથી નોંધવો

૩ એક આનાની પોરતી ટિકિટ મળેથી નગનાઓ મોખવવામાં આવશે

૪ બહારગામથી મગાવનારે બેક્ટી વસ્તુનું જરૂરી માપ લખવું

સઘળો ધનવ્યવહાર — આદી બહાર, નં ૩૯૬ મવબદિવી રોડ, મુબર્ક નં ૨, એ સરનામે કરવો.

મરમ કાપડનું ઉત્પત્તિક — અખિલ ભારત ચરખાસંઘ, શીનગર (કાશ્મીર) મગનામુ અગ્રેજીમાં કરવું

તારવ સંનામ —
KHADISHOP

અખિલ ભારત ચરખાસંઘ (રેવજ વિભાગ)

આદી બહાર, ટ ૬, કાલખાદેવી રોડ, મુબર્ક નં ૨.

પ્રાપ્તિ—મુબારક મરનશાહ રોડ 'આદી પત્રિકા' આગિમ રીડ રોડ અમ (૧૫)

કાશ્મીરની કુદરતી ઉત્પત્તિ

મધ = તથા = કે સર

કેસર — હિન્દ ભરમા માત્ર કાશ્મીર એક જ પ્રદેશ છે કે જ્યાના
ખેતરોમા કેસરનો પાક કુ રતી નીપજે છે

સ્વદેશી અને પવિત્ર કેસર તરીકે

આ એકે જ ભત હિંદમા છે

કાશ્મીરમા ભાગરની સાખા હોવાને કારણે કુદરતનો એ
પાક સીધા ખેતર પરથી ખરીદી કરી ભતી
દેખરેખ હેઠળ લાવનામા આવે છે

શુદ્ધ પવિત્ર અને એકે જ સ્વદેશી

— કે મર —

બાટલીઓમા પક થય છે

તોલા	ના	૧	૨	૫	૧૦	૨૦
ભાવ રૂ	૦-૧૨-૦	૧-૮-૦	૩-૦-૦	૭-૪-૦	૧૪-૨-૦	૨૭-૦-૦

છૂકે કેસર — એક રતના રૂ ૫૨-૦-૦
જમ્યાખધનું પેકિંગ ખર્ચ જુડુંમધ — કાશ્મીરના જગનો વિશાળ છે આ જગનો મા ૧૫
અને ૨૫ મોડા પ્રમાણમા હોય છેમધમાખીને મધનો રમ લેના અને મધપ્રકામા ભરવા
કુદરતની આવી મગવડ હિન્દના ખીજ
ભાગોમા ભાગે જ છેમરપ્રકા — કાશ્મીરના ગામડિયાઓ મધપૂા ઉઠેરી મધનો
સમ્રદ કરે છે આ ગામડાઓ સાથે ખાદી વિભાગને
અંગે ભારતી કાશ્મીર સાખાનો સંબંધ હોવાથી
ભતી દેખરેખ નીચે મધ એમકુ મરાઈ છેચોખવા — આ મધ સાચીય પદ્ધતિએ સાફસફ થનું હોવાથી
દવામા C.P.I. થી છે

બાટલીમા રતના	ના	૧ (ખાસ પેચદારબાટલી)	૨
ભાવ રૂ	૦-૧૨-૦	૧-૪-૦	૧-૧૪-૦
જમ્યાખધ	૧૦ રતના	૨૦ રતના	૪૦ રતના
	૮-૮-૦	૧૬-૦-૦	૩૨-૦-૦

જમ્યાખધનું પેકિંગ ખર્ચ જુડું